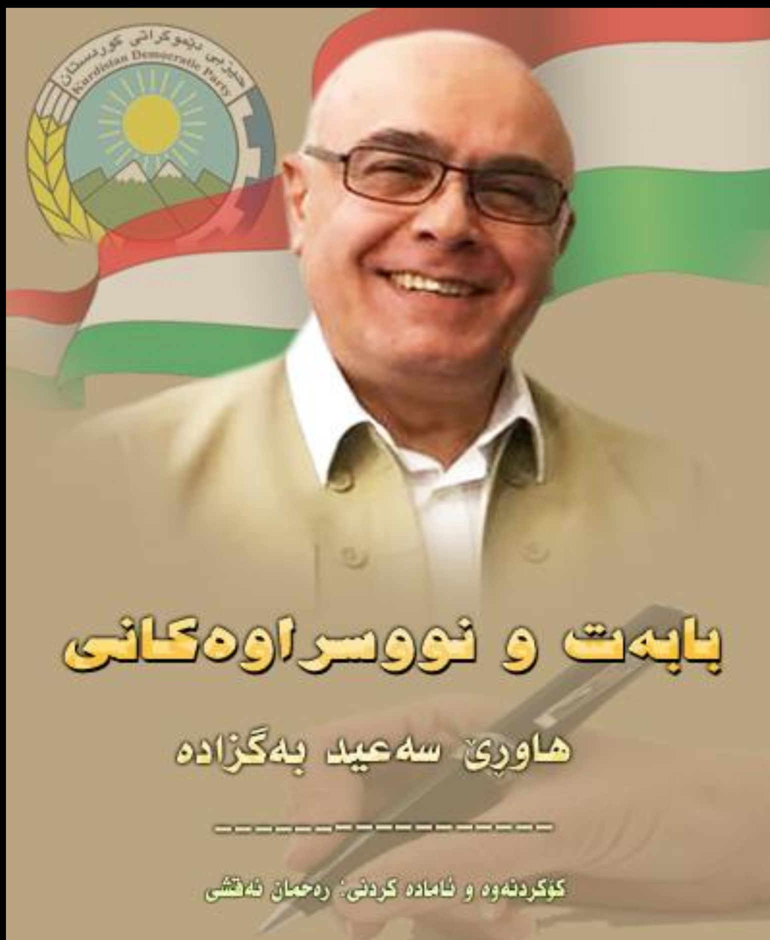
بابەت و نووسراوەکانی
هاوڕێ سەعید بەگزادە
کۆکردنەوە و ئامادە کردنی: ڕەحمان نەقشی

پێڕست:

١- قاسملوو، مانگی گەشاوەی نێو ئەستێرە هەرە پرشنگدارەکانی خەباتی رزگاریخوازانەی کوردە ٣

٢- کاک نەبی ئەستێرەیەکی گەش بوو، دەرکەوت و ڕاخوشی ٧

٣- هەر پارچەی کوردستان دەبێ خۆی رێگای خەبات و چۆنیەتیی سازمانی سیاسی خۆی دیاری بکا ....
.... دیمانە: جەعفەر شەریعەتی ١٢

٤- هەموو لایەک وەک یەک خاوەندارەتیی حیزبی ئایەندە بکەن و خانەخوێ و میوانی تێدا نەبێ ....
.... دیمانە: جەعفەر شەریعەتی ٢١

٥- ئێران راست دەکا؛ یەکگرتوویی دژبەران سەردانی روحانی بۆ ئوتریشی هەڵوەشاندەوە ٢٥

٦- تا "حدکا" لەنێو خۆیدا لەسەر پرسی یەکگرتنەوە بە قەناعەتی هاوبەش نەگا ٢٧

٧- هەڵوێستەیەک لەسەر گوتاری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان ٣١

٨- حدک: بۆ یەکگرتنەوەمان لەگەڵ حدکا دانوستنەکانی ئەمجارەمان جیاوازترە ..... دیمانە: هێمن ساڵح ٣٤

٩- بۆ کاک هاشم کەریمی ٣٨

١٠- وتووێژی ڕۆژنامەی "کوردستان" .... دیمانە: شەونم هەمزەیی ٤٤

١١- بێ هەڵە بووبێ ئادەمیزاد نییە ٥٣

١٢- خۆ هەموو دەسەڵات و تەقدیر بەخۆتن! ٥٤

١٣- سپاس بۆ تۆ مامەی کوردان! ٥٦

١٤- شاردنەوەی پشت گری و هەستی نەتەوەیی لەکوێ؟! ٥٧

١٥- بۆ رێفراندۆم ٥٩

١٦- نەیاری چالاک و سەرەکی کوردان لەهەر چوار پارچەی کوردستاندا، لەسەر یەک دەوڵەتی ئێرانە ٦٠

١٧- کورم، ژیوار گیان! ٦١

١٨- بێرێزی بۆ؟! ٦٣

١٩- بەرژەوەندخوازیی دەوڵەتان رێخۆشکەر بووە بۆ بەردەوامیی تێرۆریسمی کۆماری ئیسلامی ....
.... دیمانە: شلێر باپیری ٦٤

قاسملوو،

مانگی گەشاوەی نێو ئەستێرە هەرە پرشنگدارەکانی خەباتی رزگاریخوازانەی کوردە.

پاش ٢٠ ساڵ ئێستاش شوێن پەنجە و شوێنەواری سیاسەت و تیژیی بیری دکتۆر قاسملوو بەسەر نە تەنیا حیزبی دێمۆکراتی کوردستان بەڵکوو لە هەر چوارپارچەی کوردستان و لە ستراتیژیی هێزە سیاسییەکان و گەورەپیاوانی کورددا دیارە و دەناسرێتەوە.

ئەوە بەو مانایە نییە کە بڵێم تێز و بۆچوونەکانی دکتۆر قاسملوو نوسخەیەکن کە ئەمڕۆش راست بەو جۆرەی ٣٠ ساڵ پێش هەبوون دەبێ دەکار بکرێنەوە و هیچ ئاڵوگۆڕێکیان نابێ تێدا پێک بێ یان راست وەک خۆی بەکار دەهێنرێنەوە. دکتۆر قاسملوو خۆی زۆر باش دەیزانی و فێری دەوروبەرەکانیشی دەکرد کە سیاسەت و هەڵوێست و ئامانجەکان نابێ نەگۆر بن. جیهان دایم لە ئاڵوگۆر دایە و نیاز و ویستەکانی کۆمەڵیش دەگۆڕێن. کەسێک بە جێ نامێنێ کە بتوانێ سەردەمی خۆی و داهاتوو باش لێک بداتەوە و خۆیان دەگەڵ رێک بخا. بۆ رێبەر گرینگ رابردوو وەک خۆی نیە، بەڵکوو رابردوو دەبێ چرای تاریکییەکانی داهاتوو بێ.

راستە دکتۆر قاسملوو کورد و خەباتکاری کورد بوو و زیاتر وەک تێکۆشەرێکی کوردایەتی وعەدالـەتی کۆمەلایـەتیی کوردستان ناسراوە،بەڵام ئەوەی لە بیری دکتۆر قاسملوودابوو ئازادی و بەربەرەکانی دەگەڵ دیکتاتۆری وهەرچەشنە ناعەداڵەتییەک لەهەر شوێنێک و دەهەر لیباسێکدابوو. پێیوابوو ئینسانەکان بێ لەبەرچاوگرتنی رەگەز، ئایین و جنسییەت وەک یەکن و دەبێ خاوەنی مافی بەرانبەر بن. هەر بۆیەش لە تەواوی ژیانیدا لە هەر شوێنێک ژیابێ،

له كوردستان، تاران، پاريس، پراگ يان له بەغدا بە پێی جۆری خەبات و داخوازییەکان ئەگەر لە پێشەوەی خەباتكاران و ئازاديخوازان نەبووبێ،هەرگیز له قەراخ و له پەراوێزدا نەبووه. له ئيران قاچاخ دەبێ، له پاريس لەسەر داوای دەوڵەتی ئێران دەر دەکرێ، له پراگ كێشەی بۆ دروست دەبێ، له عێراق دەر دەكرێ. ئەوانە هەموو نيشاندەری ئەوەن كه قاسملوو ئینسانێکی هەستيار و وشيار و خەباتكاری هەموو بوارەكان بووه و بە پێی هەل و ئيمكان و كات و مەكان نەيتوانيوه له ئاست نابەرابەری و ستەمدا جا بەهەر رەنگ و شێوەيەک بووبێ، بێدەنگ يان تەسليم بێ و تەنانەت چاويان لێ بنوقێنێ.

لەسەر دكتۆر قاسملوو زۆرم بيستبوو، بەڵام بە حوكمی كاری حيزبی و تەشكيلاتيم بۆ ماوەيەكی بەرچاو هەموو حەوتووانە و بەتايبەت رۆژانی هەينی ئيزنم هەبوو لە لای بمێنمەوه و لە نزيكەوە چاوم لە هەڵس و كەوت و لێدوانەكانی ببێ. لەو ماوەدا زياتر زانياری و توانايی هەمەلايەنەی كاک دكتۆرم بۆ دەركەوت.

وەک خۆی باسی دەكا و پاشانيش راستيی وتەكانی له ژيانی سياسيی ئەودا دەر دەكەوێ، هەر لە مێرمنداڵييەوه چارەسەری مافی كوردانی بۆ گرينگ بووه و هەستی بە چەوساوەيی و مافخوارويی نەتەوەكەی كردوه.

دكتۆر قاسملوو ژيانی سياسيی خۆی له نێو لاوانی كوردا دەست پێ كرد، دەگەڵ حيزبی توودەی ئێران وەک هێزێكی سەراسەری كه لەو سەردەمدا نوێنەرايەتيی چەپی ئێرانی دەكرد و بۆ ئەو سەردەم و كات هێزێكی خەباتكار بوو،كاری كردوه. له حيزبی توودەدا هەوڵی داوه كه كار و چالاكييەكانی زياتر رووی له كوردستان بێ. ئەوەش تا رادەيەک بۆ لايەنی بۆچوونی ناسيۆناليستيی ئەو دەگەڕێتەوه كه لەو سەردەميشدا چارەسەری مەسەلەی نەتەوايەتی له روانگەی ئەودا ئەولەويەتی هەبووە.

پاش ئەوەی كه ماوەيەک له دەرەوە دەمێنێتەوه و خەريكی خوێندنی باڵای خۆی دەبێ و هاوكاتيش له چالاكانی هەرە پێشەوەی خەباتكارانی كورد و ئێرانی بووه، دەگەڕێتەوه كوردستان و دەگەڵ هاوڕێيانی له حيزبی دێمۆكراتی كوردستاندا هەوڵ بۆ رێكخستنەوەی حيزب و گەشاندنەوەی خەباتی گەلی كورد له كوردستانی ئێران دەدا.

نەخش و رۆڵی ئەسليی دكتۆر قاسملوو وەک رێبەرێكی وشيار و بە توانا راست لەوسەردەمەوه خۆ دەردەخا.

لەو سەردەمەدا حیزبی دێمۆکراتی کوردستان وەک تەنیا حیزبی کوردی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دوچاری ئالۆزی و شێواوییەکی زۆر بووە. بەشێک لە ڕێبەرانی ئەسلیی حیزب لە زیندانەکانی شای ئێراندان. ئەو بەشەی دیکەش کە ناوەندی ڕێبەریی خەباتیان بۆ کوردستانی گەرمێن ڕاگوێزتوە، لە نێوان خۆیاندا تەواو ناکۆکن و لە نەتیجەی تەکرەوی و ئیدارەی نادێمۆکراتیکی حیزبدا، بەڕێوەبەری و بەدەنەی حیزب بە سەر چەند بەش و دەستەی چووکدا بڵاو بوون.

توانایی و لێزانیی دکتۆر قاسملوو، هاوڕێیانی لێک کۆدەکاتەوە و تەشکیلاتی حیزبی ناوەرۆک و سیمایەکی ڕێک و پێک و دێمۆکراتیکی پێ دەدرێ و حیزب بە تەواوی دەبووژێتەوە و پەیوەندی و موناسبات و ئیعتباری خۆی پەیدا دەکاتەوە.

لە ماوەیەکی کورتدا نەخش و ڕێبەری و توانایی قاسملوو تەنانەت شوێن لەسەر هەلس و کەوتی ڕێکخراوەکانی کوردی پارچەکانی دیکەش دادەنێ و، تا ڕادەیەکی زۆر دەبێتە ڕاوێژکاری ڕێبەرانی کورد لە پارچەکانی دیکەی کوردستانیش بە تایبەت بەشی گەرمێن. زۆرجار هێزە کوردستانییەکان چ لە پێوەندیی بەینی خۆیاندا و چ لەرادەی وتووێژ و دارشتنی ویست وداواکانی کورددا بۆ باس و دانوستاندن دەگەڵ حکوومەتی ناوەندی لە توانایی دکتۆر قاسملوو کەڵکیان وەرگرتوە. ئەو باش دەیزانی چۆن لەدەرفەتەکان کەڵک وەربگرێ و قەت ویشک و یەکلایەنە بە سیاسەت و رابردووە نەدەنووسا. لای ئەو سیاسەت هونەر و کەرەسەی ئیدارە و مودارا و گونجان و کێبەرکێی گەیشتن بە ئامانجەکان بوو.

لە ڕادەی نێونەتەوەییشدا دۆستایەتی و پێوەندیی دەگەڵ زۆر کۆر و کۆمەڵ و ڕێکخراوی سیاسی و کەسایەتییە ناسراو و ناودارەکان دا هەبوو. ئێستاش لە درێژەی پەیوەندییەکانی ئەودا کە چاوت بەو کەسایەتییە بیانیانە دەکەوێ باس لە بیری تیژ و کراوەیی فکری سیاسی و کۆمەڵایەتیی کاک دکتۆر دەکەن و حەسرەتی لەدەستدانی ئەو گەورە پیاوە لە زمانی ئەوانەوە دەبیسرێ و باس لەوە دەکەن کە ئەگەر لەم هەلومەرجەدا قاسملوو لە حەیاتدا با ڕەنگ بوو مێژووی کورد بە جۆرێکی دیکە تۆمار کرابا. لە هەمان کاتدا دکتۆر قاسملوو لە لای هێزە ڕزگاریخوازە عەرەب و ئێرانییەکان و کەسایەتییە ناودارەکانی ئەو نەتەوانە جێگایەکی تایبەتی و قسەڕۆیشتوویی خۆی هەبوو.

توانایی مودیریەت و بەڕێوەبەریی بزووتنەوەی کورد و پەیوەندی و دۆستایەتی دەگەڵ زۆر کۆروکۆمەڵی بڕیاردەری

جیهانی و قسه رۆیشتوویی له لای ئێرانییه ئازادیخوازەکان ببوونه هۆی ئەوه که رژێمەکانی ئێران به پادشایی و ئیسلامییەوه له دکتۆر قاسملوو نیگەران بن و لێی بترسێن. ترسی ئەو حکوومەت و رژێمانه له دکتۆر قاسملوو تەنیا له بەر ئەوه نەبوو که سکرتێری حیزبی دێمۆکراتی کوردستانه. هەر دووک رژێم قاسملوویان به مەترسیی هەره گەورەی حکوومەت و دەسەڵاتی ناوەندیی ئێران دەزانی. هەر بۆیەش له کاتێکدا که قاسملوو دەیویست پاش شەری عێراق و ئێران، کوردستانیش ئاسایشی خۆی بەدەست بێنێ و ئێران به گشتی ئارامی و ئاسوودەیی به خۆوه ببینێ، به پلانێک که دەمێکه لەسەر کوردان به تاقی دەکرێتەوه، له بەینیان برد. شەهید کرانی دکتۆر قاسملوو زیانێکی گەوەره بوو که له داهاتووی ناوچەکەمان به گشتی و به تایبەت له کورد کەوت. هەمیشه دەڵێین دوژمن خەیالی خاوه و به شەهید کردنی رێبەرانمان ناتوانێ خەباتەکەمان بشکێنێ و هەنگاومان پێشل بکا. ئەوه راسته و خەباتی رزگاریخوازیی کورد هەتا ئامانجی نهایی بەردەوامه، بەڵام خۆ کفر نیەو درۆش نیه بڵێین لانی کەم تا ئێستا جێگای قاسملوومان بۆ پڕ نەکراوەتەوه. راسته له ماوەی دەسەلاتی دکتۆر قاسملووشدا حیزبی دێمۆکرات لەت بوون و ناکۆکیی تێ کەوتوه. ئەوەش دەگەڵ ئەوەی که رووداوێکی سەیر و سەمەر نەبوون و له مێژوو و رابردووی زۆربەی حیزب و رێکخراوەکاندا بینراون، زیاتر شێوه و جۆری بۆچوون وجیاوازیی بەرێوەبەریی کەسایەتییەکان دەگرێتەوه،و به هیچ جۆر ئەو لایەنه بەهێزانەی دکتۆر قاسملوو ناشکێن ولێیان کەم ناکەنەوه، و به هەموو خوسوسیاتی چاک و کزی وەک رێبەرێکی گەورەی کورد له مێژوودا جێی گرتوه و لانی کەم تا ئێستا قاسملوو مانگی گەشاوەی نێو ئەستێره هەره پڕشنگدارەکانی خەباتی رزگاریخوازانەی کورده. توانیان قاسملوو شەهید بکەن، بەڵام ناتوانن ئاواتی کورد و قاسملوو بکوژن. خەباتی رزگاریخوازانەی کورد له دکتۆر قاسملوورا دەستی پێ نەکردوه که به شەهید کردنی ئەویش تەواو ببێ. راسته رێبەری و توانایی قاسملوو تایبەتی بوو،س بەڵام ناحەزانی کورد دەبێ دڵنیابن که کورد بێ دکتۆر قاسملووش خەباتی خۆی هەتا وەدیهێنانی ئامانجەکانی درێژه دەدا.

بەڕێز بێ یادی شەهیدانی وییەن.

سەرچاوە: ژماره ٥١٤ی "رۆژنامەی کوردستان"،تایبەت به یادی ٢٠ ساڵەی شەهیدبوونی دوکتور قاسملوودا

سەرچاوە: ماڵپەڕی کوردستان و کورد - ڕێکەوتی: ١٣ی جوولای ٢٠٠٩

کاک نەبی ئەستێرەیەکی گەش بوو، دەرکەوت و ڕاخوشی.

بۆ یادی کاک نەبی قادری

زەمان زۆر بە خێرایی تێدەپەڕێ،ساڵ دێن و دەرۆن و مەودامان دەگەڵ کاک نەبی زیاتر دەبێ. ئەو ماوە دوورییە بە پێێ سروشتی ئادەمیزاد دەبوو زۆر فەرامۆشی بەدوادا هاتبا. بەڵام ئەو لێک دابڕان و دوورییە نەتەنیا نەیتوانیوە سیمای جوانی کوردانەی کاک نەبی وەشارێ و لە زەینمدا بیشوواتەوە، بەڵکو ئەو کەسایەتیە خەسلت جوان و کوردانە و خۆشەویستە کەمرەنگیش نەبووەو نابێ. کاک نەبی هەر لە لامانە. دەگەڵمانە، قسەکانی، پەیامەکانی، قەڵافەتی جوان و ڕێک و پێکی، خو و ڕەوشتی کوردانەی لە بەر چاوی زەین و هۆشدا هەر ماون. کاک نەبی برا و هاورێ و بەرپرسەکەم هەر بە جەستە ونە.

کوا بەم زووانە ئەو هەموو ئاکار و کردەوە مەردانەیە، ئەو کۆ خەسڵەت و بیر و ئەندیشە جوانانە ون دەبن.

کاک نەبی بناخەی ژیانی خۆی وا دانەڕشت کە بەم زوانە لە بیر کرێ. ئەو لە بنەماڵەیەکی مام ناوەندی و تاڕادەیەک دەست ڕۆیشتودا چاوی پشکووت، بەڵام قەت لە ژیانی کورتی خۆیدا چین یان توێژێکی تایبەتی لە کۆمەڵدا بۆ هەستان و دانیشتن و هات و چۆ و پێکەوە کار کردن هەڵنەبژارد. لە هەموو و چین و توژێکی کۆمەڵدا دۆست و ئاشنای هەبوو، دەگەڵ پیر و گەنج و لاو و دەست ڕۆیشتوو نەدارانـدا وەک یەک هەلس و کەوتی هەبوو. تەنانەت کەم کەسم دی بەرادەی کاک نەبی لە لای مندال و میرمندالاندا خۆشەویست بێ. ئەو بە زمانی هەموانی دەزانی. کورد بوو، ژیانی خۆی بۆ ژیانی بەختەوەرانەی کورد تەرخان کرد. ئەو بۆ خەیاڵ و ئارەزو نەژیا، ئارام و

ئاتوسا و ئازاد لە گۆشەیەکی دەرونی پڕ هەستی ویدا جێیان گرتبوو. هەستی پڕ لە خۆشەویستی ئەو بۆ هەموان بوو، بەڵام لە هەموان زیاتر بۆ کوردستان.

کاک نەبی زۆر زوو بە دەرد و مەینەت و بەشخوراوی میللەتەکەی زانی و هەستی بە زوڵم و زۆرداری لەسەر خەڵکەکەی کرد. بۆیەش راست لەو تەمەن و سەر و بەندەدا کە دەی توانی ژیانێکی ئارام و دەکرێ بڵێین بێ ترس و خۆف و سەقامگیر بۆ خۆی و بنەماڵەکەی دروست بکا، تەواوی ژیان و توانایی خۆی و دەرفەت و ئیمکاناتی بنەماڵەکەی بۆ خەباتی رزگاری خوازانەی نەتەوەکەی تەرخان کرد.

من کاک نەبیم لە حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێراندا ناسی. بەو جیاوازیە کە کاک نەبی تەمەنی لە سیاسەت و حیزبایەتی کردن و بەر پرسایەتیدا لە من زیاتر بوو. بەڵام زۆر زوو توانیمان لە یەکدی نزیک بین و ببینە دۆست و هاورێیەکی باشی یەکتر. لێک نزیک بوونمان بوو بە هۆی تێکەڵاوێکی بنەماڵەیی کە تا ئێستاش بەردەوامە.

کاک نەبی مرۆڤێکی سەنگین و گران، بە حەیا، لە هەمانکاتیشدا پیاوێکی بە دەمار و شایی بە خۆ و لەبەر دڵان بوو. زۆر زوو دەیتوانی دەگەڵ کەسێک کە ئەگەر یەکەم دیداریشیان بێ، ببێتە دۆست و ئاشنایەکی نزیک. کەم کەسم دیوە بە ئەندازەی کاک نەبی دۆست و ناسیاوی هەبن.

هەر لە سەرەتای ئاشنایەتی و دۆستایەتیمانڕا باس و راوێژمان بە یەکەوە زۆر بوو. لەسەر سیاسەت و حیزبایەتیڕا بگرە هەتا زۆر باس و خواسی دیکەی نێو کۆمەڵەکەمان و گرفتەکانی ژیانی میللەتەکەمان. واهەبوو کە بۆچوونمان یەکی نەدەگرتەوە. جاری وابوو باسەکەمان دەکێشرایە تورە بوون، بەڵام کاک نەبی هەر وەک برای گەورە، دڵ فراوان و بێ کینە و بوغز، هەموو تورە بوونەکەی لێمان، کاتی بوون. نەک هەر بۆ من بەڵکو بۆ زۆربەی دۆستەکانی بە تایبەت ئەوانی لە خۆی چوکتر بوون هەر بەو شێوەیە بوو.

کاک نەبی لە ماڵی خۆشیدا نمونەی پیاوێکی دڵ گەورە و خانەدانێکی کورد بوو. هیچی بۆ کەس لە چاو نەبوو. زۆر میواندار، مەجلیس خۆش، قسەزان وشارەزا و ئەدەب دۆست بوو.

کاک نەبی مرۆڤێکی ئازا، فیداکار، دێمۆکرات و ساحەبی قسەی خۆی بوو. نەمدی و نەم بیست نان بەکەس بە

قەرزبدا. هەرگیز ملی بۆ زۆر دانەنەواند. قسەی ناحەق و کردەوەی نادێمۆکراتیکی کەسی قبوڵ نەدەکرد، با خۆشی زیانی کردبا. زۆر جار دیتم بەرژەوەندی خۆی فیدای قازانجی گشتی دەکرد. زاڵم نەبوو، ستەمی لەسەر کەس نەبوو، بۆیەش ناعەداڵەتی پێ قبوڵ نەدەکرا. جا ئەوە لە لایان هەر کەسەوە بایە،چ دوژمن و نەیار، چ خۆیی. بوێر بوو، بە لای ئەوەوە ستەم گران بوو، جا ئەگەر خۆیی بیکردبایە زۆر قورس و گران و بە ژانتر بوو. پێی وابوو خەڵکی چەوساوەی ئێمە دەبێ فێر کرێن ئازاد بژین، بێ زەوت کردنی هیچ مافێک، بێ ستەم و سەرکوت و ناعەداڵەتی. کاک نەبی کوری رۆژی تەنگانە بوو.

کاک نەبی قادری لە ساڵی ١٣٣٩ی هەتاویدا پەیوەندی بە حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێرانەوە کردوە و لە کۆنگرەی 5ی حیزبەوە تا دوایین کاتەکانی ژیانی ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی بوو. دوو دەورەش لە حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێران، رێبەرایەتی شۆرشگێردا ئەندامی دەفتەری سیاسی حیزب بووە. مەیدانی کار و چالاکیەکانی کاک نەبی لە حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێراندا، زۆربەی ناوچەکانی کوردستان و ئەرکی جۆراوجۆری حیزبی دەگرتەوە. بەر پرسی کۆمیتەی شارستان، بەرپرسایەتی ناوەندەکان، بەرپرسی کۆمیسیۆن و... بوە.

پاش کۆنگرەی ١٠ی حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێران، رێبەرایەتی شۆرشگێر، بۆ چالاکتر کردنی کۆمیتەکانی حیزبی لە دەرەوەی وڵات و بەرینتر کردنەوەی پەیوەندییە سیاسییەکان لەگەڵ کۆڕ و کۆمەڵ و وڵاتانی دەرەوە، کۆمیتەیەک بۆ دەرەوەی وڵات دیاری کرا و کاک نەبی بەرپرسایەتی ئەو کۆمیتەیەی بە عۆدە گرت و منیش هاوکار و جێگری بووم. ئەو کۆمیتەیە لەژێر مودیرییەت و رێنوێنیەکانی ئەودا لە ماوەیەکی زۆر کورتدا توانی ئەندامانی حیزب سازمان بداتەوە و تۆڕێکی بەرینی تەشکیلاتی لە لایەنگرانی حیزب لە زۆربەی وڵاتانی ئوروپا، ئەمریکا، کانادا و ئوسترالیادا پێک بێنێ. توانایی مانۆردانی تەشکیلاتی حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێران، رێبەرایەتی شۆرشگێر لە دەرەوەی وڵات بەڕادەیەک بە هێز و کارا بوو کە لە هێزە کوردستانیەکان پ.ک، ک و لە هێزە ئێرانیەکانیشدا تەنیا موجاهیدین لەو بوارەدا بە تواناتر دەردەکەوتن. ئەو حیزبە جێگا و شوێن و پلە و ئیعتبارێکی زۆری لە نێو کۆڕ وکۆمەڵە کوردستانی و ئێرانی و دەرەکیەکاندا پەیدا کردبوو. کۆمیتەیەکی بەبەرنامە و حیزبێکی بە پرێنسیپ و بەرپرس لە ئاست گشت مەسەلەی کورددا، چ لە نێو هێزە کوردستانی یەکاندا و چ لە نێو ئیرانییەکاندا جێگا و شوێنی تایبەتی خۆی هەبوو. کۆمیتەو ئەندامانی ئەو حیزبە هەر دەتکوت بنەماڵەیەکی تەبا و رەبان بە یەکەوە. سەفاو سەمیمییەت و رێز و حورمەت کەش و هەوای هەمیشەیی جەلەسەکان بوو. دەگەڵ

ئەوەش بۆ بەهێزتر کردنی جوڵانەوەی کورد لە زۆربەی جەلەسە و باسەکانی نێو خۆییدا هەوڵ و باس و قسە بۆ یەکماڵی کردنەوەی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان بوو.
کاک نەبی وەک بەرپرسی ئەو کۆمیتە و وتەبێژی حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێران، رێبەرایەتی شۆڕشگێر، بۆ زیاتر ناساندنی دەنگی ئازادیخوازانەی کورد لە کوردستانی ئێران، توانی لە ماوەیەکی کورتدا بەدەیان وت و وێژو چاو پێک کەوتنی سەرکەوتوانە دەگەڵ رۆژنامە و تلویزیۆن و رادیۆکاندا ئەنجامبدا.

دەگەڵ زۆر پارلمانتێر و نوێنەری حیزبەکانی دەسەڵات بەدەستی وڵاتانی رۆژئاوایی دیداری کرد ولەسەر کێشەی کورد باس و راوێژی دەگەڵ کردن. کاک نەبی قادری لە دەرەوەی وڵات تەنیا نوێنەری حیزبی دێمۆکرات نەبوو. ئەو سەفیرێکی باش و بەوەجی کورد بوو. لە مافی گشت کورد داکۆکی دەکرد. کێشەی نێوان رێکخراوەکانی کورد گەلێک ئازاری دەدا. زۆر جار لە کوردستان بۆ بڕانەوەی ئەو جۆرە کێشانە خۆی دەزۆر مەترسی گەورە هاوێشت. لەدەرەوەش بۆ کاری خێر و قسەی باش لە نێو رێکخراوەکانی کوردیدا ناسراوی هەموان بوو.

ئێمە پێمان وابوو کە کورد پێویستی بە یەکدەنگی‌یەک هەیە، جا ئەگەر لە نێو خۆی ولاتیش ئەو ئیمکانە نییە با لەدەرەوە ئەو وەحدەتە پێک بێ. پێمان وابوو باشترە کە کوردی هەر چوار پارچە لە کۆڕ و کۆمەڵی نێونەتەوەییدا بە زمانێک و بە یەک هەیئەتی نوێنەرایەتیەوە لێرو لەوێ قسان بکا و پەیوەندی دامەزرێنێ و داخوازییەکان بێنێتە گۆڕێ. لەو بوارەشدا چالاکی کاک نەبی بۆ هەموان ئاشکرا وبەرچاو بوو.

کاک نەبی لە نێو ئێمەدا یەکێک لەو کەسانە بوو کە بۆ تێکەڵ کردنەوەی دوو باڵی حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێران هەوڵی زۆریدا. پێی وابوو ئەو دوو باڵەی حیزب دەبێ یەک بگرێتەوە و خەباتی کورد لە کوردستانی ئێرانی پێ بە هێزکرێ. بڕوای بە تێکەڵ بوونەوەیەک بوو کە دەرەتان و ئیمکان بۆ هەمووتواناکان پێک بێنێ کە بتوانن دەخزمەت حیزب و گەلەکەیاندابن. بڕاوی بە یەکگرتنەوەیەکی بێ پێچ و پەنا و نیاز پاکانە بوو. لە شەڕ و کێشەی نێو خۆیی بێزار بوو.

بەڵام داخی گرانم، کاک نەبی ئەو ئاواتەی خۆی وەک زۆربەی هیوا و ئاواتەکانی بە چاوی خۆی نەدی. ئاواتی بوو دێمۆکرات یەک بن، لە دوو بەرەکی رزگاریان بێ. پاش مەرگی کاک نەبێ دوو دێمۆکرات بوونەوە بە یەک و ئاواتی کاک نەبی وەدی هات بەڵام، ئەو نیاز پاکییەی کە دەمانهەویست و پێویست بوو بەتەواوی نەبیندرا.

چەند ساڵ پاش مەرگی کاک نەبی دیسان حیزبەکەی کاک نەبی دووچاری کارەسات بووەو دیسان بۆوە بە دوو، لێک دابرانێک کە بێ گومان بۆ روحی کاک نەبی و بۆ دۆستانی کاک نەبێ ناخۆش و گران بوو. بۆیەش هەوڵی حیزب و دۆستانی کاک نەبی بۆ یەک پارچەیی نیازپاکانەی دیمۆکرات و بەهێزتر کردنی توانایی کورد بۆ گەیشتن بە ئامانجەکانی هەر بەردەوام دەبێ.

قەت لە بیرم ناچێ، کۆبونەوەی کۆمیتەکەمان بوو، لەسەر مەسەلەیەک دەگەڵ کاک نەبی یەک ڕا نەبوین. بۆ چوونی من و کاک حەمەدەمین دەگەڵ هی ئەو فەرقی هەبوو. کاک حەسەنی رەستگاریش کە بەسەردان لە ئوروپا بوو، دەو کۆبوونەوەدا بەشدار بوو. پاش ماوەیەک هەستم کرد کاک نەبی رەنگی گۆڕا، کاک حەسەن لە باسەکەدا کەوتە لای کاک نەبی، من زۆرم بە لاوە سەیر بوو. دەمزانی کاک حەسەن بۆچوونی لەو مەسەلەدا لە من نزیکترە هەتا کاک نەبی، ئەی بۆ وا دەڵێ؟! پاش ماوەیەک بانگی کردمە گۆشەیەک و پێی کوتم ' برێک نەرم بن، بەداخەوە کاک نەبێ توشی نەخۆشی شێر پەنجە بووە". لەجێی خۆم سڕ بووم، دەتکوت کوتکێکی قورسم وەسەری کەوتووە، ئەو هەواڵە بۆ من زۆر قورس و گران وقبوڵ کردنی زەحمەت بوو، یان باشترە بڵێم پێم خۆش نەبوو باوەڕبکەم. بەڵام کاک نەبی خۆیی نەیدەویست ئێمە ئاگادار بین، نەکا شوێن لەسەر کارەکانمان دابنێ و لە و بەجێ گەیاندنی ئەرکەکانماندا شل بینەوە.

هەر چەند نەخۆشی کوشەندەی شێرپەنجە تەواوێک کەم توانای کردبوو، بەڵام هەتا دوایین ساتەکانی کە زمانی لە کار کەوت و تاقەتی بزووتنی بڕا، لە کارو تێکۆشان رانەوەستا. بە هەموو ئێش و ئازاری شێرپەنجەوە ژانی کوردی لەبیر نەچۆوە. لە دوارۆژەکاندا کاک نەبی لەدوو بەرەدا بەربەرەکانی دەکرد، بەرەیەکیان گیروگرفتە سیاسییەکانی نەتەوەکەمان بوو،بەرەکەی دیکەش ململانێ دەگەڵ ئەو شێرپەنجەیە بوو کە لە دەروونـدا پێی هەڵدەزنا و بەرەبەرە کزولاوازی دەکرد.شیرپەنجە جەستەی کاک نەبی لەکارخست بەڵام ورەی پێ بەرنەدا، کاک نەبی کەم ژیا وکەڵ ژیا، ئەو دارێک بوو بە پیوە مرد وچۆکی دانەدا و نەلەرزی.

کاک نەبی بەجێی هێشتین. زۆرمان هەوڵدا چالاکییەکانی حیزبی پاش وی کەم نەبنەوە و لە کورتی نەدەن. رووزەرد نەبوین، بەڵام نەبوونی کاک نەبی مان زۆر پێوە دیار بوو.

سەرچاوە: ماڵپەڕی گیارەنگ - ڕێکەوتی: ١ی دێسەمبەری ٢٠١١

هەر پارچەی کوردستان دەبێ خۆی ڕێگای خەبات و چۆنیەتیی سازمانی سیاسی خۆی دیاری بکا

دیمانە: جەعفەر شەریعەتی

بەڵێنییەکانی رووحانی بۆ دابینکردنی چەند مافێکی کەمە نەتەوەییەکان لە ئێران، پێوەندیی حیزبە سیاسییەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان لە بەرەبەری پێکهاتنی کۆنگرەی نەتەوەیی، خەباتی چەکداریو هەروەها مەسەلەیەک کە شەقامی سیاسیی رۆژهەڵاتی کوردستانی تا رادەیەک ئاڵۆزو هێنایە جۆش، وەک هێرشی سەرۆکی پژاکو ئەندامێکی رێبەریی ئەو پارتە کە حیزبی دێموکراتی بەگشتی کردە ئامانجو بڵاوکراوەیەک بەناوی "کۆمیتەی ساخکەرەوەی حدک. رێبەرایەتیی شۆرشگێر". کۆمەڵە باسێکن کە بۆ تاوتۆێ کردنی ئەم بابەتانە لە دیمانەیەک دا لەگەڵ بەرێز سەعید بەگزادە، ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی دێموکراتی کوردستانو جێگری بەرپرسی کۆمیتەی دەرەوەی ئەو حیزبە لە دەوەوەی وڵات، دەخرێنەبەر باس.

***پرسیار**: لە ٢٤ی جۆزەردانی ١٣٩٢ای هەتاوی حەسەنی رووحانی وەک سەرۆک کۆماری حکوومەتی ئیسلامیی ئێران هەڵبژێردرا، هەر چەند حیزبی دێمۆکراتی کوردستان لە بەیاننامەیەکدا داوای لە خەڵکی کوردستان کرد لە هەڵبژاردن دا بەشداریی نەکەن، دوای هەڵبژاردن حیزبی ئێوە سەبارەت بە بایکۆتی هەڵبژاردن بەجۆرێک رەخنەی لە خۆی گرت، ئێستا حیزبی دێموکراتی کوردستان چۆن دەروانێتە دەوڵەتی نوێی ئێرانو پێتانوایە چ جیاوازییەک لە نێوان ئەم دەوڵەتە نوێیەو دەوڵەتەکەی پێشوو هەیە؟ تا ئێستا رووحانی بە دانانی پارێزگارێک بۆ پارێزگای سنە هەنگاوی ناوە، پێتانوایە ئەمە یەکەم هەنگاوی ناوبراوە یان سەرجەم بەڵێنییەکانی لەمەدا کۆدەبێتەوە؟*

***وەڵام**:* پێش ئەوەی بچمە سەر وەڵامی پرسیارەکەتان بەپێویستی دەزانم تەوزیحێکی هەر چەند کورتیش بێ لەسەر دارشتنی پرسیارەکەتان بدەم.

ئێمە دوای هەڵبژاردنی ئەم دواییانەو تەنانەت زۆر پێش هەڵبژاردنی سەرۆک کۆماریش زۆر بەراشکاوی

رامانگەیاندوە کە ڕێزمان بۆ ئیرادەو ویستی خەڵک هەیەو ڕێز لە تەسمیمو دەنگی خەڵکەکەمان دەگرین. ئەوەی بەلای حیزبی ئێمەوە لەم بارەوە زۆر گرینگە ئەوەیە خۆمان لە سیاسەتو هەڵوێستی کلێشەکراوی رابردوو دەرباز بکەین. حیزبێکین عەمەلیو ئاکتیوو، پێمانوایە دەبێ لەسەر هەر ڕووداو و ئاڵوگۆڕێک لە ئێراندا کە ئێمەش تا ئێستاش هەر بەشێکین لەم وڵاتەو خەباتەکەمان لەم چواچێوە جوغرافیایە دایە، شوێندانەر بین. لەسەر هەموو ڕووداوەکان، هەم دەبێ تەئسیر وەربگرینو هەمیش ئەوەندەی دەتوانین تەئسیرگوزار بین. ئەوەش کە ئەم هەڵوێستە بە لای ئێوەوە یان بەلای خەڵکی دیکەشەوە ئاوا تەفسیر دەکرێ یان بکرێ کە دوای هەڵبژاردن ئێمە ڕەخنەمان لە هەڵوێستی پێشووتری خۆمان گرتوە، یان لێی پەشیمان بووینەتەوە، نەتیجەگیری و ئاکام گیرییەکی دەجێدا نییە. هەڵسەنگاندنی حیزبی ئێمە پاش هەڵبژاردنیش ئەوە نەبووە کە خەڵک دڵخوازانە هاتوونو نوێنەری دڵخوازی خۆیان هەڵبژاردوە، بەڵکوو پێمانوایە خەڵک لە دەرفەتەکە کەڵکی وەرگرتوەو دەنگێکی ئیعترازییان بە ڕێبەری وڵاتو ولایەت داوە. لە نێو هەموو کاندیداکاندا پشتی ئەو کەسەیان گرت کە کەمتر لە ئەوانی دیکە دڵخوازی ئیمام بوو. دەگەڵ ئەوەش ئەوەندە زیاد دەکەم هیچ تاوان نییەو غەڵەتیش نییە ئەگەر سبەینێ پێمانوابێ هەڵوێست یان بڕیارێکی ئەورۆمان هەڵە بووە یان بمانهەوێ ڕاستی بکەینەوەو پێداچوونەوەمان هەبێ. ئەوە عەینی شەهامەتو بڕوا بە خۆ بوونو سەربەخۆیی سیاسەتی ئێمە دەگەیەنێو ئەو ئیستعدادەش دە حیزبی خۆمدا دەبینم.

لە وەڵامی پرسیارەکەشتاندا دەبێ بڵێم، بەینی ڕووحانیو ئەحمەدینەژاد جیاوازی هەیەو لانیکەم هەر لە شێوەو چۆنیەتیی دیاریکردنی کابینەکەشیاندا دەردەکەوێ. کابینەی ئەحمەدینەژاد زۆر یەکدەستر بوو لەم کابینەی کە ڕووحانی پێشنیاری کرد. ئەوەش کە خودی دەوڵەتی ئێستاو رابردوو چ جیاوازییەکیان دەگەڵ یەکتر هەیە، بۆ نەتیجەگیریو هەڵسەنگاندن زوویە. گرینگ خودی کەسەکان یان ئەفکاری شەخسیی خۆیان نییە، گرینگ نەتیجەی کار، تەسمیمو کردەوەکانی دەوڵەتی ئێستایە کە دەتوانێ لە دەوڵەتی پێشووی خۆی، خۆی جیا بکاتەوەو جیاوازی پێکبێنێ. دەگەڵ ئەوەش کە نابێ چاوەڕوانی موعجزە لەم دەوڵەتە بکەین، چونکە بڕیاردەری مەسەلە گرینگەکان ئێستاش ئیمامی حکوومەتەو هەموو باسە گرینگەکان دەگەڕێنەوە بۆ خامنەیی. بەڵام ئەگەر بێتوو ڕووحانی بە وادەکانی ئینتخاباتی خۆی عەمەڵ بکاو ئەنجامیان بدا، دەرەتانی کرانەوەی کەمترین فەزای سیاسیی لە وڵاتدا پێکبێ، بەپێی زەرفیەتی سیاسیی خەڵکانی ئێران، درەتانی چوونە پێش بۆ هێنانە گۆڕی ویستی زیاتر عەمەلیتر دەبێ. ئەوەش نابێ پرینگانەوەی لێبکرێ، بەڵام ئەوەی کە کەسێکی کوردی وەک پاریزگار دیاریکردوە،هەنگاوی یەکەمە یان کۆتاییو سەرجەمی وادەکانی! وەڵامەکەی لای من نییە. ئەو پرسیارە کاتێک دروست بوو کە ئێمە دەگەڵ ڕووحانی سازانو قەرارێکمان هەبوایە. بۆیە وەڵامی ئەم پرسیارە لای ڕووحانیو کابینەکەیەتی. هەر چەند لێرەدا ئیشارە بە دوو بابەت گرینگە، یەکەم بێئەوەی هیچ نەزەرێک بە باش یان بە خەراپ لەسەر ئەم کاربەدەستە

کوردە بدەم، پێویستە ئەوەمان لەبیر نەچێ کە هەر کوردێک دانرا بە مانای گەراندنەوەی دەسەڵات بۆ کوردو کوردستان نییەو تەنانەت لەم بەشە چووکەی ژێر دەسەڵاتی ئەو کەسەشدا هەموو شتێک نییە. لە لایەکی دیکەشەوە نابێ ئاوا بیر بکەینەوە چونکە هەموو نیازو ئارەزووەکانمان وەدینەهاتوون، کەوابوو ئەگەر کوردێکیش بوو بە پارێزگار هەر خەراپەو نەبێ باشترە.

ئەوەی کە بۆ حیزبی ئێمەو بە گشتی بۆکورد لە رۆژهەڵاتی کوردستان گرینگەو جێگای موناقشە نییە، بەدەستهێنانی مافە نەتەوایەتییەکانی میللەتەکەمانە لە تەواوەتی خۆیدا. هەتا گەیشتن بەو مافانەش خەبات بە هەموو شێوەکانی مومکینو گونجاویەوە بەردەوام دەبێ. بەڵام گەیشتن بە ئامانجو مافەکان هەروەک پێشتریش من چەند جار ئیشارەم پێداوە لانی کەم ئێستا وانایەتە بەرچاو کە یەکجێ وەدەست بێنو کارمان کۆتایی بێ. بەداخەوە بەدەستهێنانی ئازادی نیهایی ئێمە پرۆسەیەکی کورت نییە.

پرسیار: کۆبوونەوەکانی کۆمیتەی ئامادەکاریی کۆنگرەی نەتەوەیی، تا چ رادەیەک بۆتە هۆی تـوانەوەی سەهۆڵبەندانی پێوەندییەکانی نێوان حیزبو رێکخراوە سیاسییەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان؟ بە بروای ئێوە کۆنگرەی نەتەوەیی تا چ رادەیەک دەتوانێ لە نزیکبوونەوەو کاری هاوبەشی هێزە سیاسییەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان دا رۆڵی هەبێ؟ بە گشتی بۆچوونی ئێوە لەسەر کۆنگرەی نەتەوەیی چییە؟

وەڵام: بۆ وەڵامی ئەم پرسیارە پێم باشترە لە بەشی کۆتایی پرسیارەکەوە دەست پێبکەم.

لە دونیای ئەورۆدا، هەر چەند وڵات، ئەحزاب، تەنانەت شیرکەتی بازرگانیش کە قازانجی هاوبەشو دوژمنی هاوبەشیان هەیە، لێک نزیک دەبنەوەو نەوعە وەحدەتێک پێک دێنن. ئەوە یەکێتی ئوروپا، ئەوە یەکێتی وڵاتانی عەرەبی، ئەوە یەکێتی وڵاتانی خەلیج، ئەوە ئۆپێک. تەنانەت سێ وڵاتی تورکیە، عێراقو ئێران بۆ قازانجە هاوبەشەکانی خۆیان هاودەنگییان هەبووەو تەنانەت زۆر جار لەم پێوەندیەدا کێشە هەمیشەییەکانی خۆیانیان لە یاد کردووە. ئەوەی کە هەتا ئێستا وەدوا کەوتووە ئێمەی کوردین.

بۆ حیزبی دێمۆکراتی کوردستان باسو گرینگی پێکهێنانی کۆنگرەی نەتەوەیی یان ئۆرگانێک بۆ هەماهەنگیو تا رادەی مومکین یەکدەنگی لە ئاستی دەرەوەیداو پشتگیریو هاوکاریی بەشەکانی کوردستان دەگەڵ یەکتر، شتێکی

نوێو تازە نییەو ساڵانێکە داوای دەکەینو کاریشمان بۆ کردوە. بەڵام بە زۆر دەلیل هەتا ئێستا جێبەجێ نەبووە. ئێستا کە بە هەوڵی سەرۆکی هەرێمو حکوومەتی هەرێمی کوردستان ئیمکانی پێکهێنانی کۆنگرەی نەتەوەیی کورد پێکهاتوە، هەروەک بۆ هەموان ئاشکرایە حیزبی ئێمە لە هیچ شتێک کە بۆ سەرکەوتنو سەرگرتنی ئەم هەوڵە پێویست بێو دەتوانای ئێمەدا بێ، کۆتایی نەکردوە کە هیچ زۆریشی تێدا کۆشایە. دروستبوونی کۆنگرەی نەتەوەیی بە وەدیهاتنی یەکێک لە مەبەستو بەرنامەکانی خۆمان بۆ ئایەندەو وەسیلەیەکی کارا بۆ بەدەستهێنانی ئامانجە نەتەوەیییەکانی خۆمانی دەبینین. ئاواتی ئەوەش دەخوازینو هەوڵیشمان لەم کۆنگرەیەدا ئەوە دەبێ کە ئەم کۆنگرە لەو راستایەدا سەرکەتوو و بە بەرنامەو پڕ دەسکەوت بێ.

ئەوەش کە دانیشتنو کۆبوونەوەکانی کۆمیتەی ئامادەکار بە قەوڵی بەرێزتان چەندە بۆتە هۆی تواندنەوەی سەهۆڵبەندانی نێوان هێزەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان، بێگومان بێتەئسیرو شوێنەوار نەبووە. هەر ئەوە کە هەموو هێزەکان لە هەر پارچەیەکی کوردستان پێویستە دەگەڵ یەکتر ساخبوونەوە بکەنو بەرنامەی هابەش بدەنو نوێنەرایەتی دیاری بکەن، خۆی دەخۆیدا نەوعێک هاوکاریو ئیلزامات بۆ هەموان پێکدێنێ. هێزەکانی رۆژهەڵاتیش لەم قاعیدە جیا نابنەوە، ئەوەش دەبێ بە خاڵی ئەرێنی بۆ دۆستایەتیو هاوکاری سەیری بکرێ. دیارە کۆنگرەی نەتەوەیی ناتوانێ هەموو کێشەو لەمپەرەکانی نێوان هیزەکان لاببا. ئەوە هێزەکانی کوردی رۆژهەڵاتن کە خۆمان دەبێ ئیدی ئەوەندە خەمخۆریمان بۆ وڵاتو خۆمان هەبێ کە کێشە لاوەکییەکان وەلا بنێینو هەوڵی لێک نزیکبوونەوەو هاوکاری زیاتر دەگەڵ یەکتر بدەین. ئەوندەی دەگەرێتەوە بۆ حیزبی دێمۆکراتی کوردستان لەم بارەوە بە مەبەستی قازانجو بەرژەوەندیی گشتیو نەتەوەیی، تەواو کراوەیەو، ئامادەی هاوکاریو هاوهەڵویستیو بەرنامەی هاوبەشو لێک نزیکبوونەوەی زیاترین.

***پرسیار**: لە چەند رۆژی رابردوودا شەقامی سیاسیی رۆژهەڵاتی کوردستان شاهیدی چەند لێدوانی توندو هێرشکردنە سەر حیزبی دێموکرات، لەلایەن حاجی ئەحمەدی، سەرۆکی پژاکو ئەندامێکی سەرۆکایەتیی ئەو پارتەو پاشان وەڵامدانەوەی خالید عەزیزی، سکرتێری گشتیی حیزبی دێموکراتی کوردستان بوو. ئێوە لە حیزبی دێموکراتی کوردستان سەرەنجام پژاک چۆن پێناسە دەکەن؟*

***وەڵام**:* زۆر بەداخەوە هێرشی بەرێز حاجی ئەحمەدیو جارو بار بەرپرسانی دیکەی پژاک بۆسەر حیزبی ئێمە یان هەر دووک دێمۆکرات، یان گشتیتر بۆسەر هەموو رێکخراوەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان شتێکی نوێ نییەو هەر جارە

ناجارێک لە دەرفەتو بەهانە سازێک دەگەڕێنو، هەڵدەکوتنە سەرمان.

زۆر جاران هەوڵمانداوە لە ئاست ئەم پیلە پێگرتنانەدا بێدەنگ بێنو لەبەر قازانجو بەرژەوەندیی گشتی، یان بۆ ئەوەی مەودای دەمتێوەردانی دوژمنی کورد نەدەین لە خۆمانمان مایە داناوە، بەڵام زۆر بەداخەوە جاری وایە ئەو بەرێزانە هێرشەکان دەگەیەنە رادەیەک کە تەنانەت تاقەتو سەبرو بێدەنگی ئێمەش دەپسێنن. زۆر بەکورتی بڵێم کە ئێمە نەک دەستپێشخەری هیچ هێرشێک بۆسەر هیچ هێزێکی کوردی نەبووینو نابین، بەڵکوو تا ئەو جێگایەی کە بتوانین خوازیاری وەڵامدانەوەی توندیش نین، بەڵام نابێ بگاتە ئەو جێگایەش کە واهەست بکرێ قسەمان بۆ کوتن نییە، بەڵکوو بەرژەوەندیو هەست بە بەرپرسایەتییە کە بێدنگمان دەکا. ئەو وەڵامە کورتو کەمەی سکرتێری حیزبی ئێمەش تەنیا بۆ وەبیر هێنانەوەی ئەوە راستییە بەو بەرێزانە بوو کە بکەوێتەوە یادیان کە هێرشو دژایەتی کردن لە راگەیەنە گشتییەکانیشدا دەبێ سنووریان هەبێو پاراستنی ئەو حەدو مەرزەش لەسەر هەموانە.

ئەوەش کە ئێمە چۆن پژاک دەبینین، نە تەنیا جارێک بەڵکوو زۆر جاران لە زمانو گوتاری سکرتێری حیزبی ئێمەوە بە گوێی هەموو کەس گەیشتوە کە پژاک ئەمری واقیعەو لە کوردستان وجوودی هەیەو ئێمەش ئینکارمان نەکردوە، بەڵام ئێستاشو هەمیشەش بڕوامان وابووە کە هەر پارچەی کوردستان دەبێ خۆی رێگای خەباتو چۆنیەتیی سازمانی سیاسی خۆی دیاری بکا. هاوکاریو رێنوێنیو پشتگیری حیزبی پارچەکان یان بەگشتی خەباتی هەرکام لە پارچەکان لەسەر شانی هەموو لایەکە، بەڵام دروست نییە ئەو پشتگرییە بگاتە رادەی تەسمیمگیریو نەدیتنی هێزەکانی ئەو پارچەیە.

پێمخۆشە ئەوەش زیاد بکەم کە قەت حیزبی ئێمە پێیوانەبووە کە بەتەنێ ئەسپ سواری مەیدانی خەباتی کوردستانەو کەسی دیکەی لێ نییە، یان بۆی نییە جێگای هەبێ. هەرکەس دروویەکی بۆ لە قالبی زامداری ئەو میللەتو وڵاتە زامدارو زوڵملێکراوە بۆ دەربێ، ئێمە بەشبەحالی خۆمان سپاسگوزاری دەبین.

پرسیار: ئەو بار گرژییە کە دوای لێدوانەکانی پژاکو دێموکرات لە ئارادایە، تا چەند کاریگەریی لەسەر پێوەندییەکانی ئێوەو پارتی کرێکاران بووە؟

وەڵام: پارتی کرێکارانی کوردستان یەکێک لە هێزە سەرەکییەکانی گەورەترین پارچەی کوردستانەو ئێمەش

پێوەندیمان دەگەڵیان هەیە. بەهیچجۆر نەمان ویستوە ئەو هێرشە نادۆستانەی پڕاکیش شوێن لەسەر هەڵوێستو روانینمان دابنێ. دیارە ناشاردرێتەوەو حاشاش ناکرێ کە چاوەروانیمان نییە ئەم هەڵوێستانە هەروا بەردەوام بن. ئێمە هەوڵمان ئەوە بووە کە دۆستایەتیو پێوەندییەکانمان دەگەڵ هێزەکانی کوردستانی لە هەموو پارچەکان برایانە بێ.

***پرسیار**: ئێوە چەکدارنو خەباتی چەکداری ناکەن، خەباتی مەدەنی دەکەنو لە رۆژهەڵاتی کوردستان مەیدانی تێکۆشانێکی لەم چەشنەتان بە ئازادی پێنادرێ، حیزبی دێموکراتی کوردستان لە ئێستادا چۆن خۆی پێناسە دەکا؟*

***وەڵام**:* کەی ئێمە کوتومانە خەباتی چەکداری ناکەین؟ یان لە کوێدا باسێکمان هەبووە کە ئەوە بگەیەنێ کە تەنیا خەباتی مەدەنی دەکەین؟

ئێمە بۆ دیفاع لە مان و بوونی میللەتەکەمان قەت لە فیدا کردنی گیانی خۆمان سڵمان نەکردوە. هیچ حیزبێک لە هیچ کوێی ئەم جیهانەدا شک نابەم بە ئەندازەی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان لە رادەی سەرووی خۆیدا شەهیدی بۆ میللەتەکەی دابێ. لە پێشەوا قازی محەممەدەوە بگرە هەتا ئێستا تەواوی بەرپرسانی یەکەمی حیزبی ئێمە کە لە ژیاندا نەماون، بەدەستی دوژمنو لە خەباتدا شەهید کراون. بەڵام زۆر بەراشکاوی دەڵێم کە ئێمە هەرگیز ئاشقی کوشتن و خۆ بە کوشتدان، خوێنو خوێنرشتن نەبوینو نین. ئەوەی کە خەباتی توندمان هەبووە، کوژراوین یان بۆ دیفاع خەڵکمان بەدەست زایە بووە، تەنیاو تەنیا دوژمن ناچاری کردوینو بەسەریدا سەپاندووین.

ئێمە مافی نەتەوایەتیمان زەوتکراوەو هەتا بەدەستهێنانەوەی خەباتی بۆ دەکەین، زۆرمان پێ باشو دروستە ئەو مەسیرە بەبێ خوێنرێژی ببڕین، بەڵام لە هەمانکاتدا هیچ رێگاو تاکتیکێک لە خۆمان حەرام ناکەینو لە هەموان کەڵک وەردەگرین. هەر کاتو زەمانێک کامیان گونجاوتر بێ دەکاری دەکەین، بەڵام زۆر سروشتییە کە پێمانخۆشە ئەو رەوتە بەبێ کوشتارو خوێن بێ، دەنا هەروەک کوتم، لە گیانو ماڵ فیدا کردندا بۆ بەختەوەری میللەتمان هەروەک رابردوو، پێویستیمان بە وەبیر هێنانەوە نییە، بەڵام ئەو رێگایە هەڵبژاردەی تەرەفی ئێمەیە، نەک ئێمەی کورد.

***پرسیار**: پێتانوایە بە خەباتی مەدەنی لە کاتێکدا رۆژانە دەیان چالاکی مەدەنی دەستبەسەر دەکرێن، دەتوانن*

کۆمەڵگای رۆژهەڵاتی کوردستان بۆ خەباتێکی جەماوەریی بەرفراوان بۆ ناچار کردنی حکوومەتی ئیسلامی بۆ قبووڵ کردنی مافەکانیان بێنە مەیدان؟

وەڵام: ئەوەی کە کۆماری ئیسلامی بتوانێ تەواوی مافەکانی گەلی کوردی بۆ قبوول بکرێ یان بۆی هەزم ببێ، زەحمەتەو، ئەورۆی کۆماری ئیسلامی بۆ مەیدانداریيەکی لەم چەشنە لە شەقامەکاندا کراوە نییە، بەڵام هێزو توانای خەڵک قەت نابێ بە کەم بگیرێ. ئیرادەی خەڵک بەهێزترین دەسەلاتەکانی بە چۆک داهێناوە. ئەگەر کۆمەڵانی خەڵک نەک بەتەنێ لە کوردستان، بەڵکوو لە شارە گەورەکانی ئێرانەوە ئامادە بکرێنو برژێنە شەقامەکان بێگومان زۆر شوێندانەرو کاریگەر دەبێ. راستە ئێمەو نەتەوەکانی دیکەی ئێران کێشەی نەتەوەییمان هەیە، بەڵام خەبات بۆ ئازادیو دێمۆکراسیو دەوڵەتی غەیری مەزهەبی گشتیو ویستی هەموو دانیشتوانی ئێرانەو دەبێ وێکرا بێو دەتوانین لێرەدا بە یەکەوە بێینە مەیدانو شەقامەکان.

بەڵام زۆر بۆنەو شتی تایبەتی هەن کە جارێ گشتی نینو گرینگیان هەر بۆ کورد هەیە، کە لەم رۆژانەدا ئەگەر بەتەنێش بین نابێ گرینگی پێنەدرێو نارەزایەتی نیشان نەدرێ. کورد لە فیدا کردنی گیانی بۆ نیشتمانو ئازادی قەت دریغی نەکردوە هەتا لە ترسی زیندانو ئەشکەنجە لە دوژمن بپرینگێتەوەو، نەیەتە شەقامەکان. بۆیە ئەم شێوە خەباتە زۆر کاریو ئەورۆییەو وەک هەموو شێوەکانی دیکەی خەبات نابێ لەبەرچاو نەگیرێو گرینگی خۆی نەدرێتێ.

پرسیار: ئێوە لە چەند ساڵ لەمەوبەرەوە خەباتی چەکداریتان راگرتوە، با لەوە گەرێن کە هەموو جارێ دووپاتی دەکەنەوە، ئێستا کاتی خەباتی چەکداریی نیە، پێتانوایە هەلومەرج بۆ خەباتی چەکداری کەی لەبار دەبێ، ئەمە لەکاتێکدایە کە هەواڵەکان باس لە چوونە سەری رێژەی لایەنگرانی ئەم جۆرە خەباتە لە حیزبەکەی ئێوە دەکەن؟

وەڵام: سازبوون و سەرهەڵدان یان دیاریکردن و دەستپێکردنی شێوەیەکی خەبات نابەسترێتەوە بە فڵان مانگو وەرز، هەتا بڵێم مانگی رەزبەر یان زستانی ئەم ساڵ، یان... دەستپێکردنی شەڕی چەکداری خەلەو خەرمانو ترێ نییە بڵێی لە فڵان وەرزدا خەرمانەکەمان هەڵدەگرینەوە یان رەزەکەمان دەرنینەوە. ئەوە بەستراوەتەوە بە هەلومەرجی سیاسی ناوچە. بێ لەبەرچاو گرتنی بارو دۆخی ئەمنیەتی ناوچە نابێ. پێویستی بە پشتی جەبهەی قایم هەیە. بەڵام ئەوەی بۆ وەڵامی پرسیارەکەی ئێوە بە پێویستی دەزانم ئیشارەی پێ بکەم ئەوەیە ئێمە هەر

کات بە پێویستمان زانیبێ‌و کاتی بووبێ، ئەم شێوەمان دەکار خستوەو لەم ڕێگایەدا شەهیدیشمان داون، کە زۆریش کۆن نین. خەباتی چەکداری هەتا ئێستا بۆ حیزبی ئێمەو بەگشتی بۆ کوردو خەباتەکەی دەگەڵ ئەوەی کە کورد خۆی زۆری خوازیار نەبووەو زیاتر داسەپاوی دوژمن بووە، بەڵام کارایی زۆر باشی هەبووە، لاپەڕەکانی پرشنگداری مێژووی کورد ئەو شێوە خەباتەیەتی کە دروستی کردوە. تەنانەت ئەگەر بڵێم مانەوەو پاراستنی کوردو کولتورەکەی قەرزداری شاخ‌و پێشمەرگەکانیەتی کەمم کوتوە. ئێستاش خەباتی چەکداری وەک شێوەکانی دیکەی خەبات لە دەستووری کاری حیزبی ئێمەدا جێگای خۆی هەر هەیە، بەڵام ئەگەر دەرەتانمان بدرێ هەروەک پێشتر کوتم پێمانخۆشە ڕێگای دیکەو هاسانتر بگرینە پێش. دەنا شاخ‌و پێشمەرگەو حیزبی دێمۆکراتو فیداکاری یاری لێک دانەبڕاون.

***پرسیار**: حەوتووی رابردوو ڕاگەیەندراوێک لەژێر سەردێری "کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان- ڕێبەرایەتیی شۆرشگێر بڵاو کرایەوە. بە ناوێک کە ئەم کۆمیتەیە بۆ خۆی دەستنیشان کردوە، واوێدەچێ ئەو کەسانەی ڕاگەیەندراوەکەیان بڵاو کردۆتەوە، لە تەشکیلاتی حیزبی ئێوەن، دەکرێ بە کورتی باسی سەرهەڵدانی ئەم باسە لە تەشکیلاتەکەتان‌و هۆکارەکەی بکەن؟*

***وەڵام**:* حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێران، ڕێبەرایەتی شۆڕشگێر کە نەتیجەو بەرهەمی کێشەکانی کۆنگرەی ٨ حیزبەکەمان بوو، خاوەنی ٨ ساڵ خەباتو فیداکاریو بریاری سیاسیی زۆر گرینگو خەباتێکی سەختی پێشمەرگانەیە. ئەو حیزبە لەماوەی حەیاتی سیاسی خۆیدا لە قەدەر توانایی خۆی مێژوویەکی زۆر بە ئەرزیش‌و فیداکارانەی بۆخۆی تۆمار کردووە، رۆلەی زۆر بەکارو ئازاو وشیاری فیدای ئازادیو سەربەستیی میللەتەکەی کرد.

پاش کۆنگرەکانی ١٠ی هەر دووک حیزبی دێمۆکراتی ئەوکات بە بریارێکی زۆر مەسئوولانەی هەر دووک لا ئەو دوو حیزبە بوونەوە بە یەک حیزبو خەباتی فیداکارانەی ڕێبەرایەتی شۆرشگێریش بوو بە بەشێک لە مێژووی گشتیی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان‌و لەو کاتەوە هەموو لایەکمان لە یەک حیزبو تەشکیلاتدا درێژەمان بە خەبات داوە هەتا کۆنگرەی ١٣. پاش کۆنگرەی ١٣ کە دیسان بەداخەوە حیزبی ئێمە تووشی لێکدابران بۆوە، ئەندامانی حیزبی دێمۆکرات بەگشتی چ ڕێبەرایەتیی شۆرشگێرو چ بەشەکەی دیکەی حیزب دیسان بەسەر هەر دووک لا دابەش بوونەوە، تەنانەت ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندیی ڕێبەرایەتیی شۆرشگێری پێشووش، لەم دابەشبوونەدا موستەسنا نەبوون‌و ئەوانیش دابەشبوون، بەڵام لایەک زیاترو لایەک کەمتری بەرکەوت. هەر چەند ئێرە نە جێگایەتی‌و نە

دەشكرێ ئەو پرسیارە ئەوەندە درێژ بكرێتەوە، بەڵام مەبەستو شێوەی تێكەڵبوونەوەكەی پاش كۆنگرەی ١٠ هیندێک خاڵی لاوازی تێدا بوون كە دوایی زیاتر دەركەوتن. ئەگەر كاتێكی دیكە پێویست بێو دەرەتانی ئەو باسانە بێتە گۆڕێ زیاتر دەچمە ناو باسەكان، بەڵام ئەگەر كەس یان كەسانێک جا چ لەم بەشەی حیزب دابووبن یان نەخێر ئەسڵەن هەر حیزبی نەبووبنو بە مەبەست بیانهەوێ ئەو قەزییە بكەنە دەستئاویزو كەڵكی لێوەربگرن، هەڵەیەكی گەورەیەو بەمجۆرە هیچ خزمەتێک نە بە رابردوو و نە بە داهاتووی خەڵكو حیزبەكەمان ناكەن.

ئەوەندەی بۆ حیزبی دێموكرات دەگەرێتەوە، هەركەس بیهەوێ حیزب دروست بكا یان نەخێر دروستی بكاتەوە كەیفی خۆیەتی، بەڵام ئەگەر ئەوانە ئەندامی حیزبی ئێمە بن، بەپێی ئەساسنامەی حیزب كە هەموومان پەسەندمان كردوە، هیچ ئەندامێكی حیزبی ناتوانێ هاوكات ئەندامی حیزبی دێموكراتی كوردستان بێو لە حیزبێكی دیكەی كوردیشدا چالاكی بكا. دەبێ یەكیان هەڵبژێرێ. ئەگەر ئەندام یان مەجموعەیەک ئەندامی حیزبی بیرێكی جیاواز لە حیزبو سیاسەتو تاكتیكەكانیان هەبێ، بە پێی یاسا رێگایان پێدراوە لە حیزبدا رایبگەینن‌و كاری بۆ بكەن.

ئەو راگەیندراوە منیش دیتومە، بەڵام من لە دەرەوەی وڵات بەرپرسایەتی تەشكیلاتەكانی حیزبم پێیەو تارادەیەكیش هەم تەشكیلاتەكە دەناسمو هەم خەڵكەكەمان. تا ئێستاش من نە كەسانێكی جیدیم بۆ ئەو مەسەلە دیتوەو نە بە هەوڵێكی جیدیشی دەزانم. هەروەک باسیشم كرد هەر كەس بە هەر مەبەستێک بیهەوێ هەر حیزبێک بۆخۆی دروست بكا مافی خۆیەتی، بەڵام ئەندامی حیزبی دێموكراتی كوردستان لە دوو حیزبی كوردیدا كار ناكا.

سەرچاوە: ماڵپەڕی رۆژهەڵات تایمز - ڕێكەوتی: ٢ی سێپتەمبەری ٢٠١٣

هەموو لایەک وەک یەک خاوەندارەتیی حیزبی ئایەندە بکەن‌و خانەخوێ‌و میوانی تێدا نەبێ

دیمانە: جەعفەر شەریعەتی

لە چەند حەوتووی رابردوودا باسی یەکگرتنەوەی حدکو حدکا لە چوارچێوەی حیزبێکی دێموکراتدا مانشێتی هەواڵەکانی پەیوەندیدار بە رۆژهەڵاتی کوردستانی بۆ خۆی تەرخان کردوە، بۆ تیشک خستنە سەر چەند بابەتی پەیوەست بەم مژارە، لە دیمانەیەک دا سەعید بەگزادە، ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی‌و جێگری بەرپرسی کۆمیتەی دەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان روانگەی حیزبەکەی دەخاتە روو.

پرسیار: *لەناو ئەندامانی حیزبی دێموکراتی کوردستان‌و ئەندامانی حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێراندا باسێکی گەرم سەبارەت بە یەکگرتنەوەی هەردووک لاتان دەگەڵ یەکتر لە ئارادایە، پرسی یەکگرتنەوەی دێموکراتەکان لە چ قۆناخێک دایە؟*

وەڵام: گەرمبوونی ئەم باسە زۆر باشەو نیشانەی بەهەست بوون‌و بەخەمبوونی ئەندامانی هەردووک حیزبە بۆ ئایەندەی هاوبەشی دێمۆکراتی یەکگرتوو. ئەوەندەی دەگەرێتەوە بۆ ئەندامانی حدکو بەگشتی ئەم حیزبە، ئەم باسەی قەت کز نەکردوەو هەمیشە هەوڵی ئەمە بووە کە باسەکە بەگەرمی رابگرێ‌و هەوڵەکان سەرەرای هەموو کۆسپو بێ‌وەڵامی یان کەم بەدەنگەوە هاتنی لایەنی بەرانبەر، بە زیندووی‌و چالاک رابگرێ. ئێستا کە هاورێیانی حدکاش ئاوا بەگەرمی بەدەنگەوە هاتوون راست ئەو مەبەستەیە کە دەبوو زۆر پێشتر روویدابا‌و هەوڵەکان رژدتر کرابان. بەڵام ئێستاش ئەوەندە کافی نییەو ئەندامانی هەردووک لا دەبێ بەتایبەت لە کۆبوونەوەکاندا زۆر راشکاوانەو بێ‌پەردە بەرپرسانیان بێننە نێو ئەم باسانەو داوای چارەسەرییان لێبکەن. دەبێ مەبەستو چۆنیەتیی تێکەڵبوونەوەی هەردووک لا بەجۆرێک کە حیزبی دێمۆکراتی پێ بەهێز ببێ‌و هەموو لایەک وەک یەک خاوەندارەتیی حیزبی ئایەندە بکەن‌و خانەخوێ‌و میوانی تێدا نەبێ بێتە ئاراوەو رێگاکانی دەست نیشان بکرێ. پێم سەیرە کاک مستەفا سەرنجی نەداوەتە ئەم بەشە کە ژیانی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان بەگشتی زیاتر لە ماڵی

برا بووە هەتا ماڵی خۆی! ئەگەر بەشێکی ئەم حیزبە هەوڵبدا ماڵی خۆی ئاوەدان کاتەوە خەراپییەکەی لە کوێیە؟ هیچ لامان بەو جۆرە قۆناخ بەندی پرۆسەکەمان نەکردوە کە ئەمە قۆناخی یەکەمەو ئەمەیان چوار، هەتا بڵێم لە کوێن.! بەڵام هەتا ئێستا ئێمە تەرحیکمان پێشکەشی ئەو هاورێیانە کردوەو ئەوانیش باسێکی شفاهیان هێناوە. ناڵێم کەمەو ناکرێ ببێتە بناخەو باسەکانی لەسەر دروست بکرێ، بەڵام بۆ تێکەڵ کردنەوەیەکی بەهێزو بە ئەزموونی تێکەڵبوونەوەی سەقەتی پێشوو لە کۆنگرەی ١٠ کە هەردووک لامان ئێستاش بە چاوی خۆمان ناکارایی ئەم موهەندیسیە دەبینن، زۆر کەمە.

پرسیار: *مستەفا هیجری لە دوایین وتوویژیدا لەگەڵ "تیشک" دەڵێ کە ئێوە لە هەڵوێستەکانتاندا شکستان خواردووە لە حاڵێکدا ئارمی حیزبەکەتان نیشانەی دابەشکراویی کوردستانی بۆ چوار بەش تێدایە، بەڵام ئێستا بۆ خەبات لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان گەڕاونەتەوە، وەڵامتان بۆ ئەو بۆچوونەی ناوبراو چییە؟*

وەڵام: ئەوەی کە بەڕیز کاک مستەفا ڕاست هاوکات لەو سەروبەندەدا هەم باسی یەکگرتنەوە دەکاو هەم باسی شکستی ئێمە دە هەڵوێستەکانماندا، خۆی زۆر جێگای باسەو قسە هەڵدەگرێ، بەڵام ئەوەی ئێمە لە هەلوێستێکماندا شکستمان هێنابێ من دەگەڵ بەریزیان نیم. ئێمە برومان لەسەر ئەوە بووە کە کورد یەک میللەتو کوردستان یەکپارچەیە، بەڵام هەمیشە گوتوومانە کە ئەم وڵاتە دابەشکراوەو دەگەڵ ئەوەی کە چارەنووسی هەمویان بە یەکتر مەربووت دەبێ، بەڵام چارەو جێگای باسەکان لە هەر چوار پارچە جیاوازن لە یەکتر. دەبێ هەموو هەوڵی خۆمان ئەوە بێ کە ماڵی خۆمان ئاوەدان بکەینەوەو بچینەوە شوێنی ئەسڵیی خەباتو چالاکیمان. ئەوەش هیچ دژایەتییەکی دەگەڵ هەڵوێستەکانی تا ئێستامان، یان دەگەڵ نەتەوەیی بوونی ئێمە نیەو بەڵکوو ڕاست لە چوارچێوەی بەهێزکردنی ئەم بۆچوونەمان دایە.

پرسیار: *دەگەڵ ئەوەی کە هەموو پشتیوانو هاودەردو چارەنووسین، دەبێ هەر کامەش کارو چالاکیی خۆی لە شوێنی خۆی بێ. پێم سەیرە بەڕێزیان سەرنجی نەداوەتە ئەم بەشە کە ژیانی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان بەگشتی زیاتر لە ماڵی برا بووە هەتا ماڵی خۆی! ئەگەر بەشێکی ئەم حیزبە هەوڵبدا ماڵی خۆی ئاوەدان کاتەوە خەراپییەکەی لە کوێیە؟!*

وەڵام:بەشیکی زۆری کێشەو موشکلاتی حیزبی دێمۆکرات ئەوەیە کە لە شوێنی ژیانو تێکۆشانی خۆی نییەو دوور لە

جێگای سروشتی خۆی خەبات دەکا. ئەوەندە بە کێشە سیاسیو کۆمەلایەتییەکانی وڵاتی خۆیەوە سەرقاڵ نەبووە کە بە کێشەی چووک و نەحاوانەوەی ئۆرگانەکانی خۆیە گرفتارە، بەشی زۆری نەحاوانەوە دەگەڵ یەکتریش هەر لەوەرا سەرچاوەی گرتوە. ئێمەش پێمانوایە نەک ئێستا، بەڵکوو پاش ئەوەی کە تێکەڵیش بووینەوە دەبێ هەموو هەوڵی خۆمان ئەوە بێ کە ماڵی خۆمان ئاوەدان بکەینەوەو بچینەوە شوێنی ئەسڵیی خەباتو چالاکیمان. ئەوەش هیچ دژایەتییەکی دەگەڵ هەڵوێستەکانی تا ئێستامان، یان دەگەڵ نەتەوەی بوونی ئێمە نیەو بەڵکوو راست لە چوارچێوەی بەهێزکردنی ئەم بۆچوونەمان دایە.

***پرسیار**: لەناو ئەندامانی حیزبەکەی ئێوەدا باسی دارشتنەوەی دێموکراتی یەکگرتوو لە سەرجەم ئۆرگانەکانی حیزبدا دەکرێ، بۆ وێنە، راگەیاندن، ناوی حیزب، ئارمو تەنانەت دارشتنەوەی شێوەی خەباتتان بۆ داهاتوو، ئەو باسانە بوونەتە بەشێک لە تەوەری کۆبوونەوەکانتان تا ئێستا لەگەڵ حدکا؟*

***وەڵام**:* راستیت بووێ، زۆر کەم. هەر بۆیەش پێشتر گوتم کە هاورێیان تەرحێکی شفاهیان هێناوە، بەڵام ئێمە لە روانگەی خۆمانەوە تەرحی خۆمان هەیەو بەشێکیشی تەحویلی ئەوان دراوە. بەڵام تەرحی لایەک بەتەنێ ناتوانێ هەموو گرێکوێرەکان بکاتەوە. دەبێ ئەوانیش بەوردی نەزەری خۆیان باس بکەنو لەسەر تەرحی هەر دووک لا حیزبی دێمۆکرات دارێژرێتەوە. بەڵی چۆنیەتیی ئیدارەی حیزب لە داهاتوودا زۆر گرینگە، چۆنیەتیت تەعامول دەگەڵ یەکترو تەحەمولی یەکترو دێمۆکراسی ناوخۆیی‌و، لەهەموان گرینگتر شێوەی ئیدارەی حیزب بە جۆرێک کە پێش بەسەرهەڵدانەوەی کێشەی نێوخۆیی بگرێ زۆر گرینگە. ئەوانە دەبێ تەوافوقی بنو ساخبوونەوەیان لەسەر بکرێ، دەنا بە هیندێک وشەی گشتی کە تێکەڵ دەبینەوە، هەر کێشەو باسەکە لەکۆڵ خۆ کردنەوەیە هیچی دیکە. ئێمە تەرحیکمان پێشکەشی ئەو هاورێیانە کردوەو ئەوانیش باسێکی شفاهیان هێناوە. ناڵیم کەمەو ناکرێ ببێتە بناخەو باسەکانی لەسەر دروست بکرێ، بەڵام بۆ تێکەڵ کردنەوەیەکی بەهێزو بە ئەزموونی تێکەڵبوونەوەی سەقەتی پێشوو لە کۆنگرەی ١٠ کە هەردووک لامان ئێستاش بە چاوی خۆمان ناکارایی ئەم موهەندیسیە دەبینن، زۆر کەمە.

ئەو حیزبە ئەوە جاری یەکەمی نییە کە تووشی لێکترازان دەبێ، ئەوەڵ جاریش نییە کە باسی تێکەڵبوونەوە دەکا. دەبێ قبووڵ بکەین کە ئەو حیزبە کەمایسی هەیە لە ئیدارەو دێمۆکراسی نیوخۆییدا بۆیەش تووشی کێشەو لەتبوون دەبێ. ئەگەر بمانهەوێ تێکەڵ بینەوەو بۆ ئەوەی لێکجیا نەبینەوە، ئەوەش دەبێ قبوول بکەین کە تێکەڵ

بوونەوەکانی پێشوومان سەقەتو ناسەرکەوتوو بوون. دەبێ قبووڵمان بێ کە ئەو تێکەڵبوونەوەی پێشوو بە نییەتی باشو بۆ بەهیز کردنی حیزبی دێمۆکرات موهەندیسی نەکراو تەنیا خۆڵەمێشێک بەسەر پۆلووی زۆر بەهیزداکرانو، ئاگرەکە نەکوژێندرایەوە. ئەوەش شتێک نییە کە هیچمان تێی‌نەگەیشتبین، هەم لایەنی حدکاو هەم ئێمەش باش ئەوە دەزانینو پێموانیە هیچیشمان خوازیاری دووپات کردنەوەی تەجرەبەیەکی ئاوا فەشل ببین. بۆیەش دەبێ هەردووک لامان زۆر دڵ گەورەو بەو نییەتە کە هەموومان خاوەن ماڵ، هەموومان ساحەبی هەڵەو سەرکەوتنەکانی رابردوینو بە نییەتی بەهیز کردنی حیزبو رێبەری کردنی جولانەوەی کورد لە رۆژهەڵات، بەرەو تێکەڵ کردنەوەی ئەم حیزبە بچین. ئەوەش دەبێ زۆر بە وردیو وەستایانە بکرێ. دەبێ هەموو ئیدارەکان تەواوفوقی بن.

پرسیار: *ئەو کولتوورەی کە بە سەرچاوەی سەرەکیی لێکترازانتان لەگەڵ حدکای دەزانن، چەندە گۆڕانی بەسەردا هاتووە کە ئێستا گەیشتوونەتە ئەو دۆخە کە بەرەو یەکگرتنەوەتان دەبا؟*

وەڵام: خەڵکەکە بەشێکی زۆری هەر ئەوانی پێشوون، بەڵام خوێنی تازەش دە رێبەری هەر دووک لا داهەن، ئەوەی کە کولتووری لێکترازانەکان ئاڵوگۆری بەسەردا هاتوە یان نا، زەحمەتە ئاوا وەڵام بدرێتەوە. بەڵام شەرایەتو هەلومەرج زۆر گۆراوە. زەروورەتی حیزبێکی بەهێز زۆر زیاترە لە جاران، پێویستی چرتر کردنی خەبات لە ناوخۆی وڵات زیاترە لە جاران. بۆ ئەوەی بتوانین لە موعادلاتی ئێرانو ناوچەکەدا هەبینو بمان بینن‌و بەشی خۆمان حیسابمان بۆ بکەن، دەبێ زۆر بەهێزو تواناتر بین لە ئێستا. زۆر بەراشکاوی بڵێم بە هەر دووکمان زۆر بەهێز نین قسەی کوردی ئێران بکەین، چ بگا بە لەتێکمان. ئەم راستییانە دەتوانن کاریگەریان لەسەر گۆرانی کولتووره نەعاملاوەکە هەبێ. دەبێ مەبەستو چۆنیەتیی تێکەڵبوونەوەی هەردووک لا بەجۆرێک کە حیزبی دێمۆکراتی پێ بەهیز بێ‌و هەموو لایەک وەک یەک خاوەنداره‌تیی حیزبی ئایەندە بکەن‌و خانەخوێ‌و میوانی تێدا نەبێ بێتە ئاراوەو رێگاکانی دەست نیشان بکرێ.

پرسیار: باسی کۆبوونەوەی دەفتەری سیاسیی هەر دوو دێموکرات دەکرێ کە بەم زووانە بۆ تاووتوێی کێشەکانی نێوانتان ئەنجام بدرێ، ئەم کۆبوونەوەیە یەکەم کۆبوونەوەی فەرمییە یان لەو دانیشتنەدا رێککەوتنێکیش دێتە ئاراوە؟

وەڵام: بەڵێ راستە، قەرارە بەم زووانە دەفتەری سیاسی هەردووک لا بە حزوری هەردووک بەریزانی سکرتێر،

کۆبنەوەو بە ڕاشکاوی ئەم باسانە بێنە گۆڕێ. نازانم مەبەستی بەڕیزتان لە یەکەم کۆبوونەوەی ڕەسمی چییە، بەڵام هەتا ئێستا چەند جار هەیئەتی هەردووک لامان بەڕەسمی دەگەڵ یەکتر دانیشتوون، دیارە دەکرێ بڵێم کۆبوونەوەی لەو ئاستەدا بەڵێ ئەوە یەکەمجارە.

هیوادارم ئەم کۆبوونەوەیە زۆر شت چارەسەر بکاو زۆر گرێ کوێران بکاتەوە، بەڵام پێموانییە بە یەک کۆبوونەوە هەموو شتیک تەواو ببێ. ئەو کۆبوونەوە دەتوانێ ڕێگا بۆ هەیئەتەکانی هەردووک لا کە پێویستە لە فکری تێکەڵکردنەوەو، کۆنگرەی داهاتوو و ئۆرگانەکانو تەوافوقی ئیدارەی داهاتووی حیزب، خۆش بکا.

سەرچاوە: ماڵپەڕی ڕۆژهەڵات تایمز - ڕێکەوتی: ٤ی جوولای ٢٠١٥

ئێران ڕاست دەکا، یەکگرتوویی دژبەران سەردانی ڕوحانی بۆ ئوتریشی هەڵوەشاندەوە

بڕیار بوو ئەمڕۆ چوارشەممە ٣٠ی مارسی ٢٠١٦ حەسەنی ڕوحانی سەرۆک کۆماری ئێران بە یاوەریی وەفدێک سەردانی وڵاتی ئوتریش بکا. بەڵام کەمتر لە ٢٤ سەعات پێش لەو وادەیە، وتەبێژی دەفتەری سەدری ئەعزەمی ئوتریش ڕایگەیاند کە ڕوحانی بە هۆکاری ئەمنیەتی سەردانەکەی هەڵوەشاندۆتەوە.

ڕێبەرانی کۆماری ئیسلامیی ئێران کەمتر وا هەیە لە پێوەندیەکانیان دا لە گەڵ خەڵک و لە گەڵ بەرامبەرەکانیان ڕاستگۆ بن. بەڵام ئەمە ڕەنگە لەو دەگمەن جارانە بێ کە ڕاستگۆیی لە قسەی ئەواندا دەبیندرێتەوە. ئەویش نە بەو مانایە کە ڕوحانی و وفدە یاوەرکەی لە ئوتریش گیانیان دە مەترسی دەکەوت بەڵکو ئەمە وەک هەموو جاران دەرەنجامی بە ئاکام نەگەیشتنی داخوازیی ئەوان لە دەوڵەتی ئوتریشە بۆ ئەوەی ڕێگا نەدا دژابەرانی ئەم ڕێژیمە دژ بە سەردانی ڕوحانی بڕژێنە سەر شەقام و ناڕەزایەتی دەربڕن. ڕوحانی هەر ماوەیەک لەوە پێش و لە سەردانەکەی بۆ فەرانسە، شاهیدی خۆپێشاندانی بەرین بوو و ئەزموونێکی تاڵی وەرگرت.

بە پێی عورفی دیپلۆماسیی نێودەوڵەتی، کاتێ دوو وڵات سەبارەت بە سەردانی بەرپرسی پایەبەرزی وڵاتێک بۆ وڵاتەکەی دیکە ڕێک دەکەون، پێشوەخت هەموو لایەنە ئابووری، سیاسی و تەنانەت ئەمنیەتیش تاوتوێ دەکرێن و

دوا جار کە لە سەر هەمووی ئەوانە ساخ بوونەوە، وادەی سەردان دیاری دەکرێ و رادەگەیەندرێ. بۆیەش ئەمن پێم وا نییە کێشەی هاتنی روحانی، وەک هێندێک کەس بۆی دەچن، پێوەندی بە رێکنەکەوتنێکی ئابووری یان شتی لەو بابەتە بێ.

ئەگەرچی بۆ ئێمەی کورد وڵاتی ئوتریش و شاری ڤیەن هەمیشە بیرهێنەرەوەی تیرۆری شەهید دوکتور قاسملوو، کاک عەبدوڵا قادری ئازەر و دوکتور فازل رەسوڵە و لەوەش خراپتر داڵدە دان و ناردنەوەی تیرۆریستەکان بۆ ئێران و دوا جار داخستنی کەیسی ناکامی روونبوونەوەی ئەم تیرۆرە ناجوامێرانەیە، بەڵام سەرەڕای بەند و بەستە ژێر بە ژێرەکانی نێوان سیاسەتمەدارانی ئەو وڵاتە لە گەڵ سەرانی کۆماری ئیسلامی ئێران، وڵاتی ئوتریش یەکێک لە وڵاتانی دێموکراتیکی ئوروپایە. لە هەموو وڵاتانی دێموکراتیکیشدا خۆپێشاندان و دەربڕینی نارەزایەتی بە پێی یاسا رێگە پێدراوەو دەوڵەت ناتوانێ بە ئاسانی بە سەر یاسادا باز بدا. بۆیەش هۆکاری سەرەکیی هەڵوەشانەوەی ئەو سەردانە دەتوانێ راست بۆ ترس لە بەرینیی ئەو خۆپێشاندان و نارەزایەتیە بگەڕێتەوە کە زیاتر لە ٢٥ رێکخراو و دەیان کەسایەتی ئامادەکاریان بۆ کردبوو. لە ناو لیستی ئەو رێکخراوانەدا ٦ رێکخراوی کوردیش دەبیندرێن.

ئەوەی لێرەدا جێگای سەرنجە و دەمهەوێ پەنجەی بۆ رابکێشم، ئەوەیە کە ئەوەی حەسەنی رووحانی لە سەردان بۆ ئوتریش پاشگەز کردەوە، یەکگرتوویی هەموو دژبەرانی کۆماری ئیسلامی و نەیارانی ئاکارەکانی ئەم رێژیمە بوو. ئەندامانی حیزبی دێموکراتی کوردستان وێڕای لایەنەکانی دیکە خۆیان بۆ بەشداریی چڕ و پڕ لە خۆپێشاندان و دەربڕینی نارەزایەتی لەو سەردانە ئامادە کردبوو. هاوکاریی مەیدانی ئەندامانی دوو حیزبی دێموکراتی کوردستان و حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران بۆ بەشداری لەو خۆپێشاندان و نارەزایەتیانە، سەرەڕای ئەم فەزایەی لە تۆڕە کۆمەڵایەتیەکانی وەک فەیسبوکدا لە لایەن هێندێک کەسەوە بۆ نێوانی ئەم دوو حیزبە ژاراوی کراوە، جێگای سەرنج و دەستخۆشیە. ئەوش پێمان دەڵێ کە تاکە رێگای وەستانەوەو بەچۆکداهێنانی ئەم رێژیمە غەیری یەکگرتن، هیچ رێگایەکی دیکەی نییە.
ئەم ئەزموونە دەبێ بۆ ئێمەی دژبەرانی رێژیمی کۆماری ئیسلامیی ئێران گرینگ بێ. دەبێ لە سەر هەست و لە سەر پێ بین. لەمە بە دوا دەبێ یەکگرتوانە هەوڵ بدەین هیچ وڵاتێکی ئوروپایی، ئوسترالیا یان ئەمریکا بۆ سەردانی سەرانی کۆماری ئیسلامی بە وڵاتی "ئەمن" و "ئارام" حیساب نەکرێن.

سەرچاوە: ماڵپەڕی حدک میدیا - رێکەوتی: ٣٠ی مارچی ٢٠١٦

تا "حدکا" لەنێو خۆیدا لەسەر پرسی یەکگرتنەوە بە قەناعەتی هاوبەش نەگا، یەکگرتنەوە ئەستەمە

رۆژهەڵات تایمز: لە ماوەی رۆژان و هەفتەکانی رابردوودا لە تۆرە کۆمەڵایەتییەکان بە تایبەت لەسەر فەیسبووک، هێرش و بێرێزییەکی رێکخراو لە لایەن ئەندامانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێرانەوە روو بە حیزبی دێموکراتی کوردستان و ئەندامانی ئەو حیزبە لە ئارادا بووە. ئەوەش دوای پەیامە نەورۆزییەکەی مستەفا هیجری بۆ دەستپێکردنەوەی خەباتی چەکداری و وتەکانی خالیدی عەزیزی لە وڵامی پرسیارەکانی کاناڵی تەلەڤیزیۆنیی "کوردستان ٢٤" و پێشتریش وڵامی پرسیارێک لە پەراوێزی ئەو ئێوارەکۆڕەدا بوو کە لە لایەن نوێنەرایەتیی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە پاریس بۆ خالیدی عەزیزی و وەفدی حیزبی دێموکراتی کوردستان رێک خرابوو. وڵامدانەوە، روونکردنەوەو تەنانەت هێرشەکان تەنیا لە ئاستی ئەندامانی خوارەوە و لە تۆرە کۆمەڵایەتییەکاندا نەماونەتەوە، هەتا ئێستا حدکا بە ٥ لێدوان لە ئاستی کۆمیتەی ناوەندی، دەفتەری سیاسی، جێگری سکرتێر و سکرتێر، راستەوخۆ و ناڕاستەوخۆ وڵامی داوەتەوەو دوو راگەیەنراوی فەرمیشی لەم بارەوە بڵاو کردووەتەوە. بەرامبەر بەوە "حدک"یش وڵامی دوا راگەیەنراوی "حدکا"ی دایەوە. بۆ زیاتر بەدواداچوون لەم بارەوەو بۆ هەڵوەستەکردن سەبارەت بەو سیاسەتانەی حدک کە حدکا تۆمەتی خستوونە سەر، "رۆژهەڵات تایمز" ئەم دیمانەیەی لەگەڵ سەعید بێگزادە، ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی دێموکراتی کوردستان پێک هێناوە:

رۆژهەڵات تایمز: حدکا بەوە تۆمەتبارتان دەکا کە گۆیا ئێوە خەباتی چەکداری ناکەن و دژی دەوەستن، بۆ؟

سەعید بێگزادە: چوونەوەی پێشمەرگە بۆ شوێن و وڵاتی خۆی و بەرزراگرتنی وره و هەستی نەتەوایەتی و، دەگەڵ خەڵکدابوون، بۆ موزایەدە نابێ. دەگەڵ ئەوەی کە قەت پێم باش نییە، پێشمەرگە دەبەرانبەر یەکتردا دانێم و ئازا و کەم ئازا، جا لەهەر حیزب و رێکخراوێک بێ دەستنیشان بکەم، بەڵام خۆ دەتوانم بڵێم، کەسیش لە حیزبی دێمۆکراتی کوردستان و پێشمەرگەکانی، لەم بوارەدا ئازاتر نەبووە، کە دلێری و ئازایەتی لێ فێر بین! لەم چەند ساڵەی دوایشدا، هیچ حیزبێکی خۆرهەڵاتی کوردستان ناناسم کە زیاتر لە حیزبی دێمۆکراتی کوردستان هێزی پێشمەرگەی ناردبێتەوە نێو خەڵک.. دەگەڵ ئەوەی کە ئارەزووم دەکرد قەت یەک شەهیدیشمان نەبێ، بەڵام

هەر لەم چەند ساڵەدا "حدک" زیاترین شەهیدی بۆ ئامانجەکانی خەڵکی کوردستان لە خۆرهەڵاتی کوردستان داوە.بە هەموو ئەم باسانەشەوە، خەباتی چەکداری یەکێک لە رەهەند و شێوەکانی خەباتە بۆ رزگاری کە حیزبی دێمۆکراتی کوردستان قەت حاشای لێ نەکردووە و رەتی نەکردووەتەوە. بەڵام گوتوومانە ئەم رێگایە تاقە رێگا نییە و دەبێ لە دەرفەتەکانی دیکەی خەباتیش کە زیاترین خەڵکی کوردستان خۆیان لەو خەباتەدا ببیننەوە، بۆ گەیشتن و هەموارکردنی خەبات و بۆ گەیشتن بە ئامانجی نەتەوەیی کەڵک وەربگرین. خۆ ئەگەر درفەت هەبێ قەت نابێ بیر لە هەزینەی ئینسانی و شەهیدبوون بکرێتەوە. دەگەڵ ئەوەشدا کە رۆڵەکانی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان دەمێژووی پڕ لە سەروەری و شانازیی ئەم حیزبەدا، قەت لە فیداکاری و گیانبەختکردن بۆ میللەتەکەیان دریغیان نەکردووە و هەر کات پێویست بووبێ سەردارانی ئەم حیزبە لە گیانی خۆیان گوزەراون. کەوابوو، بوێری، ئازایەتی و فیداکاری وەک خەسلەت هەمیشە دەگەڵ پێشمەرگەی دێموکراتدا بووە و ئێستاش هەیە، بەڵام ناشاردرێتەوە کە شەڕ و خەباتی چەکداری دەگەڵ هەموو ئازایەتی و قارەمانەتییەکانی، بۆ سیاسەتمەدار و رێبەریی هەر حیزبێک هاسانترین رێگای خەباتە. گرینگ ئەوەیە حیزبێکی سیاسی و رێبەرییەکی سیاسی بتوانێ لە شەقام، لە پەرلەمان، لە دیالۆگ و شەڕی سیاسی و فیکریشدا دەگەڵ دوژمن کێبڕکێ بکا.

حیزبی دێموکراتی کوردستان ئەم توانایانەی لە سەنگەرڕا هەتا مێزی دیالۆگ و شەڕی سیاسی، دەخۆیدا دەبینێ و دەخۆی رادەبینێ لە هەموو بوارەکاندا بۆ مافی میللەتەکی بکەوێتە بەربەرەکانێ و خەباتەوە.هەرکات، دەرفەت و ئیمکان بۆ هەرکام لە شێوەکانی خەبات، بە پێی هەلومەرجی سیاسی و ناوچەیی یان نێوخۆیی ئێران فەراهەم بێ، ئەگەر شەڕی چەکدارییش بێ، حیزبی دێموکرات دەیقۆزێتەوە.

رۆژهەڵات تایمز: ئەی باشە ئەگەر ئەوانە روانگە و جیهانبینیی ئێوەن، بۆچی حدکا هەوڵ دەدا ئەو تۆمەتە بداتە پاڵتان؟

سەعید بێگزادە: دۆستانی بەڕێزی حدکا، قەت نەدەبوو لەم هەلومەرجەدا، کە کۆنگرەی ئێمە لەم دوو مانگەی دواییدا پەیامی برایەتی، نزیکبوونەوەو بەرەو یەکگرتنەوەی بۆ دووپاتکردوونەتەوە و بۆی ناردوون، بەم شێوە نادۆستانە و مەبەستدار، هەڵکوتنە سەر حیزبی دێموکرات و سکرتێرەکەی. کۆی ئیتیهام و هێرشەکەیان ئەمەیە کە گۆیا بەڕێز خالید عەزیزی سکرتێری حیزبی دێموکراتی کوردستان، لە وتەکانی ئەمدواییانەی خۆیدا ویستوویەتی، لە پەیامی بەڕێز کاک مستەفای هیجری سکرتێری حدکا کە پەیامی دڵخۆشکەری دەستپێکردنەوەی شەڕی چەکداری

به خەڵکی کوردستان دا، کەم بکاتەوە! باشە بۆ ئەوان ناپرسن بۆچی ئەو پەیامەی کە لە زمان بەڕێز کاک مستەفاوە خەڵکی کوردستانیان پێ دڵخۆش کرد، هیشتا بە تەواوی نەگەیشتبووە گوێی خەڵکی کوردستان، کە باقی بەرپرسانی سەرەوەی حدکا، خۆیان و حیزبەکەیان لەم پەیامە بێبەری کرد! تەنانەت بەڕێز کاک "مستەفای هیجری"ش زۆری نەگرت، لەم وتە و پەیامە نەورۆزییە دڵخۆشکەرەی خۆی پاشگەز بووەوە! ئەوەش دەردەخا کە بەڕێز هیجری، لە لایەک دەرەتانی ئەوەی نییە بێ ئیزنی باقی هاوڕێیانی سەرکردایەتی پەیامی لەم چەشنە بڵاو بکاتەوە و لە لایەکی دیکەش پێمان دەڵێ هەر لە بنەڕەتڕا ئەم پەیامە هەڵگری قەناعەت و تەسمیمێک نەبوو.ئەم بەیان و رەتکردنەوە خێرایە، جیا لەوەی کە پێمان بڵێ حدکا بێ کێشە نییە، دەرخەری هیچ روانگەیەکی دیکە نەبوو. کەوابوو مەبنای ئەم هێرشە بە هیچ جۆر دەگەڵ ئیدیعاکەیان یەک ناگرێتەوە. چونکە خۆشیان دەگەڵ پەیامەکە نامۆ بوون. بۆیەش دەبێ بڵێم زۆر بەداخەوە حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران، توشی کێشە و ناکۆکی و کزیی ئیدارەی خۆیی بووە. پاش لەتبوون و لێکترازانی بنەماڵەی گەورەی دێموکرات، هەموو سەروەت و سامانی گشتی ئەم حیزبە کەوتە دەستی هاوڕێیانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران. لێرەدا نامهەوێ لەم بارەدا باسێک بهاروژێنم، بەڵام دەگەڵ ئەوەی کە هیچ جێگای خۆشحاڵی نییە و دەبێ زۆر بەداخیش بم تەنانەت، وەک نەدارترین حیزبەکانی خۆرهەڵاتی کوردستانیش کە حیزبەکەی ئێمە یەکیانە، نەیانتوانی سیما و رەنگی خۆیان بپاریزن و "تیشک تیڤی" کە کاتی خۆی میوانی زۆر ماڵان بوو و بەزەحمەت و کار وماندوبوونی هەموومان، بە یارمەتیی ئەندامان و بە سەروەت و سامانی مێژووی حیزبەوە دامانمەزراندبوو، لەبەر نامودیرییەتی و کێشەکانی خۆیان زۆر بەداخەوە، داخرا.مەسەلەیەکی دیکەش تێکەڵکردنەوەی دوو حیزبی دێموکراتە کە، ئیستاش لە لایان ئەم دۆستانەوە بە تەواوی هەزم نەکراوە و نەیانتوانیوە لەم پرسەدا بە قەناعەتێکی هاوبەش بگەن. لە لایەکی دیکەشە دۆستانی حدکا خۆیان بۆ کۆنگرەی ١٦ ئامادە دەکەن، کۆنگرەیەک کە بەم هەڵسوکەوت کێشە گرفتانەوە، زەحمەتە بێ زیان بێ. هەر بۆیەش بۆ ئەوەی ئەم ئاڵۆزییانە و، کێشەکانی خۆیان ون و پرسی یەکگرتنەوە پەک بخەن، دەست بە داوێنی ئەم هێرش و هەڵکوتانانە بوون. زۆر بەداخەوە بۆ ئێمە یان بۆ هەر کەسی دیکە جیا لە خۆیان، زۆر زەحمەتە کە بتوانێ لە کێشەکانی نێوخۆیاندا دەخالەت بکا، یان یارمەتیدەریان بێ. چار نییە و دەبێ بۆخۆیان، خۆیان و حیزبەکەیان لەم ئاڵۆزییانە دەرباز بکەن.

رۆژهەڵات تایمز: ئەی پرسی یەکگرتنەوە لەو هەڵلا و هەرایەدا چی بەسەر دێ؟

سەعید بێگزادە: بۆ مەسەلەی تێکەڵبوونەوە و یەکمالّیی دێموکراتەکان، من پێم وایە حدکا هێشتا بەو قەناعەتە

نەگەیشتووە کە پێویستە ئەو دوو حیزبە ببنەوە بە یەک حیزب. بۆیەش ئێمە ناتوانین خەباتی خۆمان لەسەر ئەوان و ئیشتیای ئەوان رابگرین. ئێمە تێکۆشان و پرۆژەکانی خۆمان دەبەینە پێش و ئەگەر رۆژێک ئەوانیش دەنێوخۆیاندا بەو قەناعەتە گەیشتن کە بۆ بەهێزبوونی بزووتنەوەی کورد لە خۆرهەڵات، بۆ کەمکردنەوەی کێشە نێوخۆییەکان، بۆ بەهێزکردنی سەنگەری کورد دژی نەیاران، پێویستە دێموکراتەکان یەک بگرنەوە و ببنەوە بە یەک حیزب، دیسان بێگومان ئێمە بۆ ئەم یەکگرتنەی کە بە قەناعەتەوە دەکرێ، لەسەفی پێشەوەی برایەتیدا دەبین. ئەوەش دەبێ کاتێک بێ کە ئەو هاوڕێیانە بە قەناعەت و تەسمیمی هاوبەشی خۆیان گەیشتوون. ئەوکات دەکرێ هیوادار بە یەکگرتنەوە بین و خەڵکیش دڵخۆش و هیوادار بکەین.

رۆژهەڵات تایمز: *بەو پرسیارە کە بۆ زۆر کەس و تەنانەت بۆ بەشێک لە ئەندامانی خۆشتان لە ئارا دایە دیمانەکە کۆتایی دێنم کە بۆچی سەبارەت بە پرسی کورد و رووداوەکانی پێوەندیدار بە کورد لە رۆژئاوا هەڵوێستتان نەگرت؟*

سەعید بێگزادە: کلاسە سەرەتاییەکانی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان بۆ ئەو لاوانەی تازە دێنە ریزی شۆڕش و بەرگی پیرۆزی پێشمەرگایەتی دەپۆشن، فێرکردنی مێژووی کورد و جوڵانەوەکانی، بەهێزکردنی هەستی نەتەوایی ئەو لاوە خوێنگەرمانە، فیداکاری و هەستی پێشمەرگانەیە. هەموومان فێر کراوین کە نەتەوەکەمان لەهەر شوێنێک لەهەر پارچەیەک، کە بەرژەوەندیی نەتەوەیی دەمەترسیدا بێ، یان هێزەکانی ئەم پارچانە، داوای پشتیوانی و پێشمەرگە بکەن، بێگومان هێزی پێشمەرگەی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان سەنگەرەکانی هەرە پێشەوە دەگرن. هەروەک لە کاتی رزگارکردنی شارەکانی باشووری کوردستان لەدەست حکومەتی پێشووی عیراق، هێزی پێشمەرگەی دێمۆکرات، لەهەر دووک باڵی ئەوکاتی حیزب، سەنگەر بە سەنگەر حەماسەیان دەخوڵقاند. لەم دواییانەشدا رەسمەن بە حکومەتی هەرێمی کوردستانمان راگەیاند کە بۆ شەڕ دەگەڵ داعش و پارێزگاری لە نیشتمانی کورد، ئامادەین لە هەرکام لە جەبهە و سەنگەرەکان کە بۆمان دیاری دەکرێ. دیفاع و شەڕ بکەین. کەوابوو مادام ئێمە ئامادەی گیانبەختکردن بۆ هەرکەم لە پارچەکانی کوردستانین، مادام خۆیان خوازیار بن، تۆ بڵێی لە نووسینی بەیانییەکی پشتیوانی نیگەران بین؟!سیاسەت و هەڵوێستی ئێمە لەسەر کورد و چارەنووسی کورد لە هەر پارچەیەک زۆر روون و ئاشکرایە. وەک چۆن رزگاریی گەلی خۆمان لە خۆرهەڵات پێ خۆشە و خەباتی بۆ دەکەین، هەر بەم ئەندازەش خۆشحاڵ و پشتیوان دەبین بۆ رزگاری هەر پارچەیەکی کوردستان بەو جۆرەی کە خۆیان لەم پارچەدا بڕیاری لەسەر دەدەن. ئێمە زۆر لە مێژە گوتوومانە دۆست و پیشتیوانی خەباتی خەباتکارانی هەموو پارچەکانی

کوردستانین بۆ رزگاری و ئازادی و مافی بەرانبەر، یان هەر شێوەیەک لە رزگاری کە خۆیان بۆ پارچەی خۆیانی بە سەلاح دەزانن و دەخوازن، بەڵام هەمیشە ئەوەشمان گوتووە کە پێمان خۆش نییە هێزی کوردیی هیچ پارچەیەک، بۆ چارەنووسی سیاسیی کورد لە خۆرهەڵاتی کوردستان تەسمیم بگرێ. کەوابوو دەبێ ئەو مافەش بە هەموو پارچەکانی دیکە بدەین کە خۆیان لەسەر چارەنووسی خۆیان ساخ ببنەوە. ئێمە بە هیچ جۆر ناتوانین واریدی کێشە نێوخۆییەکانی هیزەکانی کورد لە هیچ پارچەیەک ببین. ئەوان دەبێ خۆیان بەیەکەوە کێشەی خۆیان چارەسەر بکەن. ئارەزووەمان دەکرد، کوردی هەموو پارچەکان بەتایبەت کوردەکانی رۆژئاوا، یان کوردستانی سوریە، هەموو یەکدەست و یەکهەڵوێست بایەن و هەرچی دەستکەوتیان دەبوو وێکڕا پارێزەر و پشتیوانی بان.بە کورتی دەتوانم بڵێم، ئەوەندەی بۆ حیزبی دێموکراتی کوردستان دەگەڕێتەوە، پێمان وایە باشترە هێزەکانی هەر پارچەیەکی کوردستان، بۆخۆیان بڕیار لەسەر بەشەکەی خۆیان و داخوازییەکانیان بدەن و لەسەر ویستەکانیان ساخ ببنەوە. لەسەر ئێمەش پێشتیوانیکردنە نەک دەخالەت.

سەرچاوە: ماڵپەڕی رۆژهەڵات تایمز - ڕێکەوتی: ٧ی ئەپریلی ٢٠١٦

هەڵوێستەیەک لەسەر گوتاری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان

سیاسەت، هەڵوێست و گوتاری حیزبی دێموکراتی کوردستان لە ماوەی چەند ساڵی رابردوودا، لە پێوەندی لەگەڵ ئێران و پرسی نەتەوایەتیی کورد، بە بەراورد لەگەڵ رابردووی چالاکییەکانمان، شێوەی سیاسەتکردنمان و جۆری خەبات و گوتارمان، جیاوازی هەبووە. لەو ماوەیەدا هەوڵمان داوە خۆمان لە سیاسەتی پاسیڤ و ناکارای رابردوو دەرباز بکەین. ئاسانترین شێوەی سیاسەتکردن ئەو سیاسەتە کلێشەیە داڕێژراوە بووە کە لە ٢٠ - ٣٠ ساڵی رابردوودا کارمان پێ کردوە و بە داخەوە هیچ دەرەنجامێکیشی نەبووە. ئامانجی سیاسەت و گوتاری حیزبی دێموکرات ئەوەیە کە سیاسەتێکی چالاکتر و کاراتر لە جاران بێنینە کایەوە و هەوڵ بدەین مەیدانی خەبات و چالاکیی نەتەوایەتیمان بەرینتر بکەینەوە. نە ماف و ئازادیی کورد تەنیا بۆ ئەو ژمارە خەباتکارەیە کە خەباتی ئاشکرا دەکەن و نە کوردی رزگاریخواز و خەباتکاریش تەنیا ئەو ژمارەیەن کە لە سنوورەکان و لە دەرەوەی وڵاتن. خەباتی نەتەوەیی ئەرکێکی نیشتمانی و گشتییە و حزبێک کە خەباتی نەتەوەیی دەکا دەبێ هەوڵ بدا مەیدان بۆ

بەشداریی هەموو چین و توێژەکانی کۆمەڵی خۆی خۆش بکا. رزگاریخوازی ئامانجێکی هەمەلایەنە و رزگاریش بۆ هەمووانە. کەوابوو خەبات وەک ئەرکیش، ئەرکی هەمووانە. بەڵام هەلومەرج و دۆخی ژیانی هەموو خەڵک وەک یەک نییە. شوێن و هەلومەرجی ژیانی خەڵک، شێوە و چۆنیەتیی خەبات دیاری دەکا. ئەوەش ئەرکی حزبی سیاسی‌یە کە ئەو مەیدانە بۆ هەمووان بە شێوەی گونجاوی خۆیان هەموار بکات. هەوڵی ئێمە ئەوە بووە و هەرواش دەمێنێ کە ئەوەندەی دەرەتان دەبێ مەیدان بۆ چالاکانی‌تریش کە هەلومەرجی ژیانیان وەک هێزی ئاشکرای حزبەکان نییە، پێک بێ. ئەوانیش بە پێی شەرایەت و توانا، بتوانن لەم خەباتەدا بەشدار بن تەنانەت ئەگەر خواستەکانیشیان لانیکەمی مافەکانی خەڵکی کوردستان لە خۆ بگرێ.

لەم نێوەدا هێندێک لایەن بە مەبەستی تایبەتی خۆیان، دەستیان بە چەواشەکاری کردوە و هەوڵیان داوە ئەم سیاسەت و روانگانەی حیزبی دێموکراتی کوردستان بە لاگری لە ریفۆرمخوازانی دەسەڵات لە قەڵەم بدەن. روونە کە خەباتی ئێمە بۆ بەدەستهێنانی مافی نەتەوایەتیی میللەتەکەمانە. هەر بۆیەش هەموو هەڵوێست و روانگەو کردەوەیەکیشمان لەو راستایەدا دادەرێژین. ئەو خەباتەش بۆ بەدەستهێنانی مافەکانمان بە هەموو شێوەکانی گونجاو لەگەڵ هەلومەرجەکان، بەردەوام دەبێ تا ئەو کاتەی کورد لە رۆژهەڵاتی کوردستان بە هەموو نیاز و ئامانج و ویستە نەتەوایەتی‌یەکانی خۆی دەگات. دۆستایەتی و پشتیوانیشمان لە هەر لایەنێک بە رادەی پشتیوانیی ئەو لایەنە لە مافە نەتەوایەتیەکانمان بەستراوەتەوە. ئەوەش تا ئێستا نە لە بەرنامەی باڵی رێفۆرمخوازی رێژیمدا بووە، نە قەتیش خۆی لێ داوە و نە بڕواشی پێی هەیە. بەڵام هەموو رووداوەکانی ئەو وڵاتە لە کورتخایەن و درێژخایەندا لەسەر چارەنووسی ئێمە، کاریگەری خۆیان هەیە. هیچ وشیارانە نییە کە لە ئاستیاندا سیاسەتێکی مونفەعیل و پاسیڤمان هەبێ. لاباڵێک لە رێژیم خۆی ئیدعای ئاڵوگۆڕ لە وڵات و وڵاتداریدا دەکا. جا چەندەی بۆ جێبەجێ دەبێ کەیفی خۆیەتی. لاباڵەکەی دیکە دروشم و قسە و کردار و تەنانەت هەرەشەکانیشی هەروەک رابردوو و بگرە توندتریشە. ئەگەر هێندێک جار لە ململانێی باڵەکانی رێژیمدا دژایەتی زیاترمان روو لە باڵی پاوانخواز بووە، لەو روانگەوە بووە کە پێمان وایە هەتا پاوانخوازی و دەسەڵاتی توندوتیژ زیاتر پاشەکشە بکات، دیکتاتۆری هەنگاوێک زیاتر پاشەکشەی کردوە و مەیدان بۆ خۆ دەرخستنی ئۆپۆزسیۆن و ئازادیخوازانیش هەنگاوێک کراوەتر و دەرفەتی مانۆریان زیاتر بووە.

لە پاڵ پشتیوانی لە خەباتی مەدەنی و هێمنانەی خەڵکی کوردستان، حیزبی دێموکراتی کوردستان لە هەموو شێوازەکانی دیکەی خەبات و لەوانەش خەباتی پێشمەرگانە و خۆسازماندانی چەکداری غافڵ نییە. رەنگە کەسانێک

پێیان وا بێ ئەم دوو گوتارە پارادۆکس دروست دەکەن. بەڵام سیاسەت عیلمی شیمی و ماتماتیک نییە کە تەنیا یەک ڕێگاحەل و یەک دەرەنجامی هەبێ. ئێمە حیزبی میللەتێکی ماف زەوتکراوین و بۆ مافی نەتەوایەتیی خۆمان خەبات دەکەین. رەنگە بۆ حیزبێک کە بە ئامانجی دەستەبەرکردنی زیاتری ئازادی لە وڵاتەکەیدا خەبات دەکا و داخوازییەکانی زیاتر ئازادییە کۆمەڵایەتی‌یەکان لە خۆ دەگرێ، وەک ئازادیی ژنان، حەقدەستی زیاتر، ئازادیی بەیان و فەرهەنگ و... کەلک وەرگرتن لە هەموو شێوەکانی خەبات دروست و پێویست نەبێ بەڵام بۆحیزبی نەتەوەیەک کە گەلەکەی هەمیشە هەوڵی فەوتانی دراوە و دەدرێ، ئەو قەید و بەندە نایگرێتەوە. بۆ ئێمە هەموو شیوە خەباتێک، چ بە جیا و چ بەیەکەوە، تەواو مەشروع و دروستە و هیچیشیان نابێ پشتگوێ بخرێن. ئیرادەی بەربەرەکانی، چەک و پێشمەرگە و چیاکانی کوردستان، هەتا ئێستا ئەو میللەتەیان راگرتووە و پێشیان لە فەوتان و توانەوەی گرتووە. لە ناوچەی ئێمەدا نەتەوە و دەسەڵاتی زۆر گەورە هەبوون کە ئێستا تەنیا ئاسەوارە مێژووییەکانیان ماون. ئەوەی ئێمەی پاراستووە ئیرادە و چیاکانی کوردستان و خەبات و قارەمانیەتی پێشمەرگە بووە. ئیستاش بوونی پێشمەرگە و خەباتی چەکداری بۆ ئێمەی کورد وەک یەکێک لە شێوە گرینگەکانی خەبات هەر پێویستە و نابێ هیچ گومانێکمان لەم بارەوە هەبێ. بەڵام مەیدانی خەباتی پێشمەرگە بەرتەسکە و پێشمەرگە بەشێک لە خەڵکە و دەتوانێ بەشێک لە خەباتە نەتەوەییەکە ئەنجام بدا. مەیدانی خەبات بەرفراوانە و خەلکێکی زۆری دیکەش هەن کە بەجۆری دیکە ئەمرۆ پێشمەرگەن. بۆ ئێمە دروست و زۆریش رەوایە کە ئەو مەیدانە بکەینەوە. چاوپۆشی و کەمتەرخەمی لەم بوارەدا تەنیا زیانەکەی بۆخۆمانە و بەدەستی خۆمان هێزێکی زۆری هەروای خەڵک لە مەیدانی خەبات دوور دەخەینەوە. قازانجی سیاسەتی پێشگرتن و کەڵک وەرنەگرتن لە کۆی هێز و پۆتانسیەلی کۆمەڵگە بۆ خەباتی نەتەوەیی و بەرگری لە کردنەوەی ئەو مەیدانە بەرینەی خەبات، لە بەرژەوەندیی کورددا نییە. ئەگەر ئێمە هەوڵ بدەین لە هەموو هێز و توانای نەتەوەییمان کەلک وەربگرین و هەموو مەیدانەکانی خەبات ئاوەدان رابگرین، تێچووی خەباتمان کەمتر، ئاکامی خەباتمان باشتر و ڕێگای سەرکەوتنمان نزیکتر دەکەینەوە.

لە ژمارە ٦٩٢ی رۆژنامەی "کوردستان"دا بڵاو بۆتەوە

سەرچاوە: ماڵپەڕی کوردستان و کورد - ڕێکەوتی: ٢٤ی نۆڤەمبەری ٢٠١٦

حدک: بۆ یەکگرتنەوەمان لەگەڵ حدکا دانوستنەکانی ئەمجارەمان جیاوازترە

"کورد لە رۆژهەڵاتی کوردستان دەبێت هێز و تواناییەکانی یەک بخات"

چاوپێکەوتن: هێمن ساڵح

ئەم رۆژانە باسی یەکگرتنەوەی دوو لایەنی (حزبی دیموکرات)ی کوردستانی رۆژهەلات، لە میدیا و تۆڕە کۆمەڵایەتیەکان و تەنانەت لە ئاستی لێدوانی بەرپرسانیشدا گەرم بووەتەوە، لەم دیمانە تایبەتەی (باس)دا سەعید بەگزادە ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حزبی دیموکراتی کوردستان، وەڵامی چەند پرسیارێکی پەیوەست بە یەکگرتنەوەی ئەو دوو هێزەی دیموکرات دەداتەوە.

***باسنیوز:** رەوتی دانوستانەکان بۆ یەکگرتنەوە لە چ ئاستێکدایە؟*

سەعید بێگزادە: لەگەڵ ئەوەی کە ئێمە هەر لەسەرەتای لێکدابرانڕان و لەتبوونمان بە ئەمرێکی بەسەرداسەپاو زانیوە و خوازیاری بەیەکەوە تێکەڵبوونەوە بووین، بەڵام بەداخەوە رەوتەکە بەم جۆرە نەچووەتە پێش کە ئێمە خوازیاری بووین، دانوستنەکانی پێشوو زیاتر هێورکردنەوەی دۆخی ئاڵۆز و گرژیی نێوان ئەم دوو لایەنە و رەواندنەوەی ئەو بارە رەوانیە نێگەتیڤە بوو کە لەنێوانماندا هەبوو. لەبەرئەوەش بە رادەی پێویست نەچووبووینە ناو باسە جیدیەکان، ئەوەش بەو مانایە نا کە ئێستا گەیشتبینە لووتکەی چارەسازی و هەموو شتێک هەموار بووبێ. بەڵکوو کاری زۆر و گرانمان ماون.

***باسنیوز:** بەڵام، پێشتریش دانوستانەکان ساردی و گەرمییان تێ کەوتووە. چ شتێک رەوتی ئەمجارەی بەرەوپێشچوونی وتووێژەکان بۆ یەکگرتنەوە، لە رابردوو جیا دەکاتەوە؟*

سەعید بێگزادە: ئەوەندەی باسەکە ئێمە وەکوو حدک بگرێتەوە، چ پێشتر و چ ئێستا سیاسەت و هەڵوێستمان بۆ یەکرێزی و یەکگرتنەوە نەگۆڕاوە. بەڵام هەلومەرج و شەرایەت چ لەنێو خۆماندا و چ لە دەوروبەرمان، بۆ هەردوو

لامان جیاوازیی پەیدا کردوە.

باسنیوز: ئەمجارە هەردوولاتان چۆن دەڕواننە یەکگرتنەوەکە؟

سەعید بێگزادە: ئێمە چ پێشتر و چ ئێستاش پێمانوایە کە کورد لە ڕۆژهەلاتی کوردستان دەبێ هێز و تواناییەکانی یەک بخات، بە هێز و توانایی زیاتر و بە هەڵوێست و سیاسەتێکی یەکدەست لە بەرامبەر دەوڵەتی ناوەندیدا، لە گۆڕەپانی خەباتدا بێ. بە لایەنی کەم ئەو هێزانەی خاوەنی یەک ڕیشە و رابردوون، مادام سیاسەت و هەڵوێستی لێک نزیکن باشترە ببنەوە بە یەک. ئەگەر ئەوەش مسۆگەر نەبوو، لەسەر خاڵە هاوبەشەکان لەگەڵ یەکتر ڕێک بکەون و بزووتنەوەکە بەهێزتر بکەن.

باسنیوز: بەڵام، لەوە دەچێ لە هەردوو لادا ڕوانینەکان بۆ یەکگرتنەوە و چۆنیەتیی یەکگرتنەوە وەک یەک نەبن. تەنانەت بەڕێز کەمال کەریمی باسی لە بوونی جیاوازیی بۆچوون سەبارەت بە چۆنیەتیی یەکگرتنەوە لە (حدک)دا کرد، ئەم جیاوازییانە چین؟

سەعید بێگزادە: بەڵێ ئەوە زۆر ڕاستە، لەنێو هەردوو لاماندا ڕوانینی جیاواز بۆ یەکگرتنەوە هەیە و زۆریش سەیر دەبێ ئەگەر هەموومان هەموو ڕوانگەکانمان وەکوو یەک بن. ئەوە کە ڕوانگەی ئەوان چۆنە و چۆن بیر دەکەنەوە، بۆ خۆیان دەتوانن قسەی لێ بکەن، بەڵام ئەوەندەی حزبی دیموکراتی کوردستان دەگرێتەوە، هەموومان لەسەر یەکگرتنەوەی ئەم دوو حزبە و بەهێزکردنی جوڵانەوەی ڕۆژهەلاتی کوردستان، کۆک و هاودەنگین، بەڵام لەسەر چۆنیەتیی تێکەڵکردنەوە و بردنە پێشەوەی پرۆسەکە لە ئەگەری یەکگرتنەوەدا، ڕای جیاواز هەیە. ئەوەی بە لای ئێمەوە گرینگە ئەم پرۆسەیە دەبێ دەنگ و پشتگیریی بنکە و ئەندامانی چالاکی حزبەکەمانی لەگەڵدا بێت. هەر ڕێککەوتن و یەکگرتنێک بەبێ ڕاوێژ لەگەڵ ئۆرگانەکان و ئەندامانی حزب، بەبێ پشتگیریی ئەوان، سەرکەوتنی ئاستەم دەبێ. بەڵام ئەوەش بەو مانایە نییە کە چاوەڕوانیمان هەبێ هەموو بۆچوونێکی تاک بەتاکمان لە ڕێککەوتنێکی ئاوادا بێتە دی. گرینگ ئەوەیە کە بە جۆرێک یەک بگرینەوە کە هەمووان خۆمان لە حزبێکی یەکگرتوودا ببیننەوە و هەموو لایەک بە یەک ڕادە خۆیان بە خاوەنی ئەو حزبە بزانن و کەس کەسی پێ کەمتر لە خاوەن ماڵ نەبێ.

باسنیوز: *بەڵام ئێستا بەپێی زانیارییەکان لەناو (حدکا)دا هەوڵی جیدی بۆ گۆڕینی چۆنیەتیی ئیدارەی ئەو حزبە هەیە. بەو جۆرەش کە لە تەرحی سەرەکی بۆ ئەم مەبەستەدا دەبیندرێ، حزبەکە دەیەوێ دەسەڵاتی زیاتر لە دەست کەسی یەکەمدا کۆ بێتەوە، ئەمە چ شوێنەوارێکی لەسەر یەکگرتنەوە هەیە، ئایا ئێوەش بەوە رازیین؟*

سەعید بێگزادە: هەتا ئێستا کە ئەم وتوویژە ئەنجام دەدرێ، ئەو دوو حزبە قەوارە و ئیدارەی وەکوو یەکیان هەیە، باسی هەتا ئیستاشمان تێکەڵکردنی ئەم دوو قەوارەیەیە بەم جۆرەی کە هەین. تا ئەو کاتەی ئێمە تێکەڵ بە یەکتر نەبووین و نەبووینە یەک حزب، ئەوان تەواو بەخۆیانەوە پەیوەستن کە چ قەوارەیەک بۆ حزبی خۆیان دیاری دەکەن. بەڵام ئەوەی کە بەلای کۆی ئەندامانی ئێمەوە گرینگە، ئیقتیداری فەرد لە حزبدا نییە، بڕیار بەکۆمەڵ دەدرێ و ناوەندی بڕیاریش کۆمیتەی ناوەندیی حزبە.

باسنیوز: *سەرەڕای گرینگیدانی ئێوە لە قسەکانتان بە رۆڵی قاعیدە بۆ یەکگرتنەوەی ئەمجارەتان، لە ئێستاوە نارەزایی و نیگەرانی لەناو بنکەی (حدک)دا ئەوەندەی ئاگەدار بین سەبارەت بە یەکگرتنەوە بەرچاوە، چی دەکەن بۆ ئەوەی ئەو نیگەرانیانە بڕەوێننەوە؟*

سەعید بێگزادە: شاردنەوە و سەرپۆش دانان لەسەر ئەم گلەیی و چاوەڕوانیانەی کە بنکەی حزب هەیەتی، خێری بۆ کەس تێدا نییە. ئێمە بۆ ئەوەی لە لایەک هەڵەی رابردوو دووبارە نەکەینەوە و لە لایەکی دیکەش وەکوو ئیدعا دەکەین گرینگی بە ڕای قاعیدە جەماوەریەکەمان بدەین، پێویستە ئەو باسانە روون و راشکاو لەگەڵ بنکەی خۆمان تاوتوێ بکەین. وەکوو پێشتریش گوتم لەلای ئێمە لەگەڵ یەکگرتنەوەیەکی سالم هیچ کێشەیەک نییە، بەڵام هەموو لایەک دەبێ بەشدار بکرێن. تەنانەت لە ئاستێکی بەرینتردا ئەو تێکۆشەرانەش کە نیگەرانن و دیموکرات بە هی خۆیان دەزانن.

باسنیوز: *ئەوەندەی زانیاریمان هەبێت، زیاتری نارەزایی و نیگەرانیەکان دوای ئەو وتەیەی کەمال کەریمی سەرۆکی لیژنەی دانوستانکاری (حدک) هاتنە ئاراوە کە رای گەیاند "ئەگەر بە تەوافوق گەیشتین هەتا کۆنگرەیەکی هاوبەش بە یەکەوە لەژێر ناوی حزبی دێموکراتی کوردستانی ئێراندا درێژە بە تێکۆشان دەدەین". بەپێی ئەم بۆچوونە کۆنگرەی هاوبەش دوای یەکگرتنەوە دەگیرێ لە حاڵێکدا هەڵوەشاندنەوەی حزبێک بەپێی پەیرەو تەنیا لە دەست کۆنگرەدایە نەک کۆمیتەی ناوەندی.*

سەعید بێگزادە: ئەوەی کە قسە لەسەر ناوی حزب بەتەنیا هات، لای ئێمەش قسەی لەسەرە. بەڵام لەگەڵ ئەوەش دەبێت سەرنج بدرێتە کۆی باسەکەی کاک کەمال، نەک یەک وشە یان یەک رستە. کاک کەماڵ دەڵێ، ئەگەر هەردووک حزبی دیموکرات لەسەر هەموو خاڵەکانی جێگای موناقەشە، بە تەوافوق گەیشتین، ئەوکات هەتا کۆنگرەی هاوبەش بەو ناوە کار دەکەین. واتا ئێمە باسمان لەگەڵ یەکتر زۆرن، بۆ وێنە، ناوی کەناڵی داهاتووی تەلەڤزیۆنیمان چی دەبێ؟ بە کام لۆگۆ کار دەکەین؟ سکرتێر کێ دەبێت، جێگری کێ دەبێت؟ تەرکیبی بەڕێوەبەری هەتا کۆنگرە، چەند بەچەند دەبێ؟ ئەگەر سکرتێر لە ئێمە بێ، ئەوان چەند کەسیان، لە سەرکردایەتیدا دەبێت، یان پێچەوانەکەی چۆن دەبێ؟ یان ئەو تاکتیکە جیاوازانەی، هەمانن وەکوو رۆژهەڵات تەوەری و خەباتی فرەڕەهەند و راسان، چۆنیان تێکهەڵکێش دەکەین؟ چۆن واریدی کۆنگرەی هاوبەش دەبین؟ چۆن سیاسەت و ئەساسنامەی هاوبەش، دادەڕێژینەوە؟ ئەوانە هەموو باسن و دەبێ تەوافوقیان لەسەر بکەین. ئێمە ئێستا دوو حزبین و دوو ناومان هەیە، ئەگەر بۆ ماوە زەمەنێکی دیاریکراویش بێ دەبێ یەکمان ناوی ئەوی دیکەمان قبوڵ بکەین. پاشان ئەم ناوە پێشتریش باسی کراوە و نوێ نییە. ئەوەش کە باسی هەڵوەشانی حزب دەکرێ، من بەم جۆرەی بۆ ناچم. قسە لەسەر هەڵوەشان نییە، بەڵکوو قسە لەسەر یەکگرتنێکە کە کۆنگرەی ئێمە رێگەی بەم رێککەوتنە داوە، پاشان ئەگەر مەبەست تێکدانی قەوارەی حزب بێ، ئەوە راستە، بەڵام ئەو بەشەش لەلایەک رێگەپێدانی کۆنگرەی ١٦ی ئێمەی لەسەرە، لە لایەکی دیکەش، ئەگەر تێکدانی قەوارەی رێبەری حزب بێ، بۆ لایەنی بەرانبەریش ئەو باسە تەواو راستە، ئەوانیش قەوارەی رێبەریان وەک ئێستا نامێنێ. واتە رێبەری هەردوولا بە یەکەوە هاوبەش هەتا کۆنگرە، حزبی یەکگرتوو ئیدارە دەکات.

سەرچاوە: ماڵپەڕی باسنیوز - رێکەوتی: ١١ی جوولای ٢٠١٧

بۆ کاک هاشم کەریمی!

وابزانم ساڵی ١٣٦٠ی هەتاوی بوو، من و کاک سەید عەبدوڵای حوسێنی ئەو کات هەردووکمان ئەندامی رێبەری یەکێتی لاوان بووین لە مەهاباد. هەردووکمان بە هێندێک هۆکاری رێکخراوەیی لە ناوچەی مەهاباد نەماین و، وەک کادری تەشکیلاتی دراین بە کۆمیسیۆنی تەشکیلاتی گشتی حیزب. لەوێشرا هەردووکمان دراین بە ناوچەی بانە.

من پێشتر کاک هاشمی کەریمیم نەدیت بوو، بەڵام ناویم زۆر بیست بوو. ئەو سەروبەندە بیری چەپ و کۆمۆنیستی، دەنێو لاو و روناکبیراندا چ لە ئێران و چ لە کوردستاندا زۆر باو بوو. تۆ بەم بیرو بۆچوونە تەیار نەبای، یان لانیکەم بەشی خۆتت نەزانیبا و لێی بەئاگا نەبای، زۆر گێژ و نا وشیار، یان لانی هەرەکەم دواکەوتوو دەردەکەوتی. بۆیە زۆربەی مەمانانی گەنجی ئەوکات، خۆمان دەوگێژاوە هاویشتبوو. هەر بۆیەش بۆ زۆر لە ئێمەی کە دەحیزبی دێمۆکراتدا کارمان دەکرد، گرینگ بوو، بزانین کێ دەحیزبدا، بەتایبەت لە رادەی سەرودا هەڵگری بیری چەپە!. یەکێک لەو کەسانەی بە زۆری ناوی دەهات، کاک هاشم کەریمی بوو.

سەید عەبدوڵا و من هەردووکمان لە بنکەی دەفتەری سیاسی لە شیوجۆ بووین و چاوەروانی بەرێ کردنمان بووین. هەردووکیشمان بەین و پەیوەندیەکی زۆر باش و خۆشمان دەگەڵ رەوانشاد کەریمی حیسامی کە پێشتر بەرپرسی کۆمیتەی شارستانی مەهاباد بوو، هەبوو. رۆژێک هەردووکمان چووینە خزمەت کاک کەریم کە ئەوکات لە کۆمیسیۆنی چاپەمەنی حیزبدا کاری دەکرد. هەروا دەبەینی قساندا بۆمان باس کرد کە دەچین بۆ کۆمیتەی شارستانی بانە، پێی خۆش بوو، کوتی بەرپرسی بانە کاک هاشم کەریمییە، پیاوی چاکە و زۆریش کورد و پاکە، بەڵام لەبیرتان نەچێ، ئەو زیاتر لایەنگری لە تێزەکانی مائۆ دەکا!

ئەوکاتە چەپەکانی نێو حیزبی دێمۆکرات، زۆریان کەیف بە تێزەکانی مائۆ و، شێوەی ئینقلابی چینی نەدەهات، زیاتر بیری چەپی سۆڤیەتی، کە حیزبی تودەی ئێران بڵاوی دەکردەوە، بەسەریاندا زاڵ بوو. ئێمەش ئیستسنای ئەم قاعیدەیە نەبووین. بۆیەش پێمان خۆش نەبوو، کە کاک هاشم ئاوا بیر دەکاتەوە!.

دوایی سێ رۆژێک مانەوەمان لە بارەگای سەرەکی حیزب، بەرێز کاک جەلیلی گادانی بەرپرسی کۆمیسیۆنی تەشکیلاتی ئەوکاتی حیزب بانگی کردین و، پێی کوتین کە، سبەی کاک دوکتۆر قاسملوو دەچێ بۆ ناوچەی بانە. منیش دەگەڵم باس کردوە کە ئێوەش بۆ ئەوێ دەچن، کوتویە با هەردووکیان دەگەڵ من بێن. ئێمەش زۆرمان پێ خۆش بوو. بۆ بەیانی کاک ئەمیری قازی کە ئەوکات بە کارەکانی دەبیرخانەی حیزب رادەگەیی بانگی کردین و کوتی بچن سواری ئەو ماشێنەی پاش ماشینی دوکتور قاسملوو بن. کاک دوکتور کە ئێمەی دیت، بانگی کردین و کوتی نا لەوێ سوار مەبن، پێم خۆشە دەگەڵ خۆم بن. ئەوەندەی دیکەشمان پێ خۆش بوو. کاتی خۆی دوکتور قاسملوو بە ناوی شەریف لە ناوچەی بانە کادری حیزبی بووە، لەو ماوەدا کە دەگەڵی دەماشیندا بووین، و لە قەراخ جادە و دێهاتەکان، لاماندەدا و رادەوەستاین، گوێمان دەدا بە قسەکان و، رابردوی حیزب و پەیوەندیەکانی کاک دوکتور دەگەڵ ئەو خەڵکانەی کە لە گوندەکانی ئەو دەڤەرە ئەو دەیناسین و کاری نهێنی حیزبی و سیاسی دەگەڵ کردبوون. ئەوەش خۆی کاتێکی زۆر هەڵدەگرێ و بۆ ئێمەش زۆر شیرین و پڕ بایخ و گرینگ بوون، کە لێرە جێگای باسیان نییە.

کە گەیشتینە کۆمیتەی شارستانی بانە، چونکە دەگەڵ دوکتور قاسملوو بووین، ئێمە دووکەس هەرون بووین، بەرپرسانی حیزب لە بانە دەگەڵ کاک دوکتور چوون بۆ کۆبوونەوە و دانیشتنی حیزبی و من و کاکە عەبدولاش بێ ساحەب لە مزگەوت کە بنکەی حیزب بوو، ماینەوە. منیش ئەوکات گەنجێکی شایی بەخۆ و تارادەیەکیش مەغرور، زۆرم لێ گران هات کە کەس گوێی نەداینێ.

ئەوەش خۆی داستانێکی زۆر خۆشی هەیە، کە من بە لاساری، کاتی نوستن، چووم جێگا و نوێن و پێخەفێکی جوان کە پێم وابوو هی کاک هاشمە، رامخست و تێدای خەوتم. ئەویش دوایی شەر و دەمەقاڵەیەکی باشی بەین من و خاوەن پێخەف کە زۆر بەرێز قاقەی کەریمی، برا گەورەی کاک هاشم بوو، لێ کەوتەوە بەڵام بۆم بوو بە بناخەی دۆستایەتیێکی پتەو و خۆش دەگەڵ ئەو رێزدارە.

دوایی دووسێ رۆژ کاریان بۆ دیاری کردین، کاک سەید عەبدوڵا درا بە کۆمیتەی ناوچەی ئارمردە و منیش، بۆ هاوکاری کارەکانی کۆمیتەی شارستانی بانە، لە بنکەی سەرەکی کە کاک هاشم خۆشی هەرلەوێ دەبوو مامەوە. بەم جۆرە هەموو رۆژێ و هەموو کارەکانم هەردەگەڵ خۆی و کە نزیک خۆی بوو.

دەگەڵ ئەوەی کە کاک دوکتۆر و کاک کەریمی حیسامی، زۆر جار لە لای کەسانی خوارتر تەوس و پلاریان تێک دەگرت و زۆر دەگەڵ یەکتر گونجاو نەبوون، من قسەکەی کاک کەریمم لەسەر کاک هاشم و بیری مائۆیی بۆ کاک دوکتور گێرابۆوە. چونکە زۆرم بوو گرینگ بوو بزانم ئەو چۆنی لەسر بیر دەکاتەوە! ئەوەیش راست، هەر قسەکەی کاک کەریمی تەئید کردوە و کوتی بەڵێ کاک هاشم زیاتر بەلای خەتی سێ دایە.

دوایی کە برێک بیرم بەرخۆ هاتەوە، خۆم لە خۆمم دەپرسی ئەرێ ئەو چ بوو من هێندەم خۆ بەو مەسەلەوە ئالۆز کردبوو، کە بزانم کاک هاشم لایەنگری لە کام بەرەی چەپ دەکا یان نایکا! ئاخرە ئەوە چ دەردێکی کوردی پێ عیلاج دەکرا!! دوایی کە برێک تەمەنم چوە سەرێ قسەیەکی پیاوێکی سیاسی باشوریم خوێندەوە و زۆریشم پێ خۆش بوو کە دەڵێ، گەنجی کوردی خەباتکار لەسەرەتاکاندا چەپ نەبێ سەیرە، کە بەساڵیشدا چوو، چەپ بمێنێ، هەر سەیرە.!

وردەوردە بەینی من کاک هاشم زۆر خۆش بوو، زیاتر هەردەگەڵ خۆی دەیگێرام و هەمیشەش من کۆمەڵێک قسە و پرسیارم هەبوون کە وەڵامم دەویستن. کاک هاشم زۆر بە عەلاقەوە گوێی دەدامێ، وڵامی دەدامەوە، رێنوێنی دەکردم. لەم باس و موناقیشیانەدا، هەرچی دەم هێنا و بیرم لێ دەکردەوە، بیر و هەڵس و کەوتی کاک هاشم، دەگەڵ ئەو تێروانینانەی کاک دوکتور و کاک کەریم لەسەری هەیان بوو، نەیدەخوێندەوە. رۆژێک لێم پرسی، کوتم کاک هاشم بۆ جەنابت لە لای هاورێیان بە مائۆیی ناسراوی؟!

بەشێوەی خۆی قاقایەکی لێدا. کوتی ئەو مەسەلە دەگەرێتەوە بۆ بەر لە شۆرشی ئێران. من دەمزانی ئێران بەرەو ئاڵۆزی دەروا، بۆیە زۆرم هەوڵ دەدا هاورێیانی رێبەری حیزب بەو قەناعەتە بگەیەنم کە ئێمە دەبێ بە شێوەی چەکداری و چریکی خۆمان بخزێنینەوە نێو خەڵکەکەمان و لە گەرمێنرا بگەرێنەوە بۆ رۆژهەڵاتی کوردستان، بۆ سەلماندنی بۆچوونەکەشم ماوەیەکی زۆر کارم لەسەر ئیدە و بەرنامەکانی لێنین کە لە فینلاندرا کاری لەسەر نێوخۆی روسیە دەکرد و هەروەها هەموو ئیدە چریکیەکانی مائۆ و هوشیمین و کاسترۆ و چێگوارا دەکرد. هەموو ئەو

فاکتایانەم کۆکردبوونەوە، لە کۆبوونەوەیەکی کۆمیتەی ناوەندیدا باسم کردن و، زۆریش پێداگر بووم، بەڵام ئەوان دەگەڵ ئەم بۆچوونەی من نەبوون، بە گاڵتە کوتی ئەوە برێکیشی غیرەتی زیادەی دەویست! بۆیە لەم کاتەوە پێیان وابوو چونکە من دەم کوت دەتوانین لە گوندەکانرا هێندێک حەرەکەتی چەکداری و چریکی بکەین و، خەڵک باشتر ئامادە بکەین، من بە لایەنگری خەباتی مائۆیی دەزانن، دەنا هیچ وانییە.

من ماوەیەکی باش لە بانە و لە لای کاک هاشم مامەوە، زۆری لێ فێر بووم. پیاوێکی چەپی بە بڕوا بە یەکسانی و عەدالەتی کۆمەڵایەتی، کوردێکی پاکی خزمەتکاری نەتەوەکەی، کەسایەتێکی جێگای ڕێزی هەموو ئەو کەسانەی کە دەیان ناسی، پیاوێک کە زۆر مەسەلەی وەک یەکسانی ژن و پیاو، دامەزرانی حکومەتێکی عادڵانە و دادپەروەرانە کە هەموو چین و توێژەکانی کۆمەڵ بگرێتەوە، و دەهەمانکاتیشدا دەسەڵاتی کوردی و بێچمی کوردی بێ، دەمێشکیدا گەرای کردبوو. کاک هاشم کەسێکی مەزهەبی نەبوو، بەڵام قەت نەمدی لە جێگایەک بێڕێزیکی بە دینداڕێک کردبێ، ئەو کەسێکی شارەزا بە کەلتور و داب و نەریتە کۆمەلایەتیەکانی میللەتەیەکەتی، بۆیەش هەم ڕێزی لە هەموان دەگرت و هەم، هەموانیش ئیستاش ڕێزی لێ دەگرن. چ دەنێو کۆمەڵی کوردەواریدا و چ دەنێو ڕیزەکانی حیزبیدا، قەت تاقە وشەیەکی ناشایست لەسەر کاک هاشم، چ لەباری سیاسی، چ لەباری پاکی و سەداقەتی دەگەڵ هاوڕێیان و دەوروبەری نەبیسترا.

با قسەیەکی خۆشیش بگێڕمەوە، جارێکیان زێنەب خانمی شەریکە ژیانی کاک هاشم، بە کاک عەلی سوسەنی و کاک هاشمی کوتبوو، ئەو دوو گەنجە مەهابادیە ڕۆژێک بۆ نەهار خواردن بانگ بکەن و لێشیان بپرسن بزانن چیان پێ خۆشە با بۆیان ساز بکەم!. خۆ ئەوکات ئیمکاناتێکی ئاواشمان نەبوو. بۆیە پێمانخۆش نەبوو توشی عەزیەتیان بکەین، بەڵام زێنەب خانم قبوڵی نەکرد، بۆیە کوتمان باشە دیین، با شۆرباوێکمان بۆ لێبنێن. من بە حیسابی شۆرباوی مەهاباد و نەشمدەزانی لە بانە شۆربا شتێکی دیکەیە. ئەویش هەر ڕایدەسپارد بابە چۆن شتی وادەبێ شۆرباوی چی،؟! با شتکی باشتر و خۆشتر بڵێن! ئێمەش لەسەر شۆرباو خواردنی خۆمان هەر سور بووین، کە چوین، ئەو خانمە بەڕێزە شۆرباوی بانەیی بۆ لێنابوین کە هەر خوایان دەگەڵ شۆرباوی مەهابادی یەک بوو. لەوێ زانیم نەخێر شورباو لێرە ئەوە نییە، کە ئێمە جاری وایە بە گۆشتاوی دەڵێین!. زێنەب خانمیش هەر سەیری دەکردین و گومانیشی لا دروست ببوو کە دەبێ لێک حالی نەبوونێک بوبێ.! پاش چەندین ساڵ ڕۆژێک خۆی لە بنکەی دەفتەری سیاسی دەعوەتی خانمێکی مەهابادی دەبێ بە شۆرباوی مەهابادی، لەوێ بیری دێتەوە کە ١٠ ساڵ پێشی ئەو هەلیماوەی دابوی بە ئێمە ئەوە نەبووە کە ئێمە داوامان کردبوو، بۆیە هەر خۆی بەقەرزدار دەزانی و ئاخری لە

لەندەن لە ماڵی خۆی و لە هەندەران شۆرباوی داینێ.

کاک هاشم، دەگەڵ ئەوەی خۆی کوری بنەماڵەیەکی تارادەیەک دەست رۆیشتوو بوو، بەڵام هەمیشە بە کەمترین ئیمکاناتەوە ژیاوە.

کاک هاشم دەگەڵ پیران، پیر، و دەگەڵ گەنجان، گەنج و لەکۆری ساحەب قەڵەماندا خاوەن قسە، و لە کۆری شاعیران و ئەهلی ئەدەبدا ساحەب نەزەر و زانیارییە.

بەداخەوە ئیستاشی دەگەڵ بێ لە ناوچە و وڵاتی ئێمە نەیارانی سیاسی، یان دوو جەریان، یان دوو کەسایەتی سیاسی کە بۆ ئیدە و دوارۆژی وڵات و چین و توێژەکانی کۆمەڵ، بیری لێک جیایان هەیە، زۆر کەم باشیی یەکتر دەڵێن. بەڵام لە ناوچەی بانە، زۆر رێکخراوی سیاسی دیکەی لێ بوو، لە زۆر چەپی رایکاڵترەوە بگرە هەتا حیزبی ئیسلامی، هەموو ئەوانە رێزی زۆر تایبەتیان لە کاک هاشم دەگرت.

کاک هاشم لە لای زۆرێک لە حیزبە سەرانسەریەکانی ئێران و تەنانەت، دەنێو حیزبە کوردستانیەکانی باشوری کوردستانیش دا زۆر جێگای رێز و حورمەت بوو. باش لە بیرمە کاتێک لە کۆنگرەی ٨ کاک هاشم نەبۆوە بە ئەندامی رێبەری حیزب، دەفتەری سیاسی ئەوکات راست لەسەر راسپاردەی شەهید دکتۆر قاسملوو، هەیئەتێکی بۆ تەوزیح و روونکردنەوەی ئەوەی کە بۆچی کاک هاشم نەبۆتەوە ئەندامی رێبەری نارده، لای یەکێتی نیشتمانی، بە تایبەت بۆ لای بەرێز جەلال تاڵەبانی. کاک هاشم بە لای یەکێتی نیشتمانیەوە کەسایەتێکی بەرجەستە و دۆستێکی بزوتنەوەی باشوری کوردستان و یەکێتی نیشتمانی بوو، بۆیەش داهاتوی سیاسی بەرێزیان بۆ هەموو لایەک بەتایبەت بۆ مام جەلال و یەکێتی نیشتمانی گرینگ بوو.

کاک هاشم کەسێکی خوێندەوار، و ساحەب قەڵەم و ئەهلی نوسین و خوێندنەوەیە، هەمیشەش دەوروبەری و نیزکانی بۆ فێر بوونی زیاتر هان دەدا. یەکێک لە بەرابردوترین ئەندامانی رێبەری حیزبی دێمۆکراتی کوردستانە.

نزیکی و دۆستایەتیم دەگەڵ کاک هاشم هەتا ئیستاش هەر درێژەی هەیە و، ساڵانێکی زۆریش دەگەل بەرێزیان لە رێبەری حیزبدا، هەر شانازی دۆستایەتی و، لێ فێر بوونم هەر درێژەی هەبووە. تەنیا کێشەیەکی کە هەمان بووە،

جارو باره لاتاوێکی پێدا دەدام و دەیکوت سەعید تۆ پێشتر چەپ بووی، بەڵام ئێستا گۆڕاوی و ناسیۆنالیستیەکەت تەواو بەرچاوی گرتوی و بیری عەدالەتی کۆمەلایەتیت زۆر کز بووە!

کاک هاشم لە بنەماڵەیەکدا گەورە بووە، کە خۆی و دوو برای دیکەی ئەندامی بەرجەستەی دیمۆکرات بوون، شەهید عوسمانی برای بۆ پێک هێنانی تەفاهوم لە بەینی تورک و کورد دا لەشەری نەغەدەدا شەهید بوو، کاک محەممەدی برای گەورەی واتا قاقە کە لە دامەزرێنەرانی کۆمیتەکانی حیزبیە لە ناوچەی بانە و یەکێک لە کۆنترین چالاکان و ئەندامانی دیمۆکرات بوو، لە هەندەران کۆچی دوایی کرد و هەروەها برایەکی بەرێزی دیکەشی، حاجی رئۆف کە راستە ئەندامی چالاکی حیزب نەبوو، بەڵام لە زۆر نزیکان و خەمخۆرانی کورد و دیمۆکرات بوو، ئەوەیش لە سوئێد کۆچی دوایی کرد.

کاک هاشم، تێکۆشەرێکی گەورەی کورد، خاوەن قەڵەمێکی زانا، سیاسیەکی پاک و راست و سادق، بڕواداڕێک بە یەکسانی و عەدالەتی جینسی و کۆمەلایەتییە. لە روانگەی منەوە کاک هاشم لەزۆر بارەوە بۆ لێ فێر بوون دەبێ و خەسلەت و کەسایەتی بەرزی ئەو بۆ نەوەکانی داهاتوش هەر دەمێنێ.

هیوا دەخوازم بەچاوی خۆی وەدی هاتنی ئاواتەکانی واتا بەختەوەری میللەتەکەی ببینێ.

سپاس کاک هاشم بۆ هەموو ئەوانەی لێت فێر بووم.

سوئێد

سەرچاوە: نامیلکەی رێزگرتن لە کاک هاشم کەریمی - ڕێکەوتی: ٢ی سێپتەمبەری ٢٠١٧

*** تێبینی: ئەم بابەتە لەسەر داوای من ئامادە کراوە.**

وتووێژی ڕۆژنامەی "کوردستان"

دیمانە: شەونم هەمزەیی

کورد یان دەبێ ئەوەندە بەهێز بێ بەرژەوەندییەکان بپارێزێ یان ئەوەندە بە پلان کە بتوانێ مەترسی بۆ بەرژەوەندییەکان دروست بکا

ڕووداوەکانی ئەم دواییانە و ئەم ڕۆژانەی ناوچە گرینگ و هەستیار و چارەنووسسازن. لەلایەک بزووتنەوەی کورد لەبەر دەم تاقیکارییەکی مێژوویی دایە و، لەلایەکی دیکەش دەستێوەردانی سەربازی و قەیرانخوڵقێنیی ئێران دۆخێکی نالەباری بەسەر ڕەوشی کورد لە باشووری کوردستاندا سەپاندوە. لەو نێوەدا ستراتیژیی ناڕوونی ئەمریکاش کە زۆر گومان و پرسیاری دروست کردوە.

«کوردستان» ئەم بابەتانە و چەند باسێکی دیکەی کردۆتەوە تەوەری وتووێژێک لەگەڵ کاک سەعید بەگزادە، ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی دێموکراتی کوردستان.

پرسیار: کاک سەعید با لە گۆڕانکارییە گرینگەکانی ناوچەڕا دەست پێبکەین. بە پیلانێکی نێودەوڵەتی بەشی زۆری دەسکەوتەکانی کورد لە باشووری کوردستان لەبار چوون. بۆ وای لێهات؟

کۆمەڵێک فاکتەری نێوخۆیی و دەرەکی بوونە هۆکاری ئەو کشانەوە گرانە.

وەڵام: به ڕووی دەرەوەدا پشتیوانیی دەرەکیی باشی بۆ ئامادە نەکرابوو. لەو ماوەیەدا زۆر لە وڵاتانی ڕۆژئاوا ئاڵوگۆڕی دەسەڵاتیان کردوە و حکومەتەکان گۆڕاون؛ دەگەڵ ئەوەشدا کە هەتا ئیستاشی دەگەڵ بێ زلهێزەکان سیاسەت و پلانی ڕوونیان بەرامبەر بە ڕۆژهەڵات، بە تایبەت وڵاتانی دەوروبەری کوردستاندا نییە. سەرکردایەتی کورد زیاتر لەسەر هەڵوێستی کاربەدەستانی پێشووی وڵاتانی دەرەوە، کاری کردبوو. بەتایبەت پاش ئاڵوگۆڕی دەسەڵات لە واشینگتۆن، لەسەر ئیدارەی نوێ، بەمجۆرەی دەرکەوت بە قەرا چاوەڕوانییەکان کاری پێویست

نەکرابوو. پشتیوانانی ئورووپاش زیاتر ئەو کەسایەتییانە بوون کە ئیستا لە دەسەڵاتدا نین. بەرژەوەندیی زلهێزەکان لە کوردستان زیاد لە پێویست، حیسابی لەسەر کرابوو. دەور و پیلانی وڵاتانی جیرانیش خوێندنەوەی دروستی بۆ نەکرابوو و، کەمتر لە ڕادەی خۆی گرینگی پێدرابوو. بەتایبەت نەخشی کۆماری ئیسلامی کە ڕابردوویەکی درێژ و جێ پێی قایمی لە عێراق و کوردستاندا هەیە، بەرادەی پێویست ئەم مەترسییە کاری لەسەر نەکرابوو.

بەڕووی نێوخۆدا، بڕیاری بەڕێوەبردنی ڕێفراندۆم کۆدەنگیی لەسەر نەبوو. دەسەڵاتی هەرێم یەکدەست نەبوو. ناوەندی بڕیار لە هێزی پێشمەرگە یەک نەبوو. پێشمەرگە وەک تەنیا باسکی بەرگری و پاراستنی دەسکەوتەکان، دەبوو زۆر پێشتر تێکەڵ کرابا و ناوەندێکی بڕیاردانی هەبا، ئەو ڕێکخستن و دەسەریەک کەوتنە نەکرابوو و ناوەندی فەرمانیش فرە بوون و ئەو هێزە لە چەندین جێگا و کەس و شوێنەوە فەرمانی پێ دەدرا. قەراری پەیمان و سازان دەگەڵ ناوەندی عێراق و وڵاتانی جیران، لە جیاتی ئەوەی یەکدەست و ئەویش بە حکومەت بێ، لە دەست حیزبەکان و کوتلەی حیزبەکاندا ماوەتەوە، ئەوەش هەروەک دیترا مەترسیدارە. کێشەی ئیداری و کەڵکی نادروست لە دەسەڵات و گەندەڵێ، گوێی نەدرایە. حکومەت و ئیدارەی وڵات، سەرەڕای جیاوازیی زۆر و باشتری دەگەڵ وڵاتانی دەوروبەر، دیسانیش، نارەزایەتی زۆری لەسەر بوو. هەروەها بەرژەوەندییەکان جێگۆرکێیان پێکرا و قازانجە کاتی و حیزبی و تاکی و کوتلەییەکان لەسەرووی بەرژەوەندی نەتەوەیی دانران.

پرسیار: دەنگێک هەیە و لە نێو کوردستان و لە زمان کوردیشەوە دەبیسترێ کە بڕیاری ڕیفراندۆم لە جێدا نەبوو، یان ئەوەی لەشکەرکێشی بۆ سەر کوردستان لە سۆنگەی ڕیفراندۆمەوە بوو. ئێوە لەو بارەوە دەڵێن چی؟

وەڵام: **من ئاوای بۆ ناچم. پێموایە ڕێفراندۆم، مافی ڕەوا و قانوونی و سروشتیی ئەو میللەتەیە و لەهەمانکاتیشدا کورد لەم پارچەدا، بە دێموکڕاتیکترین شێوەی ڕاستەوخۆی دەنگ، ئیرادەی سیاسیی خۆی بە گوێی هەموو جیهان دادا. بە ڕێژەیەکی زۆر لەسەرێ، ڕایگەیاند کە دەیهەوێ چ داهاتوویەکی سیاسی بۆخۆی بنیاد بنێ. هیچ لەو بڕوایەشدا نیم کە ئەم هێرشانە بە هۆی ئەم ڕێفراندۆمەوە کرابن. ناشاردرێتەوە کە ئەم گشتپرسیە، پرۆسەی هێرش بۆسەر دەستکەوتەکانی کوردستانی خێراتر کرد، بەڵام ڕێفراندۆم نەشکرابا، ئەم پیلانانە بۆسەر کوردستان هەر دەئارادا بوون. ڕەنگبێ ئەوکات، ڕادەی دەستێئاوالایی حکومەتی عێراق و هاوپەیمانە ئیقلیمیەکانی، ئاوا بەرین نەبا و بەجۆرێکی دیکە دەرکەوتبان. پێشتر باسی ڕێفراندۆم و سەربەخۆیش نەبووە و، زۆر خەراپتریان**

بەسەر هێناوین.

پرسیار: ئەگەر بێینە سەر ڕۆڵی چالاک و بەرچاوی ئێران لەو دەستێوەردان و هاوکێشەیەدا. ئێران لە چی دەگەڕێ، ئایا مەبەستی هەر دژایەتیی دروستبوونی دەوڵەتی کوردستان بوو، یان ئامانجی گەورەتر و گرینگتری لە پشت بوو ئەم دەستێوەردانە؟

وەڵام: ئەوەی کە ئێران دەسەڵاتی کوردی، لە هەر پارچەیەکی کوردستاندا بە زیانی دەسەڵاتی خودکامەی خۆی دەزانێ، هیچ جێگای شک نییە. بەڵام لەم گێژاوەی سیاسەت و بازاڕی شێواوی ڕۆژهەڵاتی ناویندا، ئێران زۆر گەمەی دیکەشی هەن. ئێران یەکێک لە کایەکەرانی زیرەک و بێ پرێنسیپی ناوچەیە و بەشوێن بەرینترکردنەوەی دەسەڵاتی خۆیەتی. لەم بوارەدا لەهەموو ئامرازەکانی مەزهەب، تێرۆر، فریو و پارە، بۆ بەهێزترکردنی بازنەی دەسەڵاتی خۆی کەڵک وەردەگرێ. ئەوان دەخوازن، ئیمپراتۆرییەکی بەرین لەسەر بنەمای ئایدیاکانیان لە بازنەیەکی بەرینتر لە ئێراندا لە هەموو ناوچەکەدا، پێک بێنن. دەگەڵ ئەوەش کە هەموو ڕۆژئاوا دەزانن، کۆماری ئیسلامی، چ مەترسییەکە بۆ داهاتوی ئەوان و ناوچە، هەتا ئێستا بەرنامەیەکی ڕوونیان بۆی نییە. هەرلەبەر ناڕوونی سیاسەت و پلانەکانی رۆژ ئاوا بەتایبەت ئەمریکا، هەتا ئیستا رۆژ بەرۆژ کۆماری ئیسلامی جێگا و پێگەی خۆی لە ناوچەدا قایمتر کردوە.

پرسیار: ئێران و کاربەدەستانی سەرووی کۆماری ئیسلامی لە مێژ ساڵە لافی دۆستایەتیی کوردی بەشەکانی دیکەی کوردستان لێ دەدەن، وەک حاڵەتی موشەخەس باشووری کوردستان. خۆ دەبینین کۆمەڵێک کەس کە خۆیان وەک ڕوناکبیر و نووسەر و ئالیتی کوردی باشوور دەناسێنن، باس لە دۆستایەتیی کۆماری ئیسلامیی ئێران دەکەن، یانی بۆیان بۆتە باوەڕ. تۆ بڵێی ئێستا ڕوخساری راستەقینەی کۆماری ئیسلامی لەو پێوەندییەدا دەرکەوتبێ؟

وەڵام: ئێڕان و کاربەدەستانی ئێران، سیاسەت دەکەن، دە سیاسەتی ئەم جۆرە سیستمانەشدا دۆست بوونی نییە، بەڵکوو بەرژەوەندی لە پێش هەموو شتێکەوەیە. ئەوەی کە زۆر فریودەرانە و هەڵخەڵەتێنەرە، بەیانی نەرم و ڕاکێشەری ئەو کاربەدەستانەیە کە بەداخەوە بۆ ئەوانەی باشیان ناناسن، زۆر سەهل و ئاسان دەداوی زمانی لوس و هەڵخەڵەتێنەریان دەکەون. دەسەڵاتدارانی ئێران لە هیچ سەردەمێکی مێژوودا دۆستی کورد نەبوون، هەتا ئیستا دۆست بن. زۆر سەیرە بەچاوی خۆت ببینی، بەشێک لە میللەتەکەت لەمبەری سەد کیلۆمێتریی تۆ، بە دڕندانەترین

شێوەی مومکین سەرکوت بکرێ، ڕێبەرانی تیرۆر بکرێن بە سی و چەند ساڵ دەسەڵات، زیاتر لە شەست هەزار کەسی بەدەستی ئەم ڕێژیمە کوژرابێ، بەڵام ئیستاش تۆ لەمبەری سنور بە دۆستی خۆتی بزانی! ئەوەش کە هێندێک روناکبیر و نوسەر کۆماری ئیسلامیی ئێران بە دۆستی خۆیان دەزانن، دەبێ لەم ڕوناکبیرییە ورد ببینەوە، کە ئایا بەڕاستی ڕوونی دەبینن؟! زۆر بەداخەوە ئێمەی کورد، زۆر جار لەبەر ڕق و توڕەیی و کینە، بەرچاومان تەواو تاریک دەبێ و ڕاستییەکانمان لێ دەشێوێن، بۆیە ئیستاش بەگومانم کە هەموو لایەک باش دە سیاسەت و وێرانکارییەکانی کۆماری ئیسلامی گەیشتبن.

ئەوەش کە وەک حکومەت و دەوڵەت بە هۆی جیرانەتی، کۆمەڵێک پەیوەندیی ئابووری و موناسباتی سیاسی دادەمەزرێ، زۆر ئاسایی، و پێویستیشە ببێ. بەڵام کردنەوەی دەرگای پەیوەندیی دیپلۆماتیک نابێ قەت ڕێگا بۆ دەستێوەردانی دەوڵەتی دیکە بەتایبەت کە سیاسەت و پیلان و نییەتیشی دەزانێ، خۆش بکا. کۆماری ئیسلامی چ وەک دەوڵەت، چ وەک دۆست کە نییە، دروستە لەبەر جیرانەتی پەیوەندی سیاسی و بازرگانیت دەگەڵی هەبێ، بەڵام قەت نابێ ئیزنی ئەو هەمووە ڕایەڵکەی پێ بدرێ.

پرسیار: کورد دیسان بەسەر هەواری خاڵیدا کەوت. پشتیوانیی نێودەوڵەتی کە کورد هیوای لەسەر هەڵچنیبوو نەک وەدی نەهات، بگرە باڵانسەکە خەریکە بەولادا دەشکێتەوە. کورد لە کوێدا هەڵەی کرد؟

***وەڵام:* من پێموایە خوێندنەوەمان لەسەر پشتیوانی نێودەوڵەتی، دروست نەبووە. کەس هەتا ئیستاشی دەگەڵ بێ، بەمجۆرە کە ئێمە ئیشتیای دەکەین پیشتیوانیی لە ئێمە نەکردوە. دەگەڵ ئەوەش، کورد نسکۆ و شکانی زۆری بەخۆوە دیوە. ڕاستە ئەمجار زۆر لە ئامانجەکانی نزیک ببۆوە، بەڵام ئەمن هەواری کورد بە خاڵی نابینم. هەڵەمان هەبوون، گرینگ ئەوەیە، بە هەڵەکانی خۆمان بزانین و لێیان دوور بکەوینەوە. گەمەکانی ئەم ناوچەیە هەم زۆرن و هەم زۆر ئاڵۆز و بەشێکی زۆریشی نادیارن. ئەوەی ڕوونە ئەوەیە کە، ئەگەری ڕووداوی چاوەڕواننەکراو فرەن.**

کورد هەڵدەستێتەوە. جارێ هیچ باڵانسێک بەتەواوی نەگۆڕاوە و بۆ بڕیاری کۆتایی زووە.

پرسیار: باشە خۆ ئەگەر لە ڕوانگەی بەرژەوەندیشەوە چاوی لێبکەین، دەوڵەتی کوردستان بەو ئەزموونە باش و

تاقیکارییە سەرکەوتووەی لە چارەگە سەدەی ڕابردوودا دەیتوانی باشترین دۆست و هاوپەیمان بۆ دنیای دەرەوە بێ. چۆنە ئەوان ئەمە نابینن؟

وەڵام: بەشێکی ئەم بۆچوونە ڕاستە. حکومەتی کوردستان، لە بەرانبەر حکومەتەکانی ئەم ناوچە و جیرانەکانیدا، لە هەمووان باشتر و دیمۆکراتیکتر ئیدارە کراوە و، نمونەیەکی باشی ئازادی و دیمۆکراسیی دەرخستوە. پێشی بە زۆر هێزی بناژۆ و مەترسیداری مەزهەبی و تیرۆریستی گرتوە و بۆتە شوێنێکی ئەمین بۆ حاوانەوەی خەڵکی دەروجیرانیش. سەرەڕای زۆر لە گرفتە چارەنەکراوەکانی خۆی، پێشکەوتنی باشیشی هەبووە، بەڵام ئەمە بۆ پشتیوانی نێونەتەوەیی بەس نییە.

لە دونیای ئەمڕۆدا زۆر زۆر گرینگە یان ئەوەندە بەهێز بی کە بەرژەوەندیی زلهێزەکان بپارێزی، یان ئەوەندەت توانا هەبێ و ئەوەندە بە پلان و وشیار بی کە مەترسی بۆ بەرژەوەندییەکان دروست بکەی. ئەوکات دەکەوییە نێو بازنەی موعادلاتەوە، بەڵام ئێمە نەگەیشتوینێ. هیچ وڵاتێک لەبەر چاوی جوانی ئەم و ئەو لەسەدان هەزار کیلومێتر ئەولاترە، نایا بە هەزاران سەرباز لە وڵاتێکی وێرانی وەک عێراق بەکوشت بدا، لەبەر مافی مرۆڤ و دێمۆکراسیش ئەم کارە ناکا. ئەوان بەدوای قازانجی خۆیانەوەن، لە کام لا زیاتری دەست بکەوێ، ئەو هەڵدەبژێرێ. ئێمەش نابێ بەوە تورە بین. دەبێ بزانین، چۆنی خۆدەگەڵ ڕێک دەخەین، یان چۆنی مەترسی بۆ دروست دەکەین. هیچ فاکتۆرێکی دیکە غەیری ئەم دوو حەرەکەتە، دروست دەرنایا وبێجگە لەم گەمە سیاسیە، تەنیا چەکی ئێمە بۆ وەدەستخستنی ویستی ڕەواو و بەحەقی خۆمان، یەکدەنگی و یەک هێزی و بڕوای قایم بە ڕزگاری و دەمەیداندا بوونی هەموو جەماوەرەکەمانە، بێ ترس و سڵەمینەوە لە هەزینەکانی.

پرسیار: یانی پەرەسەندنی دەسەڵات و نفووزی ئێران لە ناوچەیان لەوە پێ باشتر بوو؟

وەڵام: قسە لەسەر باشتر بوونی ئێران نییە. ئێران شەڕی دەسەڵات دەکا، دەتوانێ کێشە و ژانەسەر دروست بکا. چەکی مەزهەبی پێیە، پوڵی هەیە و بە هەرجۆرێک بێ، لەو بۆشیاییەی بێ بەرنامەیی ڕۆژئاوادا بۆ ئێران و داهاتوی ئەم وڵاتە، ئەو مەیدانە باشتر بۆ کایەکانی ئەوان کراوەتەوە. لەلایەکی دیکەشەوە، زلهێزەکان هەتا ئیستاشی دەگەڵ بێ بەرنامەیەکی ڕوونیان بۆ ئایندەی ئێران نییە. ڕۆژئاوا بەرنامەکانیان لەهەردووک وڵاتی عێراق و ئەفغانستان بەو جۆرەی دەیان ویست سەرکەوتوو نەبوو. تەنانەت لە عێراقدا زۆر ئاشکرا، کۆماری ئیسلامی هەتا

ئیستا زیاتر براوەیە، تەئکید دەکەمەوە، هەتا ئیستا. ڕۆژئاوا خوێن و هەزینەی ماڵی و ئینسانی دا، کۆماری ئیسلامی بەرهەمەکەی دەدروێتەوە.

پرسیار: پێتان وانییە ئەمریکا و دنیای دەرەوە خەریکی دوپاتکردنەوە و پێداگری لەسەر ستراتیژییەکی هەڵەن؟

سەرەڕای ناڕوونی سیاسەت و پلانی ئەمریکا و ڕۆژئاوا، بۆ ڕۆژهەڵات،

وەڵام: ئەمریکا و ڕۆژئاوا، ناتوانن، ئێران و تورکییە و ئەوهەموو وڵاتە عەرەبییە لەبەرچاو نەگرن. ئەگەر پێمانوابێ دونیا هەموو ئەو وڵاتانە بۆ بەرژەوەندیی لەو ناوچە بەرتەسکەی ئێمەدا، کە تەنانەت کورد هەتا ئیستا خۆشی وەک ڕێبەرییەکەی سەرەڕای دەنگی بەهێزی سەربەخۆییخوازیی خەڵک، ویستەکانی ڕوون نین، فرێ دەدا، خۆمان فریو دەدەین و بۆچوونێکی هەڵەمان هەیە. ئێمە دەبێ پێش ئەوەی چاوەڕوانی پشتگیری و لێکگرێدانی بەرژەوەندیەکانمان دەگەڵ ڕۆژئاوا بین، خۆمان ساخ بکەینەوە، کە بە شوێن چییەوەین، چیمان دەوێ، دەمانهەوێ بگەینە کوێ و کام بەرژەوەندی دەگەڵ کام زلهێز لێک گرێ دەدەین؟ ئێمە ئیستاش هێزێکی زۆری نێونەتەوەییمان بە کێشەکانی خۆمانەوە خەریک کردوە. ئەوان جاریَ هەر دەبێ کارمان لەسەر بکەن کە دەگەڵ یەکتر بەشەڕ نەیەین و شەڕی نێوخۆیی دروست نەکەین، چ بگا بەوەی سەرمایەی گەورەمان لەسەر دابنێن.

پرسیار: وەک چاوەدێرێکی سیاسی کورد باشوور چۆن خۆی دەگرێتەوە؟

وەڵام: کورد لە باشوور نەشکاوە، بە گەلەکۆمەکییەکی ئیقلیمی ودەرەکی تا ڕادەیەکی بەداخەوە زۆر، پاشەکشەی سیاسی و نیزامیی پێ کراوە. خۆشی یارمەتیدەری ئەم نەهامەتیە بووە، بەڵام ڕۆژی کۆتایی و، ڕۆژی ڕەشی کورد نییە. سیاسەت لەم ناوچەدا، خەریکە گەرموگوڕتر دەبێ. نەتەنیا نابێ دەستەوئەژنۆ بین، بەڵکوو، پێویستە زۆر بەبێ پەرواتر و قایمتر، تەنیا بەچەکی، یەکدەنگی و یەک ماڵی خۆیانەوە، بێنەوە مەیدان.

بۆ هەستانەوە و خۆ گرتنەوە، پێش هەموو شتێک پێویستە بەسەر کێشە نێوخۆییەکاندا زاڵ بن و دەسەڵاتی سیاسی بەرینتر بکرێتەوە. خەڵکی ئەم پارچە دە هەموو سەروەت و سامان و داهاتی وڵاتدا سەهیم کرێن. کۆمەڵگا لە کۆمەڵێکی مەسرەفی ڕزگاری بێ. کار و بەرهەمهینان زیاتر هەمەگیر بکرێ. زۆر بە کورتی، ژیانی خەڵک ئەوەندەی

دەکرێ و مومکینە خۆشتر بکرێ، شکاف و فاسیلەی ژیانی دەسەڵاتداران دەگەڵ خەڵکی دیکە کەمتر بکرێتەوە. جۆرێک کە خەڵک ڕێبەران و خۆیان وەک یەک ببینن.

ڕێبەرانی وڵات باشتر ئەولەوییەتەکان لە جێگای خۆیان دابنێن و، بەرژەوەندییە نەتەوەییەکان فیدای حیزب و تاک و کوتلە نەکرێن. خەڵک و ڕێبەری زیاتر لێک نزیک بکرێنەوە، ئەوکاتەیە کە، سەرکردایەتیی کورد پشت ئەستور بە بڕیاری گشتی، دەتوانێ هەموو کارتێک بۆ رزگاری بەکار بێنێ.

پرسیار: ئەدی چۆن دەتوانێ قەرەبووی ئەو شکستە نیزامی و هەروەها دەرونییە بکاتەوە، بە تایبەت کە ئێستا سەرۆکی هەرێمی کوردستانیش وازی هێناوە و بە کردەوە ئەو دەزگا شەرعی و ئیدارییە لە هەرێمی کوردستان نەماوە؟

وەڵام: بەداخەوە ئێمەی کورد، زۆر زوو بە کەمترین سەرکەوتن، لەخۆبایی دەبین و بە کەمترین پاشەکشەش، بۆ ماوەیەک هیوا بەردەدەین. بەڵام بەخۆشییەوە، زۆر زووش خۆدەگرینەوە. یەکدەنگی و یەک هەڵوێستی و کەمکردنەوەی کێشەی هێزە سیاسییەکان دەتوانێ باری ڕەوانیی ئەم پاشەکشەیە کەم بکاتەوە. کەمکردنەوەی دەستی جیرانەکان کە ئیستا سیاسەت و بەرنامەکانیان بۆ هەموو لایەک باشتر و زیاتر دەرکەوتوون، دەتوانێ یارمەتیدەر بێ. هەتا ئەو دەستە دەرەکیانە مەودای چالاکی و ئاژاوەنانەوەیان بمێنێ، ئیمکانی دڕدۆنگی دروستکردن، نائومیدی و دڵساردی هەر دەمێنێ. ئەوەش کە دەگەڕێتەوە بۆ کشانەوەی سەرۆکی هەرێم، کە دروستترە بڵێین قبوڵنەکردنی درێژکردنەوەی ماوەی سەرۆکایەتییەکەی، ڕاستە ئەوەش بۆشاییەکی گرانە کە دروست دەبێ. بەڵام واش نییە، کەدەردی بێ عیلاج بێ. بەهاوکاریی گشتی و دابەشکردنی دروستی دەسەڵاتەکان و هاودەنگی هێزە سەرەکییەکان، بەشێکی زۆری ئەم بۆشایەش دەکرێ چارە بکرێ. لە لایەکی دیکەشەوە، سەرۆکی هەرێم، لە دەسەڵاتی سەرۆکایەتی کشاوەتەوە، بەڵام ئێستاش سەنگینترین کەسی کوردستان و سەرۆکی یەکێک لە هێزەسەرەکییەکانی ئەم پارچەی کوردستانە و لە گۆرەپانەکە نەچۆتەدەرێ. بۆیەش دەهەموو کایە سیاسیەکاندا قورسایی خۆی هەر هەیە. کەوابوو ڕۆڵ و جێگای بارزانی، لە ساحەی سیاسیی باشووری کوردستاندا هەر هەیە و، بەرچاویش دەمێنێ.

پرسیار: دۆخی ئێستای هەرێمی کوردستان، واتە سڕکردنی ڕێفراندۆم، لەکیس چوونی بەشێکی زۆر لە خاک و دەسکەوتەکانی کورد کە لە چەند دەیەی ڕابردوودا لەو بەشەی کوردستان وەسەریەک نرابوو، بە گشتی پێشهاتەکانی ئەم دواییانەی هەرێمی کوردستان چ شوێنکارێکی لەسەر ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەبێ؟

وەڵام: سڕکردن، یان دەکار نەخستنی ئاکامی ڕێفراندۆم، کە مافێکی زۆر سروشتی و دێمۆکراتیانەیە، هیچ لە حەقانیەت و ڕەسایی ئەو دەنگە کەم ناکاتەوە. ئەوەش لێرە زیاد بکەم کە خەڵکی باشوری کوردستان بەم دەنگە ٩٣ لەسەدەی خۆیان بە سەربەخۆیی و، دروستکردنی کیانی کوردی، ئیرادە و ویستی خۆیان نیشان دا کە خوازیار نین دەگەڵ عێراق بمێننەوە. جا ئیستا کاتی دەکارکردنی ئەم بڕیارە بێ یان نا، هیچ لەم ڕەسایی ئەم ئیرادەیە، ناگۆڕێ. ئەگەر هەتا پێشتر بە بێ ویستی کورد کوردستان بە عێراقەوە لکێندرابوو، ئیستا بۆ جاری دووهەم بە زۆر ئیرادەکەی دەشکێندرێ و دیسانەکەش دەکرێتە پینەیەکی ناڕێک. ئەوەش مەگەر بە دابەشکردنی دەسەڵاتی سیاسیی هاوبەش، دەنا ئەم زوڵمە سەرناگرێ. بەڵام لەسەر شوێندانەریی کۆی ئەم پرۆسەیە بە سەرکەوتن و پاشەکشەکانیەوە، شوێنی ڕاستەوخۆی لەسەر ڕۆژهەڵاتی کوردستان بووە و کاریگەریشی هەر دەمێنێ. ڕۆژهەڵاتی کوردستان جاری یەکەمی نییە دەخۆشی و ناخۆشییەکانی پارچەکانی دیکەی کوردستاندا، بەتایبەت باشووردا، چالاکانە بەشدار دەبێ. ئەوەش ڕاست نیشانەی هەستی بەرزی نەتەوەیی خەڵکی ڕۆژهەڵاتی کوردستانە و زۆریش جێگای ڕێز و پێزانینە. لە لایەکی دیکەشەوە دەرخەری ئەو ڕاستییەیە، کە دەگەڵ ئەوەی کە هەر پارچەی کوردستان هێندێک سروشت و تایبەتمەندی و ڕێگەچارەی سیاسی جیاوازیان بە پێی هەڵکەوتی خۆیان هەیە، بەش و لەتی یەک نەتەوەی گەورەی بێ وڵات و یەک دەرد و خاوەنی یەک چارەنوسن. دەگەڵ ئەوەش ئەم ڕووداوانە زۆر دەرسی بۆ ئێمەی ڕۆژهەڵاتی تێدابوو، کە ناکرێ لەبەرچاوانمان ون ببن.

***پرسیار:** کوردی ڕۆژهەڵات کەمی بۆ باشوور نەکرد. ئێستاش دەیان کەس لە ڕۆڵەکانی کورد بە تاوانی پشتیوانی دەربڕین بۆ ڕیفراندۆمەکەی باشووری کوردستان لە زیندان دان. لە ئێستادا ئەگەر بمانەوێ کۆمەڵێک ئەرک پێناسە و دەستنیشان بکەین، خەڵکی ڕۆژهەڵات و حیزبەکانیان چییان دەکەوێتە ئەستۆ؟*

وەڵام: پێشتریش کوتم، ڕاستە ئێمە یەک نەتەوەین، بەڵام دەبێ قبوڵ بکەین کە دابەش کراوین و جیاوازیمان دەبەیندا بە پێی هەڵکەوتی ئەو وڵاتانەی بەسەریاندا دابەش کراوین تێدا پەیدا بووە. بۆیە ئەوەی دەبێ تەسمیمی نیهایی بۆ باشور بگرێ خەڵک و نوێنەرانی ئەم پارچەی کوردستانن، نەک ئێمەی ڕۆژهەڵاتی یان پارچەیەکی دیکە. لەسەر ئێمە پشتگیری، ئەگەر ویستیان هاوفکری و هاوکارییە. بەڵام ئەوەندەی دەگەڕێتەوە سەر پارچەی خۆمان و خەڵک و هێزە سیاسییەکانی، دەبێ زۆر وشیارانە ئەم ڕووداوانەی باشور بکەین بەدەرس و لێیان فێر بین. ئەوەی دەرخەری ئیرادە باش و حەرەکەت و کردەوەی دروست بوون، بە باش وەری بگرین، ئەوەش کە ماڵوێرانکەر بوون، ڕێگای خۆدزینەوەیان پەیدا بکەین و، لە ئێستاڕا نەهێڵێن توشمان ببن. ئەوەندەش کە

دەگەڕێتەوە سەر ئیستای خەڵکی ڕۆژهەڵات، دەگەڵ ئەوەی کە ئەم دەرکەوتن و ناڕەزایەتی و پشتیوانیانەی بۆ شوێنەکانی دیکە دەیکا، زۆر دروست و نیشاندەری هەستی بەرزی نەتەوەیین، نابێ بە پێی هەلومەرج و، کاتە گونجاوەکان بۆ گەیاندنی داواکان و مافەکانی خۆیان، کەمتەرخەمی بکەن، کورد لە ئێراندا کێشەی کەم نین و دەهەر دەرفەتێکدا دەکرێ بەشێکیان بە پێی هەل و مەرجەکە بەیان بکرێن.

پرسیار: وەک دوا پرسیار، لە ئێستادا کە ئەو وتووێژە دەکەین هەرێمی کاتالۆنیا بڕیاری جیابوونەوە لە ئیسپانیای داوە و پارلمانی ئەو هەرێمە سەربەخۆیی خۆی ڕاگەیاندوە. پەیامەکانی ئەو بڕیارە چین؟ ئایا ئەوە نییە کە هێشتا کات بۆ سەربەخۆیی نەتەوەکان ماوە؟

وەڵام: هەتا کاتی وڵامی ئەم پرسیارە، کێشەی کاتالۆنیا و سپانیا، بەرەو ئارامی نەرۆیشتووە. نابێ ئەوەشمان لەبیر بچێ کە کوردستان و عێڕاق، ئیسپانیا و کاتالۆنیا نین. ئەوان زۆر لە ئێمە لەپێشترن، سەرەڕای ئەو هەموو جیاوازییەش، چونکە ئیسپانیا بە دابڕانی کاتالۆنیا زۆر زیانمەند دەبێ، ئامادە نەبووە، قبوڵی دەنگ و ویستی ئەم خەڵکە بکا و لایەنی دێموکراتیکی ئەم ویست ڕەوایە و کۆی پرۆسەکەی، گەلێک سەنگینتر کردوە، مەترسی زۆری بۆ ناوەتەوە.

بۆیەش من پێچەوانەی پرسیارەکەی بەرێزتان، دەمهەوێ بڵێم کە هێشتا کاتی سەربەخۆیی نەتەوەکان نەهاتوە! ئەمن پێموایە خەبات بۆ سەربەخۆیی وەک جاران هاسان نەماوە. لێکدابڕانی سنوورەکان کێشەی زۆری لێ دروست بووە. پەیوەندی و بەرژەوەندییەکان زۆر بەرین و ئاڵۆز و تێکچرژاو بوون. ئێستا بۆ تێکدانی سنوری وڵاتێک، تەنانەت سنووری دەستکردیش بێجگە لەو هەموو بەند و تێکەڵاوی و پەیوەندییە نێوخۆییانە، دەبێ کۆمەڵێک پارامێتری نێو نەتەوەییش دەنەزەر بگری و تان وپۆی زۆر وڵاتان لێک هەڵپچرێنی. بۆیە ئەمە مەسەلەی سەربەخۆیی میللەت و وڵاتێک و، لێکدابڕانی سنور و میللەتانی زۆر ئاستەمتر کردوە.

(لە ژمارەی ٧١٣ی"کوردستان"دا بڵاو بۆتەوە)

سەرچاوە: ماڵپەڕی کوردستان و کورد - ڕێکەوتی: ٧ی نۆڤەمبەری ٢٠١٧

بێ هەڵە بووبێ ئادەمیزاد نییە.

بێ هەڵە بووبێ ئادەمیزاد نییە. ئەوانەی سادە و ساکارن و، هەردەگەڵ ژیانی خۆیانن، هەڵەکانیان شوێندانەری هەرلەسەر خۆیان هەیە و زۆر زوش ون دەبن و، لەبیر دەچنەوە. هەڵەی مرۆڤە گەورەکان، چونکە تەنیا کاریگەری لەسەر خۆیان نییە و زۆر لە کۆمەڵانی خەلک دەگرێتەوە، نە ون دەبێ و نە بە هاسانیش لە یادان دەشۆرێنەوە.

ئەوە رێبەرانی ئێمەش دەگرێتەوە. جیا لەو باسە، کە چاو لە مێژوو دەکەی، ژیان و خەبات و فیداکاری رێبەرانی میللەتی خۆمان دەدۆزی، نەتەنیا لە گەورەترین رێبەرانی جیهان کەمی ناهێنن، بگرە زیادیش خزمەتیان کردوە. جا بەدەستیانەوە نەهاتوە یان دوژمنان درِ و بەهێزتر بوون، ئەوە باسێکی دیکەیە. من بەش بەحاڵی خۆم هەم سپاس گوزاریانم و هەم شانازی بە گەورەیی هەموویانەوە دەکەم. بۆیەش هیچ خۆشحاڵ نیم کە نەهامەتێک هات، هەموو خزمەت ورابردوی پرِ دەرد و زەحمەت و فیداکاریان بشۆردرێتەوە و بێ رێزیان پێ بکرێ. رێبەرانی میللەتانی دیکەش پرِ هەڵە بوون، بەلاّم زۆر بەدەگمەن وەک ئێمەیان بەسەر دێنن.

من دەردێکی دیکەم دەگەڵ رێبەرانمان هەیە. من ئەوانم زۆر پێ گەورەیە، بەلاّم میراتگرانی ئەوان کێشەن. خۆیان باش بوون، وەرەسەکانیان هێندە پرِ هەڵە و خەتاکارن کە کەسایەتی ئەوانیشیان وێران کردوە. کابرا بە دە پشت نابێتە بن ئامۆزای کوری نەنکی، بەلام کە هاتە قسە دەبێتە، خوێنگر و میراتگر و دەبێ بچێتە سەرتەختی فەرمانرەوایی!! کە دەروانییە دەرون و توانایشی، هەمووی وێرانە و ماڵ وێرانکەر. زۆر بەداخەوە، یەک دوو یەکیان نەبێ، کە باش دەرچوون، ئەوانی دیکە زۆر کەمیان لێ پەیدا دەبێ بڵێی ئەوەیان باش بوو.

بۆیە زۆر گوناحە هەڵەی وەرەسە بخرێتە سەر ئەوانی پێشوو!!
کورت، بریا رێبەرانمان زۆر ژیابان و هەموشیان وەجاخ کوێربان

بەداوای لێبوردن، هەر بێرێزیەک هەرکەس بەهەر کەسی بکا، پاکی دەکەمەوە. تکایە دڵمەند مەبن

سەرچاوە: دیواری فیس بووکی نووسەر - رێکەوتی: ٨ی نۆڤەمبەری ٢٠١٧

خۆ هەموو دەسەڵات و تەقدیر بەخۆتن!

ئەدی بۆ؟!!

یارەب، کوردت بۆ گاڵتە و گەپی خۆت سازکرد؟! کە سەری براومان دەبینی، کەیفت پێی دێ!؟ کە پیر و گەنجی کورد بە لەتلەت و پارچە پارچە کراوی دەبینی، سۆکنایت دێ؟! کە دەبینی کۆمەڵ کۆمەڵ بە رێژنەی چەکی لایەنگرانت وەک دروێنەی بەهەرەوەز، دەکەونە سەرعەررزی تۆ، فیکەی سمێل و بزەی لێوانت نیشانی ئۆمەتی درێ دەدەی، قاقای پێکەنینت شادیت دەداتێ؟ کە دەبینی هەزار هەزار بە بۆنی سێوی گنخاوت ، هەناسەبڕ دەبن و، وەک مریشکی ئیسلام کوشتەی بێ سەر، باڵە فڕکە دەکەن، ئۆخژنت دێتێ!!؟

یارەب،پێم ناڵێی بۆ؟!

سەتان ساڵە بە ناوی تۆ کورد قڵت و بڕ دەکرێ. هەموو دەڵێن تۆ کوتوتە،! ئاخر پێم ناڵێی بۆ کوتوتە؟! خۆ دەڵێن هەرچی گیاندارە، هەرچی بێ گیانە و هەرچی هەیە و نییە، تۆ دروستت کردون، تۆ بۆت دیاری کردون چۆن بژین، لە کوێ بژین، چۆن بمرن و، بەچ دەردێک، رەوانیان دەرچێ. باشە، بۆ بەشی کورد لە هەموو بوونەوەرەکانی دیکەی دروستکراوی دەستی تۆ، ناخۆشتر دەژین و دەمرن؟!، دەڵێن کەس لەتۆ عادڵتر نییە، هەمووان وەک یەک سەیر دەکەی، لەخۆت دەپرسم، خۆت و خودایی خۆت، تۆ عادڵی؟!!

تۆ هەموان وەک یەک سەیر دەکەی. بەشی هەموانت وەک یەک داناوە؟!. پێم دەڵێن کورە ئەوانە نەڵێی، ئەوانە کفرن. دەڵێن شوکرانە ببژێرە، دەڵێن خوای تەبارەک، بەروحمە، دەڵێن خوا خۆی دەزانێ، ئەوە رەحمەتە!! خوای

کوردان ئەو ڕەحمەتەت بۆ هەر بۆ کوردە!؟ ئەدی ناکرێ ئەو ڕەحمەتت وەگوێزی؟! ئاخر ئەگەر کفر کەم کە نایکەم، چیدیکەت هەیە، بەسەر من و میللەتەکەمی دابێنی؟! کوا کفرە؟ کفر نییە و سەت جار لێت بەزیاد نەبێ ئەو بەشە.

دە ڕایگوێزە.

کوردت خستۆتە گۆشەیەکی پیسی پڕ هەرای ئەم جیهانە، لەت و پەتت کردوە، سەدان گورگی بۆر و سپی و ڕەشی برسیت تێبەرداوە. کردوتەتە جیرانی بەنی ئادەمە هەرە درندەکانی خولقاوی خۆت. هەموشیان هەر یەکەوە و جلکێکت دەبەر کردون و هەر هەموشیان بەناوی خۆت تێمان بەربوون. هەمویان دەڵێن تۆ پێت کوتون بمان کوژن، ماڵمان وێران بکەن و قەلاچۆمان بکەن. گەنج و پیر و منداڵمان بۆ ڕێ ڕەوانی تۆ جیاوازیان نییە و، بێ هەڵاواردن سەردەبڕێن. ئاخر بۆ؟! ئەوان نوێژت بۆ دەکەن و سوجدەت بۆ دەبەن، خۆ کورد، لەوەش کەمی نەهێناوە، ئەدی بۆ وەک ئەوانی دیکەی سەیر ناکەی؟!. کوا عادڵی!!؟

بەهەرچی عەبدی خۆتە و لە دەوروبەرمانە بە ناوی خۆت، بە کام شێوەی دڕندانەیە قەلاچۆمان دەکەی. بەوەش ڕازی نی. لە داخی ئێمە ماڵی خۆشت وێران دەکەی، عەرز و ئاسمانمان تێک دەکەیەوە. شاخ و داخ و دار و بەردمان هەڵدەقەنی و دەیدەی بە تۆقی سەرماندا، ئاخر بۆ؟!

چما بەشت دەخۆین؟! دەی کەدەزانی عەبدی نەعاملاوین، خۆ خۆت دەتزانی، بۆ دروستت کردین؟! نەکا بڵێی نەمدەزانی؟!

یارەب، هەتا کەی؟! کەی بەس دەبێ؟! من بە بەشی خۆم ،ئەم بەشەتم ناوێ، بەسە، بەزیاد نەبێ.!

سەرچاوە: دیواری فیس بووکی نووسەر - ڕێکەوتی: ١٤ی نۆڤەمبەری ٢٠١٧

سپاس بۆ تۆ مامەی کوردان !

رێبەری سیاسی کوردم پێ شک نایا بێ هەڵە بووبێ. مامم جەلالیش لێی بێ بەری نییە. بەلام هەموو رێبەرانی پێشو و بە مام جەلالیشەوە ، کە رابردوو، کارە باشەکانیان و نەخش و جێ پەنجەیان و گەورەییان بۆ میللەتەکەیان سەیر دەکەین. تەنیا دەتوانین دەبەرانبەر گەورەیی و زەحمەت و فیداکاریەکانیاندا ،سەری رێزیان بۆدانەوێنین.

هیچ حیزبێک ناناسم بە ئەندازەی یەکێتی نیشتمانی تەیفی جۆراوجۆری فیکری وسیاسی تێدابێ، بەلام هەتا مام جەلال هێز و کاتی بۆیەکێتی نیشتمانی هەبوو، یەکدەنگی و یەکدەستی ئەو حیزبەی بە دیرایەت و زیرەکی و وشیاری خۆی، پاراست. کەم ولاتی پڕ کێشەی وەک ئێراقی ئێستا بوونی هەیە،دەگەل ئەوەی سەرۆک کۆمار بە پێی یاسا لەم ولاتەدا زۆر بەدەسەڵات نییە، مام جەلال دەپۆستی سەرۆک کۆماریدا ، توانی لانی زۆری لایەنە نەیارەکان دەگەڵ یەکتر بحاوێنێتەوە.

مام جەلال هەر لە گەنجێتیەوە یەکێک لە باشترین سەفیرەکانی کورد بووە. نەخشی رێبەری و ناساندنی کورد بە جیهانیان، زۆری بەر مام جەلال دەکەوێ. مام جەلال شەوەزەنگی تاریکی خەباتی کوردی لە باشور شکاند.

هەر بۆیە، مامە سەفەرت ئۆغر بێ.
بۆ بەرێ کردنی شایستەی مام جەلال زۆر باشدەبێ

هەموو باڵ و سەرکردەکانی یەکێتی بەرژەوەندیە تاکیەکانی خۆیان فڕێ دەن و حیزبەکەی مامیان بۆ وەدیهێنانی ئاواتەکانی مام جەلال کە ڕزگاری کورد بوو، یەک دەست بکەنەوە.

دەم هەل و مەرجەدا، بەشی دیپلۆماسی کورد لە باشور دەبێ هەموو هەوڵی خۆی بۆ هەرچی زیاتر ڕاکێشانی سەرانی ولاتان بۆ هەرچی باشتر بەرێ کردنی سەرۆک کۆماری ئێراق و ڕێبەری کورد ڕاکێشنە کوردستان.

با ئەم دەرفەتە، لە دەم دانی دوژمانی دەگەل بێ

ڕوحت شاد مامی کوردان

سەرچاوە: دیواری فیس بووکی نووسەر - ڕێکەوتی: ٣ی ئۆکتۆبەری ٢٠١٧

شاردنەوەی پشت گری و هەستی نەتەوەیی لەکێ؟!

ئێران و ئێراق و تورکیە و هەموو ئەو ولاتانەی کوردیان بەسەردا دابەش کراوە، لە ئێمەی کورد باشتر دەزانن ئەگەر کورد دەرفەت و دەرەتانی هەبێ، خوشک و برای یەکتر و پشتگری یەکن. دوژمنان لە خۆمان باشتر دەزانن کە ئێمەی کورد، لە بێ دەرەتانیدا برا چوکیمان قبوڵە. دەنا کام ئەقلی سەلیم هێز و ئیمکانی هەبێ، بێگانە دەکاتە خاوەن ماڵی خۆی!!؟

تۆ بڵێی ئەو ولاتانە لەبیریان چوبێتەوە. کە بارزانی نەمر، ژێنرال و باسکی بەهێزی کۆماری کوردستان بوو، بڵێی لەبیریان نەبێ، ئەفسەرانی سلێمانی ڕاهێنانی پێشمەرگەی کۆماریان لە ئەستۆ بوو!؟ خۆ هەرچەند ساڵێک بەر لە ئێستا پێشمەرگەی یەکێتی نیشتمانی و حیزبی شیوعی ئێراق، وەک هێزی پشتیوان خوێنیان دەگەل خوێنی دێمۆکرات و کۆمەلە، لە ڕۆژهەلاتی کوردستان بەیەکەوە و دەسەنگەرێکدا بۆ ڕزگاری کورد ڕژا.

بڵێی ئێران نەزانێ کە لە کاتی راپەریندا پێشمەرگەی دێمۆکرات لە کەرکوک و سلێمانی چیان کرد؟! بڵێی نەزانن یەکەم پێشمەرگەی کە ئەمنی بەسامی سلێمانی شکاند دیار جەناح کورە ئازاکەی دێمۆکرات بوو کە بە برینداری حەماسەی دەخولقاند؟!

خۆ هەر قاسم سولەیمانی بوو کە نەیهێشت هێزی ئامادەی دوو دێمۆکرات بە دژی هێزەکانی داعەش بێنەمەیدان و ئەرکی نەتەویی خۆیان بەجێ بگەیەنن و پارێزگاری لە خاکی کوردستان بکەن، بڵێی مەلاکان لەم هەستە تێ نەگەیشتبن.؟!

هەر دوێنێ، خەلکی رۆژهەڵاتی کوردستان لەسەرانسەری ئوروپا، ئەمریکا و ئوسترالیا و هەموو شوێنەکانی دیکەی جیهان، ئەگەر لە خەلکی باشور زیاتر وگەرمتر مەیدانەکان و ساحەکانی خۆپێشاندانیان پڕ نەکردبێتەوە، کەمتر و بێ دروشمتر نەبوون. بڕوا بکەن لە خۆمان باشتر دەزانن و بێگومان فیلمیشیان زۆرن کە جاروبار پێیاندا بچنەوە. دەگەڵ ئەوەی کە ئەم حەرەکەتانە هەمووی دروست و ئەرکی نەتەویی بوون و دەبێ لە داهاتوشدا هەر درێژەیان هەبێ، هیچیان لەبەر چاوی دوژمنانمان ون نین.

ئەگەر بۆ سەربەخۆیی کوردستان پەنجا ئەمریکی، یان ئیسپانییای هاتبانە مەیدانەکان و پشتگریان کردباین، دەبوو بە بەیانی رەسمی سپاس گوزاریان بوباین، ئەدی چۆن ئەو هوروژانەی خەلکی رۆژهەڵات نەدیترا!!؟

بەڵێ راگرتنی دڵی جیرانان بۆ بەرژەوەندی باشور پێوستە، بەڵێ دیپلۆماسی کورد ئەورۆ دەبێ لە هەموو کاتەکان وردتر و وشیارتر بجوڵێتەوە و هەنگاو بنێ. نابێ هیچ کێشە و ژانەسەرێک بۆخۆی دروست بکا. بەڵام نەدیتنی ئەم زەریایەی رۆژهەڵات و جمەی خەلک دەمەیدان و شەقامەکاندا و، دروشمی کوردانەیان، ناکرێ نەبیندرێ و پێزانینی خۆیان لە زمان بەرپرسانی باشورەوە نەبیسن. بڕواتان بێ خۆ دزینەوە لەم حەرەکەتە عەزیمەی کوردی رۆژهەڵات دوژمانیش لایان سەیر دەبێ و، بە کزی ئیرادەی لێک دەدەنەوە.

بەرپرسان لە باشوری کوردستان دەبێ بۆ بەهێزتر نیشاندانی خۆشیان بێ، ئەم دڵگەرمییە لە هەموو پارچەکانی کوردستاندا بۆخۆیان رابگرن

ئێمە دەبێ باش بە دوژمنانمان بڵێین و تێیان بگەیەنین کە ئێمە یەکین، پشتی یەکترین، با بەرژەوەندی پارچەکانیش جارێ جیاواز بن!!

کوردی رۆژهەڵات دەگەڵ پشتگری بەحەق و دروستی لە گشت پرسی سەربەخۆیی باشوری کوردستان، زۆر باش تارانیشی حاڵی کرد، کە چیدی ئەم پارچە و ویستەکانی پشت گوێ ناخرێن. ئەدی چۆن دەکرێ ئێوە نەیبیسن و نەیبینن!!؟

سەرچاوە: دیواری فیس بووکی نووسەر - رێکەوتی: ٢٧ی سێپتەمبەری ٢٠١٧

بۆ رێفراندۆم

کۆمەلانی خەلکی باشوری کوردستان، زۆر لێبڕاوانە و بە رێژەیەکی زۆر سەر، وڵامی سەرکردایەتی کوردیان دایەوە. ئەرکی خۆیان بۆ بەجێ گەیاندنی ئاواتی سەدان ساڵەی کورد و هەموو شەهیدانی رێگای رزگاری کوردستان بەجێ گەیاند و دەنگی رەسای کوردیان بە گوێی هەموو جیهان دادا. دەگەڵ ئەوەی کە سەرکردایەتی کورد لەم ماوە دا زۆر بوێرانە بریاری زۆر چارەنوس سازیان داوە و، بە بارودۆخێکی گرانیشدا تێ پەرین، ئیستا ئەرکیان زۆر گران و پڕ کێشەترە. ئەم رێژە زۆرەی بەشداران و دەنگی رەسای بەڵێ، چەکی بەهێزی دەستی سەرکردایەتی کوردە.

دەگەل هەموو هەرەشەکانی دەورو بەر و دەسەڵاتە گەورەکان، دروست وایە ئەم پرۆسە بێ هیچ شل بوونەوە و راوەستانێک بە گەرمی خۆی درێژەی هەبێ.

ئەگەر بەشێک لە هێزەکانی کورد لە باشوری کوردستان بۆ دەنگدان و هاتنە مەیدان بۆ رێفراندۆم، تا رادەیەک دڕدۆنگیان هەبوو و لە ئاکامیشدا ئەم دڕدۆنگیە کە لە دواساتەکانیشدا بە تەواوی نەرەویەوە، شوێنی لەسەر کەمی دەنگدانی چەند ناوچەیەک هەبوو، ناکرێ بەم شل و رارایيە درێژەی هەبێ.

یەک دەنگی و، یەکگرتویی هێزە سیاسیەکانی باشوری کوردستان، ئێستا لە هەموو کات و ساتەکان پێویستتر و

حەیاتیترە. هەموو هێزە سیاسیەکانی کورد لەم پارچەدا ئەرکدارن و لە هەموان زیاتر دەسەڵاتە سەرەکیەکان، بۆ پێک هێنانی ئەم یەک دەنگیە، ئەرکیان قورسترە.

لە لایەکی دیکەشەوە پێویستە هەموو قەڵەمەکان بۆ یەکدەنگی و هەموو زمانەکان بۆ برایەتی کورد بگەڕێن.
پیرۆز بێ سەرەتای مێژووی نوێ کورد

سەرچاوە: دیواری فیس بووکی نووسەر - ڕێکەوتی: ٢٥ی سێپتەمبەری ٢٠١٧

نەیاری چالاک و سەرەکی کوردان لەهەر چوار پارچەی کوردستاندا، لەسەر یەک دەوڵەتی ئێرانە.

رایەڵکە و پەیوەندییە دیپلۆماسییەکانی ئێران هەموو دەورو بەری ئێمەی تەنیوە. بێجگە لە تاران، لە بەغدا و دیمێشق، رۆڵی سەرەکی دەگێڕێ. لە بەیروتی لوبنان ناکرێ بریار و هەڵوێستەکانی پشت گوێ بخرێ. بە هەموو ناکۆکییە سەرەکیەکانیەوە دەگەڵ تورکیە، بۆ دژایەتی کردن و بەربەست ساز کردن بۆ کورد، دەگەڵ ئانکارا خەریکی سازانە. دەستێکی والای لە باشوری کوردستاندا هەیە.

بە هەموو توانایەوە خەریکی دەبەرانبەر یەکتردا راگرتنی هێزەکانی باشوری کوردستانە. زۆر راشکاوانە و، لە هەموو وڵاتەکانی دیکەی کە کوردستانیان بەسەردا دابەش بووە، سەریح و رونتر دژایەتی خۆی دەگەڵ دوا رۆژی بەختیاری کورد، راگەیاندوە.

بودجە و هێزێکی زۆری بۆ گۆشەگیر کردنی هێزەکانی رۆژهەڵاتی کوردستان تەرخان کردوە و بە هەموو جۆر و لە هەموو شێوەیەکی بەربەرەکانی و پیلان دانان و هان دان و سیخور ناردن و بەکرێ گرتن و کوشتار کەڵک وەردەگرێ.

سیاسەت و پلانەکانی کۆماری ئیسلامی خەریکە تۆوی دوژمنایەتی و دووبەرەکایەتی لە نێوان خەلکی دووپارچەی کوردستاندا دروست دەکا.

زۆربەی هەرەزۆری سیاسی کارانی کورد زۆر باش ئەوانە دەبینن و دەیزانن، بەلام سەرەرای ئەم زانیارانەش بەداخەوە هەوڵی جیدی بۆ بەرپەرچ دانەوە زۆر کەمە و، تەنانەت جاری وایە رێگاش بۆ دەست تێوەردانی زیاتر فەراهەم دەکرێ.

بە هەموو جیرانەتی ، رەوابیتی سیاسی و سنوری و بازەرگانی هەتا دوژمنە سەرەکییەکانی خۆمان باش نەناسین و تێیان نەگەیەنین کە لییان حالین و بەرپەرچی پلانەکانیان نەدەینەوە، رێگای سەرکەوتنمان لێڵ تر و ئاستەمتر دەبێ.!

سەرچاوە: دیواری فیس بووکی نووسەر - رێکەوتی: ٢ی سێپتەمبەری ٢٠١٧

کورم، ژیوار گیان!

باش دەزانم زۆرت پێ خۆش بوو، ببی بە یاریکارێکی بەرزی تۆپێ پێ(فوتبال)، بەلام خۆ تاوانی خۆت نەبوو کە دلرەشان، نەیانهێشت بگەیە ئاوات و ئارەزوی دلی خۆت. تۆ تەنیا دوو رۆژ بوو لە دایک ببوی کە "پیاوچاکێکی" خۆمالی ماشێنێکی پڕ لە بۆمب و تی ئێنتی هێنا بەردەرگای بنکەکەمان و مالی ئێمە و تەقاندیوە. لە دوو رۆژەی ژیاندا، بێ ئەوەی بزانی، کێ کێیە؟ دونیا چییە؟، چاوت نەپشکوت بوون ،کە نزیکانی خۆشت ببینی، کە دونیایان

بەدەورتدا کردە رۆژی قیامەت و ئاور و ئاسنت بەسەردا باری. هەموو ئەندامانی بنەماڵەکەشت کە لە لات بوون، دەگەڵ تۆی کە پارچە گۆشت و دەڵەمەیەک زیاتر نەبووی، زامیان هەڵگرت و بریندار بوون. بەڵام زیاترین زیان بەر لەشی ناسکی تۆ کەوت، بە جۆریک کە ئیستاش پاش ٢٥ ساڵی رەبەق ئاسەواری تاوانی دووژمنانی کورد بە لەشتەوە ماوە. هەر بۆیەش زامەکانی کە دووژمن لە دوو رۆژەی ژیانتدا وەک "دیاری لە دایک بوونت پێیان بەخشی"! هەر ماون. دەنا خۆ تۆ لە چاو هاواڵانی منداڵیت لە تۆپی پێدا زۆر وشیار و زیرەک چالاکتر بووی، هەم ئازا بووی و هەم باش تێکنیک و یاسای یاریەکانت دەزانی. مامۆستاکانیشت وەک من و دایکت خەفەت بار بوون کە ئەو هەموو توانایی‌یەی تۆ هەتە، ئەو هەموو ئاوات و ئارەزویەی تۆ هەتە، دەیتوانی بەرەو لوتکەی هەرە بەرزی سەرکەوتنت راکێشێ، بۆ چی پێشیان گرت.؟! زامی دەستی پیسی نەیاری کورد مۆڵەتی وەدی هاتنی ئەو ئاواتەی پێنەدای. ئەوەم بۆ نەگێرایەوە،کە قین و تورەیی دەخۆتدا هەڵبگری. من باش کوری خۆم دەناسم، دەزانم کێنە و قین، دەخەسلەتی تۆدا نییە. لە لایەکی دیکەشەوە، ئەگەر وەدوای وەرزیش نەکەوتی، لە بواری دیکەدا سەرکەوتنی باشت هەبووە، ئەونییە، لە بواری کاری خۆتدا، جارێک لە پارێزگاکەی خۆت، و جارێک لە سەرانسەری سوئێد لە نێو تەواوی گەنجانی ئەم وڵاتە یەکەم هاتیێوە، ئەوەنییە، هەر دوێنێ دیسان لەسەرانسەری سوئید پلەی دووهەمت بەدەست هێنا. دەشتناسم و دەزانم توانا و بیری تیژت هەیە بۆ سەرکەوتنی زۆر زیاتر. بەڵام ناشبێ لەبیرت بچێ، کە هەتا میللەتەکەت ژێر دەست بێ، بەدەیان و سەدان منداڵی دیکەی کورد، وەک تۆ و لەتۆ خەراپتریان بەسەر دێ. کەوابوو تۆش و هاوتەمەنانی تۆش لەسەرتانە کە بۆ رزگاری یەکجاری میلەتەکەتان، بۆ ئەوەی نەهێڵین هیچ ژیوارێکی دیکەی کورد زامی دوژمنان هەڵبگرێ، لە تێکۆشان نەوەستن.

ئیستاش کە مۆمی ٢٥ ساڵەی تەمەنت دەکوژێنێوە، من و دایک و خوشکانت وێکرا چەپکە گوڵێکی جوانی بۆن خۆشی بەرزترین چیا و کێوەکانی کوردستانی جوانت پێشکەش دەکەین. بە بوونت، بە بزەکانت، بە قسە خۆشەکانت بە قەڵافەتی جوان و بە دیدارت، دەم بەدەم خۆشحال و کەیف سازتر دەبین. سپاس کە تۆمان هەیە ژیوار گیان.
رۆژی لە دایک بوونت پیرۆز بێ

سەرچاوە: دیواری فیس بووکی نووسەر - رێکەوتی: ٢٤ی ئەپریلی ٢٠١٦

بێرێزی بۆ؟!

ماوەیەک بەر لە ئێستا کاک خالیدی عەزیزی، ئامانجی تیر و توانجان بوو. ئێستا نوکی قەلەم و هێرش بەرەوە کاک کەماڵی کەریمی وەرسوراوە. هەرکەس و لایەنێک مافی خۆیەتی هەر بیر و هەڵوێستێکی سیاسی هەر حیزب و کەسێکی دیکەی بەلاوە پەسەند نەبوو، رەخنەی لێ بگرێ، بەخەراپی بزانێ، چۆنی پێخۆشە بە پاراستنی نەزاکەتی قەلەم و بەیان هەڵی شێلێ و نەزەرو و هەڵوێستە باشەکەی خۆی بۆ خەڵک بەیان بکا.بەڵام هیچ دەجێدا نییە، کەسایەتی، یان رابردووی کەسێک کە وەک من بیر ناکاتەوە، یان سیاسەتەکەیم بەدڵ نییە، بدرێتە بەر هێرش و بێ رێزی پێ بکرێ. هیچ نامهەوێ لێرەدا دیفاعێک لە کەمالی کەریمی بکەم، لە کەسێک کە باوکی دامەزرێنەری دێمۆکراتە، لە شاری بانە و دەوروبەری، لە کەسێک، مامی روناکبیر و دێمۆکراتی لە شەری نەغەدە شەهید بوو، لە کەسێک کە مامی دیکەی زیاتر لە چل ساڵان دەپۆستە هەرە گرینگەکانی دێمۆکراتدا بەرپرسی هەمومان بوو، لە کەسێک کە لە کۆنگرەی حەوتی دێمۆکراتەوە هەتا ئیستا ئەندامی رێبەری حیزبە، چ بە بەش، چ بە یەکەوە وبە حیزبی یەگرتوو، لەبەرپرسانی هەمووومان بووە و، وەک ئاربەبا لە سەنگەری دیفاع لە میللەتەکەی پەیگیر و قایم راوەستاوە. کەماڵی کەریمی لەو بنەماڵەدا فرچکی بە دێمۆکراتەوە گرتەوە و پێویستی بە دیفاعی من نییە. ئەوەی منی ناچار بە نوسینی ئەم چەند دێرە کرد، نیگەرانیەکی گەورەترە. وەک پێشتر ئاماژەم پێدا، بیری کەماڵی کەریمی، یان باشتر بڵێم بیری حدک بەلای هەرکەسەوە پەسەند نەبێ مافی خۆیەتی لەسەری بدوێ و قەبووڵی نەبێ، بەڵام ئەو کەسانەی کە هەموو ژیانیان بۆ میللەتەکایان داناوە، لە هەموو خێر و خۆشی ژیان گوزەراون سەرمایەی مێژووی خەباتی میللەتەکەمانن، جا ئەو کەسە، ناوی کەماڵی کەریمی بێ، ناوی عومەری بالەکی بێ، قادر وریا، یان میرۆی عەلیار و رۆستەمی جەهانگیری و حەمەنەزیفی قادری و... پاراستنی حورمەت و کەرامەتی ئەو کەسانە لەسەر هەمووومانە. با نەتوانین بەیەکەوە کار بکەین، با کاری یەکترمان قبووڵ نەبێ، با پێمان وابێ سیاسەت و هەڵوێستی ئێمە لە هی هەموو کەس باشترە، بەڵام ئەوەندەمان تەحەمول هەبێ، کە بێرێزی بەیەکتر نەکەین. تەنانەت هەمان رێز و حورمەتی لە بەرپرسانی خۆمانی دەگرین، دەبێ بۆ بەرپرسانی باقی هێزەسیاسیەکانی دیکەی کوردیش لەبەر چاومان بێ. بێ رێزی بەهەر کەس بکرێ جایز نییە.

زۆر بەداخەوە، ناتوانم بیشارمەوە کە مێژووی دێمۆکرات هەر لەسەرتای دامەزرانیەوە، پڕە لە کێشەی نێو خۆیی،

ئەگەر کێشە و باڵەکانی لەبەرچاو نەگیرێن، ساخ کردنەوەی مێژومان زۆر ئاستەم و سەخت دەبێ. هەر بۆیەش بەهەموو کێشەو و ناکۆکیەکانی و بە هەموو باڵەکانیەوە، دەبنە مێژوی دیمۆکرات.

کۆتایی، من هیچ کام لە و هێرش و بێرێزیانە بە رەوشتی هیچ کام لە دیمۆکراتەکان نازانم، بۆیە پێم وایە بەرپرسان بۆ کۆتایی هێنان بەو لێدوان و قەلەمە زبرانە لەهەردووک لامانرا دەبێ بە هەڵوێستر بین و ئیزنی ئەوە نەدەین دوژمن پێمان خۆش بێ

سەرچاوە: دیواری فیس بووکی نووسەر - ڕێکەوتی: ٦ی فێبریوێری ٢٠١٧

بەرژەوەندخوازیی دەوڵەتان ڕێخۆشکەر بووە بۆ بەردەوامیی تێرۆریسمی کۆماری ئیسلامی

دیمانە: شلێر باپیری

دوای ڕووداوی تیرۆری شەهید قادر قادری بە دەستی بەکرێگیراوانی ڕێژیمی کۆماری ئیسلامی ئێران کە دوابەدوای تێرۆر و شەهیدبوونی سەباح ڕەحمانی لە هەولێر و لە ماوەی دوو حەوتوودا ڕوویان دا، ژووری «بۆ ڕۆژهەڵات» لە تۆڕی کۆمەڵایەتیی تێلێگرام تێلگەردێکی بەبەشداریی سەعید بەگزادە، ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی دێموکراتی کوردستان بۆ باس لەسەر تێرۆر و سیاسەتی تێرۆری کۆماری ئیسلامی لە بەرامبەر بزووتنەوەی کورددا پێک هێنا.

«کوردستان» پوختەیەک لەو وتووێژەی بۆ خوێنەرانی ئامادە کردووە و دەیخاتە بەر سەرنجی ئەوان.

***شلێر باپیری**: راتەکان لە هەرێمی کوردستان دیسان دەستی پێکردۆتەوە. ئایا گۆرانکارێک ڕوویداوە کە تاران سیاسەتی تیرۆری لە باشوور چالاک کردۆتەوە؟*

سەعید بەگزادە: لە پێوەندی لەگەڵ پرسیارەکەتدا هەروەکوو بۆ خۆت ئیشارەت پێکرد، دەوڵەتی ئێران لە واقێعدا و لەحاڵی حازردا هیچ دەوڵەتێکی لە حەدی ڕقیبیی خۆیدا نیە بۆ کردوە تیرۆریستییەکانی، دەگەڵ ئەوەش پێم باشە ئیشارە بە خاڵێکی دیکەش بکەم، ئەویش ئەوەیە کە بەداخەوە حکوومەتەکانی پێش کۆماری ئیسلامیش لە ئێران ئەم سیاسەتەیان هەر بووە و و تێرۆر و تۆقاندن بەشێک لە بەرنامەکانی سەرکوت و کوشتاریان بووە. واتا مێژووی تیرۆر لە ئێران بەدەست دەوڵەتەکانی ئێران زۆر بۆ کۆن دەگەڕێتەوە. زۆر پێش حکوومەتی ئیسلامیش سیاسەتی تیرۆر و کوشتن و قلتوبڕ و توقاندن لە ڕۆژەڤی بەرنامەی کاری دەوڵەتەکانی پێشووی ئێرانیشدا بووە و ئەوکاتیش کورد بەداخەوە لە ڕیزی پێشەوەی قوربانیانی تیرۆر و کوشتندا بووە. ئەوەش کە دەگەڕێتەوە ئێستا ڕاستە کۆماری ئیسلامی لە پاش تیرۆری میکۆنووس و دادگایی میکونووس هێندێک لەو حەرەکەتانەی ڕاگرتبوو،و بەتایبەت ڕوو بەدەرەوە هەوڵی دەدا سیمایەکی دیکە لە خۆی پیشان بدا، بەڵام ئەگەر بڕوانین بۆچی ئەم تێرۆرانەی چالاک کردۆتەوە دەکرێ ئیشارە بەوە بکەین کە کردەوەکانی دەرەوەی کۆماری ئیسلامی زیاتر ڕەنگدانەوە یا دژ کردەوەیەکن کە لە موقابیل حەرەکەتەکانیدا لە نێوخۆ ڕوو بە دەرەوە نیشانی دەدا. واتا کۆماری ئیسلامی زیاتر هەوڵ دەدا کێشەکانی نێوخۆیی ئێران وەک ناڕەزایەتیی خەڵک کە لە مەیدان و لە شەقامەکاندا ڕوو دەدەن، ئەو باسانە و سەرنجەکان بگوازێتە بۆ دەرێ تا لەلایەک هەم داخلی پێی ئارام کاتەوە، هەم کێشە و باسەکان لە نێوخۆڕا بگوازێتەوە دەرەوەی سنورەکان و، لەلایەکی دیکەش بەو شێوەیە بتوانێ هەڵسوکەوت و کۆنترۆڵی هێزەکانی موخالیفی خۆی بکا. واتا تا ئەو جێگایەی بۆی بلوێ هەوڵ دەدا لە تۆقاندن و لە کوشت و کوشتار لە ئیعدام و تیرۆر ئیستفادە بکا بۆوەی خەڵکی پێ بتۆقێنێ.

ئەو تێرۆرانەی ئەم دواییانەش کە لە باشوری کوردستان کراون، پەیوەندییان بەم چالاکییانەی ئەو ماوەی ڕۆژهەڵاتی کوردستانەوە هەیە و حکومەت پێی وایە بەم جۆرە دەتوانێ، ڕێگای چالاکییەکان لە نێوخۆ بگرێ. لەلایەکی دیکەشەوە لە باشووری کوردستان بەداخەوە پاش ڕووداوەکانی کەرکووک بۆشاییەکی سیاسیی زیاتر بۆ نفوز و چالاکیی کۆماری ئیسلامی کراوەتەوە و مەیدانی تەڕاتێن بۆ کۆماری ئیسلامی بەرینتر بۆتەوە.

***شلێر باپیری:** کاک سەعید فەرمووت دادگای مێکونووس بووە هۆی خاوکردنەوەی ئەو هەوڵانەی کۆماری ئیسلامی. ئێستا لێرە لە دەرەوەی وڵات چۆن دەکرێ ڕێگا نەدرێ بە کۆماری ئیسلامی کە ئاوا ئاسان درێژە بە پیلانە تێرۆریستییەکانی بدا؟*

سەعید بەگزادە: ئاگادارکردنەوەی کۆڕوکۆمەڵی نێونەتەوەیی و، وڵات و دزگاکانی پێوەندیدار بە پێشگیری یا بڵێین دەوڵەتان بۆ ئەوەی فشارێک بخرێتە سەر کۆماری ئیسلامی؛ وەک ئاگادارکردنەوە باسێکە و، وەک وریاکانەدان و ڕێگرتن لە تێرۆر باسێکی دیکەیە کە دەکرێ بەجیا قسەیان لەسەر بکەین. ئەوەی دەگەڕێتەوە بۆ ئاگادارکردنەوە ئەو بەشەی لانیکەم چاکمان کار لەسەر کردووە و بەشی پێوەندییەکانی حیزب لەو بارەوە زۆر چالاک بووە. بەڵام ئەوەی دیکە پێوەندیی بە کۆمەڵێک بەرژەوەندیی سیاسی و پێوەندیی دیپلۆماتیک هەیە لە نێوان ئێران و وڵاتاندا کە ئایا مەسەلەن ئورووپا، ئامریکا یا وڵاتەکانی دیکەی دەوروبەر چەندە ئامادەن بەرژەوەندییەکانی خۆیان لە مەترسی باوێن یا دوورکەونەوە لە قازانج و بەرژەوەندییە ئابووری و سیاسییەکانی خۆیان و، وەدەنگ بێن. ئەو بەشە بۆ خۆی بەستراوەتەوە بە زۆر پاڕامێتر و فاکتوری دیکە کە ئاوا ڕاحەت ناتوانین ئێمە کاریگەریمان لەسەریان هەبێ. بۆخۆتان دەزانن و هەموو دونیا دەزانێ کە لانیکەم لە ئاڵمان، دادگای ئاڵمان تا ئەو جێگایە ڕۆی کە ڕێبەرانی هەرە سەرووی کۆماری ئیسلامی کە بڕیادەری تیرۆری دوکتور شەرەفکەندی و هاوڕێیانی بوون، ئەو دادگایە بە تاوانباری ناساندن و حوکمی لەسەر دان. بەڵام دواجار ناچارن بەشی زۆری وڵاتان کە تەنانەت سەرەتا باڵوێزخانەکانی خۆشیان داخست و، باڵوێزەکانیان لە تاران کشاندەوە، دوایە لە پێناو پاراستنی بەرژەوەندییەکانیان کێبرکێی گەڕانەوەیان هەبوو بۆ تاران. دیارە بەو حاڵەش ئێمە دەبێ هەوڵەکانمان زیاتر بن و فشارەکانمان لەسەر ئەو بابەتە بخەینە سەر یەک.

شلێر باپیری: کاک سەعید کاری بەڵگەیی بۆ کۆکردنەوە و بە دێکۆمێنتکردنی کردەوە تێرۆریستییەکانی کۆماری ئیسلامیی ئێران کراوە؟ ئێوە لەو بارەوە چیتان کردوە؟

سەعید بەگزادە: کۆماری ئیسلامی کارنامە تێرۆریستییەکەی هیندە ڕوون و هیندە بەڵگە نەویستە کە لەو بارەوە پێویست بە توێژینەوە و بەدواداچوون و خۆماندووکردنی زۆر نیە.

ئێمە دەوڵەتێک لە دونیادا شک نابەین بە قەرا کۆماری ئیسلامی تیرۆری کردبێ و دەستی لە تیرۆردا هەبێ و دەستی لە دەستێوەردان لە کاروباری نێوخۆیی وڵاتان و کردەوە تێرۆریستییەکان لەو وڵاتانەدا هەبێ . ئێمە وەک خۆمان و وەک حیزبی دێموکرات لەو بارەوە ئەوەندەی بۆمان کراوە وردەکاریی کوشتار و تیرۆرەکانی کۆماری ئیسلامی لە کورد و حیزبی دێموکراتمان کۆکردووەتەوە و بەڵگەمەندمان کردوون. هەر بۆ نموونە عەرزی جەنابت بکەم کە نیزیک بە ٤٠٠ کەس لە تێکۆشەرانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە باشووری کوردستان لە نێوان ساڵەکانی

١٣٧١ هەتا ١٣٧٦ واتا لە ماوەی ٧ ساڵدا بەدەست کۆماری ئیسلامی تیرۆر کراون کە بەشی زۆری وردەکارییەکانی ئەو تێرۆرانەمان بە تەواوی هەن. ئاماری ئەوەشمان هەیە کە لە ئورووپا، لە ئەمریکا، لە فیلیپین، پاکستان، لە هیندوستان، لە ئیمارات، قبریس، ژاپن و تورکیەشدا کۆماری ئیسلامی تیرۆری کردوە و لەوانە ئێمە ئاماری ٦٠ کەسمان لە بەردەستدا هەیە.

شلێر باپیری: کاک سەعید تومەتبارانی ڕووداوەکەی شەوی یەلدا بێتاوان دەرچوون، هێرشی تیرۆریستی بەرامبەر حدکا کرا و سەباح ڕەحمانی شەهید بوو، دواتریش کە شەهید قادر قادری تێرۆر کرا. ئەوانە لە ڕووی کات و بابەتەوە پێکەوە پێوەندییان هەیە؟

سەعید بەگزادە: ئەمن پێم خۆشە شتێک ڕاست کەمەوە، ئەوانەی لە پەروەندەی تێرۆری شەوی یەلدا بەردراون بێتاوان نین. ئێستاش لە ڕوانگەی ئێمەوە ئەوانە تاوانیان لەسەرە، بەڵام ئەوەی کە دادگاکانی هەرێمی کوردستان ڕوانگەی خۆیانەوە دەلیلی کافی بۆ ڕاگرتنی ئەوان نابینن ئەوە باسێکی دیکەیە. ئەوان شێوەی کار و ڕۆتینی کاریی خۆیان هەیە، بەڵام ئێمە ئێستاش ئەوانە لەگەڵ ئەوەی کە ڕەنگبێ ئەسڵی ئەو کەسەی کە تیرۆرەکەی کردووە و جینایەتەکەی خۆڵقاندوە نەبن، بەڵام هاوکار و هاودەستیان بوون، بۆیە لە ڕوانگەی ئێمەوە ئێستاش ئەوانە تاوانبارن و کاری دادگاش هێشتا بە یەکجاری تەواو نەبووە و پەروەندەکەش دانەخراوە.

ئەوەش کە هەر بەدوای بەردانی ئەو چەند کەسەدا دوو تیرۆری دیکە کراون و پێوەندییان بەیەکەوە هەیە یان نا، دەبێ بڵێم، هیچ حەرەکەتێکی کۆماری ئیسلامی بێ بەرنامە نیە. هەموو تێرۆرەکانی کۆماری ئیسلامی بۆ یەک مەبەستە و ئەویش بەقا و مانەوەی ڕێژیمە و هەموو ئەو تیرۆرانەش بە یەکەوە بەستراونەوەتە و بە پێی بەرنامە دەکرێن.

شلێر باپیری: کاک سەعید پێشتر گوتراوە کە چەند حیزبێکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بۆ کاروباری ئەمنییەتی پێوەندی و هاوکارییان هەیە، بەڵام ئایا ئەوە دەتوانێ بە تەنیا وەڵامدەر بێ ئەگەر ناوەندە ئەمنیەتییەکانی هەرێمی کوردستان هاوکاریی ئەو لایەنانە نەکەن؟

سەعید بەگزادە: ئەو پرسیارە دەکرێ دابەش بکەین بە دوو بەش، ئەوەی ئێمە وەک خۆمان چ دەکەین و لایەنێکی

دیکەش وەکوو باست کرد دامودەزگا ئەمنیەتییەکانی باشووری کوردستانن کە چۆن لە بەرامبەر جموجۆڵەکانی کۆماری ئیسلامی لەم پارچەیەی کوردستاندا بەرنامە و پلانیان چیە.

ئەوەندەی دەگەڕێتەوە سەر ئێمە وەک هێزەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، ئێمە هەموو لایەکمان لەوە گەیشتووین کە بەو بارودۆخەی نوێیەی ئێستا لە هەرێمی کوردستان هەیە، بەداخەوە مەیدانێکی کراوەتر لە جاران بۆ کۆماری ئیسلامی و بۆ حەرەکەتە تیرۆریستییەکانی ڕێژیم کراوەتەوە. ئێمە دەبێ هاوکاریمان لەگەڵ یەکتر زیاتر بێ و وردتر ئاگامان لە جموجۆڵی دوژمن بێ. بەشەکەی دیکەی دەگەڕێتەوە سەر حکوومەتی هەرێمی کوردستان و دامودەزگاکانی دژە تیرۆر و زانیاری و پاراستن، کە ئەمن پێم وایە ئەو هێزانەش هەم بۆ پاراستنی ئیقتداری خۆیان و هەم بۆ پاراستنی کەرامەتی سیاسیی کورد لەو پارچەیەدا و، هەم بۆ نیشاندانی ئەوەی کە ئەم وڵاتە خاوەنی خۆی هەیە و پێوەندیی سیاسی و ئابووریی نێوان دوو وڵات بەمانای تەڕاتێنی لایەک لە خاکی لایەکەی دیکە نیە و، ئەوانیش کاری خۆیان دەکەن و بۆیە پێم وایە ئەوانیش دەبێ حەد و سنوورێکی زیاتر بۆ کردەوەکانی کۆماری ئیسلامی دابنێن.

شلێر باپیری: حیزبی دێموکراتی کوردستان لە ساڵانی ڕابردوودا پێداگریی زۆری لەسەر خەباتی مەدەنی کردووە. ئێستاش پێتان وایە بەرامبەر بەو ڕێژیمە دەبێ کار لەسەر خەباتی مەدەنی بکرێ یان بە گوشاری چەکداری بەرەوڕووی ببنەوە؟

سەعید بەگزادە: لەسەر ئیجازەت دەڵێم پرسیارەکەت کەمێک ئاڵۆزە و ناکرێ کاری سیاسی و سەربازی لە بەرامبەری یەکتردا ڕابگیرێن.

ویستی کورد ویستێکی سیاسییە و کورد بۆ گەیشتن بەو ماف و ویستە هەموو مێتۆدەکانی خەبات ڕەچاو دەکا و کردوویەتی. سیاسەتی خەباتی مەدەنی و خەباتی پێشمەرگانە لە هەموو مێژووی حیزبی دێموکراتی کوردستاندا بووە و ئەوەی کە دەفەرمووی لەو ساڵانەی ڕابردوودا زیاتر قسەی لێ کراوە بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە کە لەو ساڵانەدا ئەو بابەتانە زیاتر مەوزووع بوون.

ئەساسەن حیزبی دێموکراتی کوردستان لە سەرەتاوە و لە بنەڕەتدا قەناعەتی لەسەر ئەوە بووە کە بۆ گەیشتن بە

مافە سیاسییەکانی خۆیان، بۆ گەیشتن بە مافە نەتەوایەتییەکانی خۆیان ڕێگای دیالۆگ و وتوویژ و سازان و ڕێککەوتن ڕەچاو بکا و خۆی لە توندوتیژی و شەڕی چەکداری بەدوور بگرێ. بەڵام ئەوە تەنیا ئێمە نین کە شێوەی خەبات دیاری دەکەین و بەداخەوە بەپێی بارودۆخی کورد لە هەموو بەشەکانی کوردستان، کورد زۆر کەم دەتوانێ لەسەر مێتود و شێوەکانی خەباتی خۆی بڕیار بدا و بە داخەوە تا ئێستا زیاتر ئەو دەوڵەتانەی کوردیان بەسەردا بەش بووە و یەک لەوان ئێران و کۆماری ئیسلامی، بەداخەوە زیاتر ئەوان مێتودی خەباتیان بەسەرماندا سەپاندووە.

ئێمە لە ڕۆژانی یەکەمی هاتنەسەرکاری ئەو ڕێژیمە باوەڕمان وابووە و هەوڵمان ئەوە بووە کە ڕێگای وتوویژ بگرینە بەر. هەیئەتی نوێنەرایەتیی گەلی کوردمان پێک هێنا و هەوڵماندا لە ڕێگای دیالۆگ و سازانەوە بە مافە سیاسی و نەتەوایەتییەکانی خۆمان بگەین، بەڵام کۆماری ئیسلامی ئەو زەرفییەتەی تێدا نەبوو بۆیە شەڕی بەسەر کوردستاندا سەپاند و ئێمەی ناچار کرد بۆ بەربەرەکانی و بۆ پاراستنی خۆمان و بۆ مانەوەی خۆمان دەست بۆ چەک بەرین. لە داهاتووشدا ئێمە تەواوی ئەو ڕێگایانەی کە بۆگەیشتن بە مافە نەتەوایەتییەکانمان دەبێ ڕەچاویان بکەین، هیچیان لە دیدی ئێمە و لە بەرنامەی ئێمە لە پڕۆژەی ئێمەدا وەلا نانرێن. باوەڕمان بەوەش بووە کە لە گرتنەبەری هەر مێتۆدی خەباتدا ئەوەندەی دەکرێ دەسکەوتەکان زیاتر و زیانە ئینسانییەکان کەمتر بن، بەڵام ئەگەر کۆماری ئیسلامی پێی وابێ بە کوشت و کوشتار و بەشەڕ دەتوانێ پێش بە ویستەکانی ئێمە بگرێ ئەو خەیاڵەش خاوە و ئەگەر قەرار بێ ڕۆژێک بۆ گەیشتن بە ئامانجەکانمان زیاتر لەوەی کە ئێستاش هەزینەمان داوە پێویست بێ هەزینە بدەین، لەوە دریغی ناکەین.

شلێر باپیری: ئایا سیاسەتی تێرۆر بۆ کۆماری ئیسلامی دەسکەوتی بووە و تێکۆشەران و شۆڕشگێرانی کوردی تووشی ترس و تۆقاندن و پاشەکشە کردووە؟

سەعید بەگزادە: ئەگەر کورد لە کوژران ترسابا دەبوو زۆر پێش ئێستا لە خەبات دەستی هەڵگرتبا کاتێک سمایل ئاغایان دەکوشت و تیرۆر دەکرد، کاتێک پێشەوایان لەدار دا، کاتێک ڕێبەرانی دیکەی کوردیان لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان ئیعدام دەکرد و لەزیندانەکانیان دەهاویشتن، کاتێک دوکتور قاسملوویان تیرۆر کرد، کاتێک دوکتور سەعیدیان شەهید کرد و کاتێک ئەو هەموو کادر و پێشمەرگەی ئێمەیان گرت و لە باشووری کوردستان و شوێنەکانی دیکە تیرۆریان کردن؛ ئەگەر لەوە ترسابایەن زۆر لە مێژ بوو دەبوو ئەو مەیدانەمان چۆڵ کردبایە

وخەباتمان بەجێ هێشتبایە. نەخێر کۆماری ئیسلامی لەو بارەوە سەرکەوتووو نەبووە و، دەبینی هەتا یەکمان لێ شەهید کراوە دەیان نەفەری دیکە هاتوونە نێو مەیدانەکە؛ بۆیە ئەم کوشتنانە و ئەم ترس و وەحشەتەی ئەو پێی وایە دەتوانێ لە ڕێگەیانەوە خەباتەکەی پێ کز بکا و خەڵکەکەی پێ بتوقێنێ و لە میدان بەدەری بکا؛ خەیاڵێکی خاوە و بۆی سەر ناگرێ. بەڵام لە عەینی حاڵدا ناکری حاشا لەوەش بکەن کەسانی گەورە مەسەلەن وەک دوکتور قاسملوو و دوکتور شەرەفکەندی کە تیرۆر دەکرێن و شەهید دەبن بێگومان لەسەر کۆی بزووتنەوەکە شوێندانەر دەبێ و کاریگەریی خۆی هەیە، بەڵام بۆ لە مەیدان دەرکردن و بۆ توقاندن و بۆ ترس دروستکردن بە هیچ جۆر وانیە.

(لە ژمارەی ۷۲۲ی"کوردستان"دا بڵاو بۆتەوە)

سەرچاوە: ماڵپەڕی کوردستان و کورد - ڕێکەوتی: ۲۵ی سێپتەمبەری ۲۰۱۷

کۆمەلانی خەلکی باشوری کوردستان، زۆر لێبڕاوانە و بە ڕێژەیەکی زۆر سەر، وڵامی سەرکردایەتی کوردیان دایەوە. ئەرکی خۆیان بۆ بەجێ گەیاندنی ئاواتی سەدان ساڵەی کورد و هەموو شەهیدانی رێگای رزگاری کوردستان بەجێ گەیاند و دەنگی رەسای کوردیان بە گوێی هەموو جیهان دادا. دەگەڵ ئەوەی کە سەرکردایەتی کورد لەم ماوە دا زۆر بوێرانە بریاری زۆر چارەنوس سازیان داوە و، بە بارودۆخێکی گرانیشدا تێ پەرین، ئیستا ئەرکیان زۆر گران و پڕ کێشەترە. ئەم رێژە زۆرەی بەشداران و دەنگی رەسای بەڵێ، چەکی بەهێزی دەستی سەرکردایەتی کوردە.

دەگەل هەموو هەرەشەکانی دەورو بەر و دەسەڵاتە گەورەکان، دروست وایە ئەم پرۆسە بێ هیچ شل بوونەوە و راوەستانێک بە گەرمی خۆی درێژەی هەبێ.

یەک دەنگی و، یەکگرتویی هێزە سیاسیەکانی باشوری کوردستان، ئێستا لە هەموو کات و ساتەکان پێویستتر و حەیاتیترە. هەموو هێزە سیاسیەکانی کورد لەم پارچەدا ئەرکدارن و لە هەموان زیاتر دەسەڵاتە سەرەکیەکان، بۆ پێک هێنانی ئەم یەک دەنگیە، ئەرکیان قورسترە.

لە لایەکی دیکەشەوە پێویستە هەموو قەڵەمەکان بۆ یەکدەنگی و هەموو زمانەکان بۆ برایەتی کورد بگەرێن.

سەعید بەگزادە

کۆکردنەوە و ئامادە کردنی: رەحمان نەقشی

رێکەوت: خاکەلێوەی ۲۷۱۸ی کوردی - ئەپریلی ۲۰۱۸ی زایینی